

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
ENGELLİ BİREYLERİN TOPLUMSAL HAYATA
KATILIMLARININ GÜÇLENDİRİLMESİ, KARŞILAŞTIKLARI
SORUNLARIN TESPİT EDİLMESİ VE BU SORUNLARA
KALICI ÇÖZÜMLER ÜRETİLMESİ AMACIYLA KURULAN
MECLİS ARAŞTIRMASI KOMİSYONU
(10/434, 2104, 2716, 2717, 2718, 2719)
İZMİR ÇALIŞMA ZİYARETİ
TUTANAKLARI

----0----

1 Aralık 2025 Pazartesi

----0----

- Ege Bölgesi İstişare Toplantısı (İzmir, Afyonkarahisar, Aydın, Denizli, Kütahya, Manisa, Muğla ve Uşak)

1 Aralık 2025 Pazartesi

İKİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 14.50

BAŞKAN: Mehmet Muharrem KASAPOĞLU (İzmir)

BAŞKAN VEKİLİ: Jülide SARİEROĞLU(Ankara)

SÖZCÜ: Fatma ÖNCÜ (Erzurum)

KÂTİP: Fevzi ZIRHLIOĞLU (Bursa)

----- 0 -----

[Ege Bölgesi (İzmir, Afyonkarahisar, Aydın, Denizli, Kütahya, Manisa, Muğla ve Uşak) İstişare Toplantısı]
(İzmir İktisat Kongresi Binası)

MODERATÖR - Engelli Bireylerin Sorunlarını Araştırma Komisyonu Başkanı Doktor Mehmet Muharrem Kasapoğlu, Sayın Valimiz Doktor Süleyman Elban, Büyükşehir Belediye Başkanımız Doktor Cemil Tugay, Komisyon üyelerimiz salonumuzu teşrif etmişlerdir. (Alkışlar)

SUNUCU - Sayın Komisyon Başkanım, Sayın Valim, Komisyon üyesi sayın vekillerim, Sayın Büyükşehir Belediye Başkanım, Sayın Rektörlerim, protokolün değerli üyeleri ve kıymetli katılımcılar; Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından engelli bireylerin toplumsal hayata katılımlarının güçlendirilmesi, karşılaştıkları sorunların tespiti ve kalıcı çözümlerin üretilmesi amacıyla kurulan Engelli Bireylerin Sorunlarını Araştırma Komisyonu Ege Bölgesi İstişare Toplantımıza hoş geldiniz, şeref verdiniz. (Alkışlar)

MODERATÖR - Girişte güzel bir dinletiyi bizleri karşılayan İZOT Orkestrası Korosu ve İzmir Demokrasi Üniversitesi Otizm Uygulama ve Araştırma Merkezine teşekkür ediyoruz ve programımızın başında sizleri Büyük Önder Gazi Mustafa Kemal Atatürk ve aziz şehitlerimizin manevi huzurunda saygı duruşuna, ardından hep birlikte İstiklal Marşı'mızı seslendirmeye davet ediyoruz.

Saygı duruşu ve İstiklal Marşı için lütfen dikkat!

(Saygı duruşunda bulunuldu)

(İstiklal Marşı) (Alkışlar)

MODERATÖR - Çok teşekkür ediyoruz ve sözü önceki dönem Gençlik ve Spor Bakanımız, AK PARTİ İzmir Milletvekili, Engelli Bireylerin Sorunlarını Araştırma Komisyonu Başkanımız Doktor Sayın Mehmet Muharrem Kasapoğlu'na bırakıyoruz.

Arz ederim.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Teşekkür ediyorum.

Sayın Valim, çok değerli Komisyon üyesi milletvekillerimiz, değerli Büyükşehir Belediye Başkanım, kamu kurumlarımızın değerli temsilcileri, sivil toplumumuzun değerli temsilcisi, yöneticisi dostlarımız, kıymetli ailelerimiz, uzmanlarımız ve çok kıymetli basın; sizleri saygıyla selamlıyorum.

Evet, bugün bir ortak akli geliştirme noktasında bir istişare aracılığıyla, vesilesiyle bir aradayız. Biliyorsunuz, Karadeniz'de başladık bölge toplantılarımıza, 11 il bir araya geldi; sonrasında, Kahramanmaraş'ta deprem bölgesi gündemli, yine 11 il bazlı bir toplantı gerçekleştirdik ve şimdi de ülkemizin incisi İzmir'imizde Ege Bölge'mizi 8 ilimizden katılımı bir araya getiriyoruz.

İzmir, Afyonkarahisar, Aydın, Denizli, Kütahya, Manisa, Muğla ve Uşak'tan gelen tüm paydaşlarımıza hoş geldiniz, sefalar getirdiniz diyorum. (Alkışlar)

Tabii ki sizler engelli bireylerimizin sorunlarına yönelik ifadelerde bulunmaya geldiniz, sorunları iletmeye geldiniz, çözüm önerilerinizi aktarmaya geldiniz, iyi uygulama örneklerini paylaşmaya geldiniz, uzak yollardan geldiniz; o yüzden, her birinize şükranlarımızı ifade etmek istiyorum. Toplantımız hepimiz için hayırlar getirsin diyorum.

Değerli katılımcılar, bu yaptığımız toplantılar Komisyonumuzun çalışmaları için çok son derece kıymetli, son derece aydınlatıcı. Bizler bölge istişare toplantılarını Komisyon çalışmalarımızın omurgasını oluşturan, yerinden dinleme mekanizmasının en önemli aşamalarından biri olarak görüyoruz çünkü inanıyoruz ki engelli bireylerimizin hayatını etkileyen isabetli kararlar sadece toplantı masalarında değil; sokakta, okulda, çarşıda, iş yerinde, evde karşılığı olan tecrübelerden doğuyor. İşte, bu anlayışla, bugüne kadar 200'e yakın sivil toplum kuruluşuyla doğrudan temas kurduk, bilgi notları aldık, raporlar aldık, düşünceler aldık, öneriler topladık, odak grup çalışmaları yaptık, resmî-gayriresmî buluşmalar gerçekleştirdik, aileleri dinledik, akademiye dinledik, kamu kurumlarını dinledik, öğretmenleri dinledik, uzmanları dinledik. Tabii, bu yoğun süreç, hakikaten, özveri gerektiriyor; ben, bu vesileyle, Komisyon üyesi tüm milletvekillerimiz başta olmak üzere Komisyonumuzun değerli uzmanlarına ve bizimle birlikte bu süreci paylaşan tüm paydaşlarımıza teşekkür ediyorum.

Tabii, haftada en az üç gün Parlamentoda toplantı yapıyoruz, bununla birlikte bölge toplantıları, saha incelemeleri ve hakikaten, her bir Komisyon üyesi bu süreçte yoğun çaba sarf ediyor ve inşallah bu çabanın, bu inancın karşılığını da arzu ettiğimiz gibi, hep birlikte yeni bir standart yakalayarak bu anlamdaki çalışmalarımızda alacağız.

Tabii, gerçekleştirdiğimiz bu buluşmalarda engelli bireylerimize ilişkin kurulan her bir cümle bizim için çok değerli; her birini bir veri olarak not ediyoruz, kaydediyoruz. Tabii, bugün Ege Bölgesi bize farklı bir fotoğraf sunacak. Elbette, şehirlerin sosyoekonomik yapıları birbirine benziyor gibi görünse de engelli bireylerin karşılaştıkları sorunlar il bazlı olarak farklılık arz edebiliyor; bölge toplantılarımızın temel amacı, işte, geniş çerçeveden bakarak yereldeki bu ayrıntıyı tespit etmek. Bir ilde çok iyi işleyen bir uygulamanın başka bir ilde hiç karşılanamamış bir ihtiyaç olduğunu gözlemleyebiliyoruz; o yüzden, sizlerin tespitleri bizler için altın kadar kıymetli.

Elbette, bu toplantıda 4 ana başlık üzerinde duracağız ve her biri de engelli bireylerimizin hayatına direkt dokunan konular. İlk başlığımız erişilebilirlik. Tabii ki Ege Bölgesi'nde şehir merkezleri ile ilçeler arasında mesafeler var, zaman zaman farklar var. Kaldırımların niteliği, toplu taşıma, kamu binaları, sosyal yaşam alanları, belediye hizmetlerine, yerel hizmetlere erişim; bunların her biri engelli birey için var olabilmek ile dışarıda kalmak arasında bir çizgiyi ifade ediyor. İşte, biz o çizginin ortadan kalkması için bir aradayız sizlerle çünkü erişilebilirlik bir hak meselesi; bu hakka dair tespitleri hep birlikte, ne yapacağız, dinleyeceğiz.

İkinci ana başlığımız eğitim. Özel eğitimden kaynaştırma süreçlerine, RAM'ların kapasitesinden öğretmen eğitimlerine kadar geniş bir alanda sahadan gelen tüm verileri değerlendirmek istiyoruz. Elbette, Ege Bölgemizde yoğun bir hareketlilik var nüfus bazında; yazlık bölgeler bir anlamda, ne yapıyor, nüfus olarak zirveye çıkıyor; bazı zamanlarda kışları bazı ilçeler çok ama çok sakin oluyor; işte, bu durum özel eğitim hizmetlerini nasıl etkiliyor? Aileler, bu işin en önemli paydaşı ailelerimiz, onların özverisini, onların çabasını hakikaten ne kadar ifade etsek az. Onların hangi alanlarda karşılaştıkları sıkıntılar var, onları bizzat ailelerimizden duymak istiyoruz.

Diğer başlık istihdam. Tabii, istihdam Komisyon olarak en baştan itibaren en çok veri topladığımız alanlardan biri. Doğru yerleştirme, makul düzenlemeler, kota uygulamalarının sahadaki karşılığı, geçiş süreçleri gibi konular bu çerçevenin, bu başlığın altında. Elbette, Ege Bölgesi tarım, sanayi, turizm, hizmet sektörü için yoğun istihdamı ne yapıyor bize? Sembolize ediyor. İşte, bu sektörlerde engelli bireylerin istihdamını konuşacağız; evden çalışma, dijital iş modelleri gibi yeni imkânların bölgedeki uyarlanma tarzını konuşacağız.

Tabii, dördüncü başlık sosyal destek ve bağımsız yaşam. İşte, temel amacımız da bu bağımsız yaşamı ne yapmak? En güçlü şekilde var etmek, bireylerimizin her türlü imkâna bağımsız bir şekilde erişmesini tespit etmek, erişmesini mümkün kılmak; esas amacımız bu. O yüzden, yaşamın pek çok parametreyi içinde barındırdığı bütünlük bir alan olduğunu bilerek, bunun engelliler için de böyle olduğunu bilerek hareket etmek durumundayız. Ulaşım, barınma, sosyal hayat, psikososyal destek, sağlık; tüm bu alanlar birbirine bağlı. İşte bu toplantıda özellikle bağımsız yaşam becerilerinin desteklenmesi için ne tür önerileriniz var, bu da bizim için çok ama çok kıymetli çünkü bireyin kendi hayatının öznesi olabilmesi bizim engellilik politikalarındaki temel amacımız.

Tabii, hep ifade ediyoruz, burada da bir kez daha altını çizmek istiyoruz: Komisyon raporumuzun sadece bir dosya, bir cilt kitap olmasına ve arşivde tozlanmasına biz asla izin vermeyeceğiz; bunun altını çiziyorum. Bu rapor hep birlikte üreteceğimiz bir rapor olacak; bu rapor sahadaki temaslarımızdan doğacak, sizlerden doğacak ve odak grup görüşmelerinden, bölge istişare toplantılarımızdan, sivil toplum kuruluşlarından, kıymetli ailelerimizden, uzmanlardan, her bir bireyden gelen her bir öneri bu raporda, bu çalışmada bir araya getirilecek. Çok net bir yöntemimiz var: Dinlemek, konuşmak, anlamak, sınıflandırmak ve hep birlikte çözüme odaklanmak.

Tabii, bölgesel toplantıların bize kazandırdığı en önemli şey çeşitlilik. Elbette, Karadeniz'de coğrafi koşullar kaynaklı bir temel sorun ağı vardı; yine, Kahramanmaraş'ta deprem sonrası oluşan yoğun engellilik durumu söz konusuydu; Ege'de ise özellikle erişilebilirliği, istihdamı ve eğitim süreçlerinin detaylarını birlikte konuşacağız. Tabii ki bu çeşitlilik raporumuzu ne yapacak? Güçlendirecek çünkü ülkemizin her bir bölgesindeki fotoğrafı, tabloyu ve bu tablonun gerçek hâliyle görünmesini çok kıymetli buluyoruz.

Sizlerden istirhamımız var. Nedir o istirham? Lütfen, burada konuşun, biz sizi dinlemeye geldik, zorlandığınız alanları ifade edin, tespitlerinizi paylaşın, eksiklikleri mutlaka söyleyin. Yerelde hangi çözümün karşılık bulduğunu, olumlu uygulamaları da mutlaka ifade edin çünkü bunları da çoğaltmak durumundayız. Hangi düzenlemenin işlediğini, işlemediğini lütfen bize aktarın. Sahada dikkatimizden kaçan durumları lütfen bizimle paylaşın, bunları sizden dinleyelim.

Tabii, her bir toplantıda altını çizdiğimiz diğer bir husus: Bu çalışma Türkiye'nin çalışması, 86 milyonun konusu ve partilerüstü bir çalışma. Engelli bireylerin hayatına dokunan hiçbir konuyu bir polemik malzemesi yapmadık, buna da izin vermeyiz ve tüm Komisyon üyelerimizin de bu bilinçle burada olmasını açıkçası çok ama çok kıymetli buluyoruz. Buradaki temel hedefimiz, bu ülkenin her bir vatandaşının fırsat eşitliği içinde yaşamına devamı. Engelli bireylere yönelik olan toplumsal farkındalığı, bilinci artırmak ve bu çerçevede, kapsayıcı bir Türkiye vizyonunu ne yapmak? Güçlendirmek. O yüzden, bugün burada konuşacağınız her bir cümle çalışmamızın bir parçası olacak. Ben katılımınız, desteğiniz ve bugünkü bu güzel buluşma için sizlere şimdiden teşekkür ediyorum. Toplantımızın bir kez daha hayırlar getirmesini temenni ediyorum.

Tabii, bugün İzmir ev sahibi, güzel İzmir; o yüzden, İzmirli hemşehrilerimize, Değerli Valimize, Büyükşehir Belediyemize, tüm İzmir'in yöneticilerine, kamu kurumlarından yönetici arkadaşlarımız var, onlara teşekkür ediyorum.

Tabii, Sayın Valimiz, ev sahibi olarak, bu noktada, İzmir Valiliği olarak vizyonlarıyla ilgili bize bir girizgâh yapacak. Ben şimdi mikrofonu kendilerine takdim ediyorum.

Sayın Valim, buyurun. (Alkışlar)

İZMİR VALİSİ SÜLEYMAN ELBAN - Sayın Bakanım, kıymetli milletvekillerimiz, çok kıymetli Belediye Başkanım, kıymetli hazırım; ben de sözlerime başlarken hepinizi saygı ve muhabbetle selamlıyorum.

Bugün konuştuğumuz konu, bulunduğumuz hafta itibarıyla Komisyonumuzun ilimize böyle bir zaman diliminde gelmesi de ayrıca bir özel anlam ifade ediyor. Böyle özel bir konuyu ilimizi de dâhil ederek değerlendirdikleri için Komisyonumuza huzurlarınızda ben şükranlarımı sunuyorum; bu vesileyle, hem ilimizdeki tüm paydaşlarımızla bir araya gelme fırsatı bulduk hem de onların bu konudaki dilek, temenni ve önerilerini de alma fırsatı bulacağız.

Bizdeki istatistiklere göre, malumunuz, biliyorsunuz, ilimiz 4 milyon 479 bin nüfusa sahip; bunun yüzde 5,88'i yani 260 bini engelli vatandaşımız gözüküyor -muhtemelen bir miktar daha yukarıda da olabilir ama resmî istatistiklere göre böyle- ve bizim Millî Eğitim Bakanlığımıza bağlı okullarımızda da 30.627 yavrumuz özel eğitimden yararlanıyor.

Yine, Aile ve Sosyal Politikalar Kurumumuz bünyesinde engellilerimizle ilgili, barınmayla ilgili resmî olan her iki tesisimiz yüzde 100'e yakın dolulukla hizmet veriyor. Onun dışında, özellikle erişilebilirlik konusunda hem kamu kurum ve kuruluşlarımız başta olmak üzere tüm eksiklikleri gidermek için sürekli denetimlerimiz ve çalışmalarımız devam ediyor hem de bu denetimlerde aksayan, uymayan yerler var ise bunlarla ilgili yasal müeyyideleri ne ise onları da uyguluyoruz. Sadece yasal müeyyideyi uygulamaktan geri

kalmıyoruz, aynı zamanda o eksikliğin de giderilmesi konusunda takipçi oluyoruz ki erişim konusunda da bir eksik, bir problem olmasın diye. Onun dışında, engelli vatandaşlarımızla ilgili kanunlarla çıkarılmış olan, kendilerine tanınmış olan hakların -ister mali ister sosyal ya da diğer haklarla ilgili- tamamını sonuna kadar takip ediyoruz; maddi ödemeleri, tedavileri, diğer hususları yakinen takip ediyoruz. Konunun önemini biliyoruz ama esas konu şu: Herkes aslında engelli adayı. Engellilik bir kader değil, herkes doğuştan da engelli doğmayabilir; dolayısıyla, engelli olmadığını düşünen herkes de bir gün engelli olabilir; dolayısıyla, ben de dâhil, herkes engelli adayı; onun için de engellilere yapılan yardımı sadece somut, şu anda mevcut engelli olanlara yapılmış bir yatırım ya da çalışma olarak değil, aslında toplumun tamamına potansiyel olarak yapılmış bir çalışma olarak görüyor ve bu bilinçle hareket ediyoruz ama hayat dinamik; dolayısıyla, bu süreç içerisinde mutlaka eksiklikler, mutlaka aksamalar ya da farkında olunmayan şeyler olabilir; dolayısıyla, bunlar da bize hatırlatılırsa onlarla ilgili de çok süratli bir şekilde tedbir ve eylem alır, onu da bertaraf etmek için, gereğini yapmak için gayret gösteririz diyorum.

Ben huzurlarınızda, Türkiye Büyük Millet Meclisinin çok kıymetli Komisyon Başkanı ve üyelerine ilimizi teşriflerinden dolayı tekrar hoş geldiniz diyor, sefa getirdiniz diyorum, teşekkür ediyorum ve bu güzel ve anlamlı toplantının da çok verimli ve başarılı olmasını temenni ediyor, hepinize saygılar sunuyorum. (Alkışlar)

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Sayın Valim, teşekkür ediyoruz.

Tabii, ev sahibi Belediyemiz, Büyükşehir Belediye Başkanımız Sayın Cemil Tugay'ın kendisiyle bugün Belediyede de bir araya geldik. Aynı zamanda, Büyükşehir Belediyesini Parlamentoda, Komisyonumuzda da misafir ettik. İzmir'in bu anlamdaki vizyonu çok ama çok kıymetli çünkü İzmir Türkiye'nin öncü şehri, her alanda marka bir şehir. Bireylerimizin bağımsız, yaşamın temel aktör olmaları ve erişilebilirlik, bu anlamda iyi uygulamalar, her biri kıymetli.

Ben Başkanımıza şimdi mikrofonu devredeceğim, kendisinden yine yerel yönetim örneği olarak İzmir uygulamalarını dinleyeceğiz.

Teşekkür ediyorum Başkanım, buyurun.

İZMİR BÜYÜKŞEHİR BELEDİYE BAŞKANI CEMİL TUGAY - Çok teşekkür ederim.

Sayın Bakanım, Sayın Valim, Çok Değerli Komisyon üyesi milletvekillerimiz; şehrimize hoş geldiniz.

Salona baktığım zaman tanıdık pek çok yüz görüyorum; engelli derneklerinden, sivil toplum kuruluşlarından temsilciler, çevre illerden gelen konuklarımız olduğunu da biliyorum; sizler de hoş geldiniz.

Bu fırsatı, bu buluşma fırsatını bizlere verdikleri için Çok Değerli Komisyonumuza, Türkiye Büyük Millet Meclisi Komisyon üyelerimize ben de şehrimiz adına çok teşekkür ediyorum.

Bugün sizleri dinlemek, sizlerden gelecek önerileri, talepleri, değerlendirmeleri dinlemek bence bu toplantının en değerli kısmı ama çok kısaca İzmir Büyükşehir Belediyesi olarak aslında engellilik konusuna nasıl baktığımızı birazcık ifade etmek isterim müsaadenizle.

Sosyal Hizmetler Daire Başkanlığımız altında bir Şube Müdürlüğümüz var, Engelli Çalışmaları Şube Müdürlüğümüz; burada hak temelli, bütüncül ve kapsayıcı bir modelle engelli kapsamına giren yurttaşlarımıza hizmet vermeye, onlara hayatlarında yardımcı olmaya çalışıyoruz.

Engellilik konusu aslında belki bildiğimiz klasik, görünür engelliliğin ötesinde görünmez engelliliği de kapsaması gereken bir şey yani değişik nedenlerle, çoğunlukla sağlık problemleri nedeniyle aslında görünmez engellilik yaşayan da pek çok yurttaşımız var; yani bu kapsamda baktığımızda, aslında yüz binlerce insanımızın bu anlamda zorluklar yaşadığını ve desteğe ihtiyacı olduğunu biliyoruz.

Bir eylem planı yaptık biz, burada İzmir Büyükşehir Belediyesi olarak Engelli Hizmetlerine Yönelik İzmir Yaklaşımı ve Eylem Planı hazırladık; burada 7 tane ana amaçta, 22 tane alt hedefte 90 tane eylem belirledik, bu çerçevede yürütüyoruz çalışmalarımızı. Amacımız, engelli vatandaşlarımızın şehirdeki Belediye eliyle olsun, diğer açılardan olsun, hizmetlere ve olanaklara erişimi konusunda karşılaştıkları zorlukları ortadan kaldırmak; pek çok açıdan da onları iş yaşamında, sosyal yaşamda, eğitimde, diğer yurttaşlarımızla olabildiğince eşitler duruma getirmek; sporda mesela böyle, sanatta, kültürel faaliyetlerde; hepsi bizim için çok değerli alanlar.

Bu yıl İzmir'e özgü olarak engellilik hâllerini bir uğurböceği sembolüyle görünür kılma yaklaşımı da ortaya koyduk ve burada "Farkında olalım, birlikte olalım!" sloganını benimsedik, bunu kullanıyoruz.

Bugün bizim kentin farklı yerlerinde 10 tane engelli merkezimiz var; bu merkezlerde özel eğitim, psikososyal danışmanlık, spor ve sanat atölyeleri, duyuşal destek, izcilik, doğa temelli programlar çalışılıyor; okuma yazmadan sosyal beceriye kadar pek çok farklı yelpazede eğitimler veriliyor. Sadece 2025 yılı içerisinde 30.829 kişiye buralarda, bu merkezlerde eğitim, danışmanlık, atölyeler ve destekler sağladık.

Yani pek çok hizmetimizden bahsedebilirim ama dediğim gibi, bizim söylediğimizden çok sizin bence bugün bize ifade edeceğiniz çok önemli. Fakat 500 binden fazla engelli yurttaşımızın İzmir'de yaşadığının farkındayız, bunun bilincindeyiz, çok önemli bir rakam bu ve o nedenle yapacak mutlaka ki çok işimiz var. İzmir Büyükşehir Belediyesi, İzmir Belediyesi uzun yıllardır, 2000'li yılların başlarından beri bir Engelsiz İzmir programıyla sivil toplum ve ilgili tüm kurumların katıldığı bir Engelsiz İzmir Komisyonu ile beraber İzmir'de pek çok çalışma yürüttü ve bu açılardan Türkiye'ye örnek oldu diye düşünüyorum; o nedenle, bugün de yeni yapacağımız çalışmalarla mutlaka ki çok daha ileri noktaya götürmeliyiz çalışmalarımızı. Özellikle içinde bulunduğumuz çağın teknolojiyle pek çok konuda bizlere yardımcı olunabilen bir çağ olduğunu unutmadan, teknolojiyi olabildiğince engellilerimizin yaşamlarını kolaylaştıracak şekilde kullanarak, onların yaşamlarına teknolojik imkânları sunarak gerçekten çok başarılı işler yapabileceğimizi biliyoruz, bunu yurt dışındaki takip ettiğimiz örneklerden de özellikle anlıyoruz. Her türlü başarı katılımcı bir anlayışla gerçekleşir; o nedenle, samimi olarak, her zaman sizlerin önerilerine açık olduğumuzu ifade etmek isterim.

Bizi bugün burada buluşturan Değerli Komisyonumuza Sayın Bakanım başta olmak üzere tekrar teşekkür ederim ve hepinize saygılar sunarım. (Alkışlar)

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Sayın Başkanımıza teşekkür ediyoruz.

Tabii, biliyorsunuz, formatımızda sivil toplum öncelikli olarak var; sonrasında kamu kurumları ve akademi -tabii, mutlaka bu işin bir parçası- olmak üzere mümkün olduğunca misafirlerimizi dinleme gayretimiz olacak. Tabii, ev sahibimiz İzmir, o yüzden İzmir'le başlıyorum.

Bornova Sessizler Derneği, Soner Aslan burada mı? Yok.

Karşıyaka Engelliler Kültür, Sanat, Eğitim ve Dayanışma Derneği; Osman Ertöz Bey, buyurun.

KARŞIYAKA ENGELLİLER KÜLTÜR, SANAT, EĞİTİM VE DAYANIŞMA DERNEĞİ BAŞKANI OSMAN ERTÖZ - Hepiniz hoş geldiniz. Saygı ve sevgilerle hepinizi selamlıyorum.

Ben spor konusundaki sorunlardan bahsetmek istiyorum. Sporcu konusunda ilköğretilere inmemiz lazım çünkü genç sporcu bulmakta gerçekten bir sorun ve sıkıntı var. Bunu sağlıkta ve millî eğitimde devreye sokabilirsek çok daha başarılarla imza atarız. Sizin Bakanlık yaptığı zamanda genç sporcu potansiyelimiz bir hayli yüksekti, şimdi onlarda biraz gerileme oldu; o yüzden de genç sporcuları kazanmak için mutlaka eğitim kurumlarına, hastanelere, sağlık kurumlarına ağırlık vermenin önemli olduğu kanısındayım.

Teşekkür ediyorum.

Sağ olun.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Biz teşekkür ediyoruz.

Buca Engelli ve Engelli Aileleri Yardımlaşma ve Dayanışma Derneği, Sibel Arat burada mı? Sibel Hanım yok.

İzmir Direnen Engelsiz Derneği, Funda Doğan burada mı? Yok.

Avrasya Engelliler Derneği, Salah Erol, burada mı? Yok.

Tüm Ege Engelliler Yardımlaşma ve Dayanışma Derneği, Kazım Kızıldaş burada mı? Yok.

İzmir Erişilebilir Engelliler Derneği, Yusuf Gülmez burada mı? Yok.

Ege Engel Siz Yaşam Derneği? Yok.

Balçova Engelli Hakları Derneği, Mehmet Rıza Mutkilioğlu, buyurun.

BALÇOVA ENGELLİ HAKLARI DERNEĞİ BAŞKANI MEHMET RIZA MUTKİLİOĞLU - Merhaba, iyi günler.

Benim engelliler konusunda birkaç önerim olacak, bu öneriler aslında yapısal değişiklik önerileri. Sanıyorum şu anda Türkiye'de herkes bir engellilik bakanlığından bahsediyor, bazı partiler bakanlık kurulması gerektiğini açıklıyorlar. Ben şahsi fikrimi şöyle söyleyeyim: Eğer engelliler bakanlığı açılırsa çok büyük bir fiyaskoyla karşılaşabiliriz. Biz engelli bakanlığı istemiyoruz; bizim istediğimiz, eskiden olduğu gibi, eskiden ÖZİDA vardı biliyorsunuz, Başbakanlık Özürlüler İdaresi Başkanlığı, şimdi başbakanlık olmadığı için Cumhurbaşkanlığına bağlı -nasıl İletişim Başkanlığı var- bir engelliler başkanlığı olması gerekiyor ve bakanlıkların üstünde koordinasyon kurumu olarak çalışmalı çünkü bütün bakanlıkların engellilerle ilgili yapması gereken işler var. Sanayi Bakanlığına da Gençlik ve Spor Bakanlığına da Millî Eğitim Bakanlığına da; bunlara yol gösterecek ve politika üretecek bir koordinasyon kuruma ihtiyacımız var. Tabii, bakanlık kurulmayınca bunun taşra teşkilatı da olmayacak; onun için, onunla ilgili bir önerim daha var, o da şu: Türkiye'deki her valilikte sosyal hizmetlerden sorumlu vali yardımcısının hemen altında bir engelli birimi açılarak bu birimin şehirdeki il yönetimlerinin, il müdürlüklerinin koordinasyonunu sağlaması. Biz bunu 2000 ile 2015 yılları arasında İzmir Valiliğinde yapmıştık ve çok başarılı olmuştu çünkü Gençlik Spor Müdürlüğü, Sağlık Müdürlüğü dernekleri her hafta toplayarak, her ay toplayarak onlardan gelen şikâyetlerle il müdürlüklerinin engelliler konusunda doğru düzgün proje üretmesine yol açmıştı.

Üçüncüsü, belediyeler. Belediyelerde, biliyorsunuz, Büyükşehir Belediyesi Kanunu'nda engellilerle ilgili bir birimin nasıl açılacağı, kimlerin çalıştırılacağı, kimin ne kadar görev yapacağı çok açık, çok net belirlenmiş; bunların hepsi Büyükşehir Belediyesi Kanunu'nda yazıyor ancak problem şu: Bir belediyenin içinde nasıl konuşlanacağı yok. Yani bazı büyükşehir belediyeleri -Mersin gibi, Adana gibi, Gaziantep gibi, Diyarbakır gibi- bunu bir daire başkanlığı olarak kullanıyor, İzmir Büyükşehir Belediyesi bir şube müdürlüğü olarak kullanıyor. Bence bu belki de Ankara'da Yerel Yönetimler Genel Müdürlüğü şeklinde bir emirle hepsinin daire başkanlığı olmasını sağlayabilir. İşin en kötüsü, en problemlili olan bölüm ilçe belediyelerinin bölümü çünkü Belediye Kanunu'nda -galiba 5393'tü- belediyelerin nasıl bir engelli merkezi açacağı yazılmıyor; bu, sadece belediye başkanının görevleri arasında ve sanki olursa olur, olmazsa olmaz gibi bir maddede geçiyor; o yüzden, Türkiye'deki ilçe belediyeleri engelliler birimi açmaktan imtina ediyor; bazıları kent konseyleriyle çalışıyor, bazı ilçe belediyeleri de güvendikleri engelli dernekleriyle çalışıyor ama bize bu işin sahibi olacak, belediyenin içinde sorumluluk taşıyacak bir birim gerekli. Örneğin, ben Konak seçmeniyim, Konak Belediyesinde tam on beş yıldır bir engelli birimi açılması konusunda çalışıyorum ve bundan da utanç duyuyorum, başarısız olduğum için. Eğer bir engelli birimi yoksa belediyede, o zaman fen işlerinin de bir şey yapmasının önüne geçiliyor. Yani biz gidiyoruz "Bu park engellilere uygun değil, erişim yok." diyoruz; onlara aslında o bilgiyi engelli biriminin vermesi gerekli, bu işin bir sahibinin olması gerekiyor belediyelerde. Burada önerim, bir kanuna madde ekleyerek ilçe belediyelerinin mutlaka engelli birimi açması konusunu zorunlu hâle getirmektir.

Bunun dışında bir önerim daha var Komisyona -aslında Komisyonda her partiden milletvekilleri var- siyasetten de bir isteğimiz var: Aslında siyasi partiler yerel yönetimlere aday olduklarında belediye başkan adayı ve meclis üyeliğine aday olanları kısa da olsa engelli hakları ve engelli iletişimiyle ilgili eğitimden geçirmeli çünkü biz artık "3 Aralık Dünya Engelliler Günü kutlu olsun." veya "Hepimiz engelli olabiliriz." cümlelerini istemiyoruz çünkü biz bunu bunun için yapmıyoruz, hayvan haklarında çalışan arkadaşlar ileride hayvan olacakları için yapmıyorlar; bu, insan hakkı ve tabii ki bunu da eşit olarak istiyoruz. (Alkışlar)

Teşekkür ederim, sağ olun.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Mehmet Bey, teşekkür ediyoruz.

Tabii, konuya çok hâkimsiniz; o yüzden, Komisyon olarak sadece bugüne özgü değil, daha sık irtibatla olalım sizle. İletişim bilgilerimi şimdi ileteceğim size, siz de bana iletirseniz sevinirim. (Alkışlar)

Ufuk Engelsiz Yaşam Derneği, Sadrettin Halifeoğlu Bey, buyurun.

UFUK ENGELSİZ YAŞAM DERNEĞİ BAŞKANI SADRETTİN HALİFEOĞLU - Hepiniz hoş geldiniz, saygılar sunarım.

Rıza Başkanım zaten her şeyi çok net ve çok güzel özetledi ama bizim sizden ricamız şu: Geçen gün, üç dört gün önce Büyükşehir Belediyesi de aynı böyle bir toplantı düzenledi, şu anda burada da bir toplantı düzenleniyor ama lütfen belirtelim, bu

toplantıyı düzenlerken engelli ve akülü araçla gelen kardeşlerimizin konumu da göz önünde tutularak böyle salonlar oluşturulursa çok daha güzel olur. Üç gün önce de Büyükşehirde aynısı oldu, burada da şu anda görüyoruz, aynı şeyle karşı karşıyayız.

Rıza Başkanım zaten İzmir'deki ve Türkiye'deki bütün sorunları çok net, çok güzel açıkladı; hepsine katılıyoruz, hepsini canıgönülden destekliyoruz.

Hepinize saygılar sunarım. (Alkışlar)

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Teşekkür ediyoruz Sadrettin Bey.

Buca Engelliler Derneği, İbrahim Elbeyi Bey, buyurun.

BUCA ENGELLİLER DERNEĞİ BAŞKANI İBRAHİM ELBEYİ - Sayın Başkanım, hepinize hoş geldiniz diyorum.

Son günlerde yaşadığımız fazlasıyla sorun var ama İzmir için özellikle "Mimari engelleri aşma noktasında daha ileri bir düzeye taşımak için ne yapabiliriz?"i sizlerle konuşmak daha iyi olacaktır. Bunun üzerine Fen İşleriyle uygulamalı bir şekilde çalışmamız mümkün olabilir mi? Bunu iletmek isterim. (Alkışlar)

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Teşekkür ediyoruz.

Torbalı Engelli Hakları Derneği, Harun Kara Bey, buyurun.

TORBALI ENGELLİ HAKLARI DERNEĞİ BAŞKANI HARUN KARA - Sayın Bakanım, Sayın Valim, Sayın Büyükşehir Belediye Başkanım ve Komisyon üyeleri, değerli milletvekilleri, sevgili sivil toplum örgütleri, akademisyenler; hepiniz hoş geldiniz. Güzel İzmir'imizde sizleri ağırlamaktan mutluluk duyuyoruz.

Şimdi, engelliler konusunda Rıza Bey birçok şeyi özetledi ama hak odaklı çalışmalarla ilgili maalesef ki kamu kurumlarının iletişimsizliğinden ben dem vurarak başlamak istiyorum. Rıza Bey'in de dediği gibi, daha önceden bütün müdürlerimiz valilik nezdinde Büyükşehirden bir temsilciyle birlikte toplanır, yıllarca biz sorunları dinlerdik ve "Çözümüne kavuşturmak için neler yapabiliriz?"i konuşurduk; bu çok önemli bir madde.

Onun dışında, bizim en büyük yaşadığımız sorunlardan biri maalesef ki hâlâ engelli ve aileleriyle ilgili yapılan çalışmalardan engellinin hane gelirine tabi tutulması yani engelli bir kişinin yapılan çalışmalarda sadece engellinin gelirine ve engelli vatandaşımızın sosyoekonomik düzeyine, maddi düzeyine bakılmaksızın hane gelirine bakılması; bu, bizim yapacağımız çalışmaları, alacakları maaşları, yardımları ciddi anlamda etkiliyor yani bunun bir an önce, hızlı bir şekilde Hükümet kanadından değiştirilmesi bizim için çok önemli. Bu konular size çok gelmiştir Sayın Bakanım, hepsini zaten kapsamlı şekilde Ankara'daki arkadaşlarımızla, diğer arkadaşlarımızla görüşüyorsunuzdur ama bizim burada, dediğim gibi, engelli bireyin -işte, ailesinin geliri dışında- engelli vatandaşın sadece kendisinin bir birey olarak sistemde kabul edilmesinin bizi çok daha rahatlatacağını düşünüyorum.

Onun dışında, ben aynı zamanda Valilik ve Büyükşehir Erişilebilirlik Komisyonlarında da görevliyim, bu çalışmaları da yürütüyorum. Kendi ilçemde, Torbalı'da Belediyemiz başta olmak üzere düzenli olarak erişilebilirlik çalışmalarını yapmaya çalışıyoruz sahada, İzmir'in çeşitli yerlerinde çok destek olmaya çalışıyoruz. Tabii, yeterli oluyor mu? Bunda bir komisyon oluşturduk, gerektiğinde Çevre ve Şehircilikten de destek alıyoruz; arkadaşlarımız katılıyor, her engel grubundan arkadaşımız. Bunları daha sık ilçelerimizde yaparsak -sizin de konuşmanızın başında dediğiniz gibi- engelli kişilerin sorununu yaşayan kişilerden dinlemek çok daha sonuç odaklı oluyor; o yüzden, bu çok önemli bir detay. Biz İzmir genelinde yaptığımız çalışmalarda gerçekten çok ciddi anlamda hak odaklı çalışmalar gerçekleştirdik bugüne kadar. Yani bizim bir platformumuz var İzmir Engelli Dernekleri Birliği diye, hak odaklı çalışan bütün sivil toplum örgütleriyle koordinasyonu sağlıyoruz. Onun yanı sıra, bu SGK'nin SUT tebliği, bunlarla ilgili de birçok kez size iletiildiğini düşünüyorum; maalesef ki hâlâ medikal cihazlarımızda, ortez, protez ve tekerlekli sandalye gibi cihazlarda hâlâ on dört, on beş yıl önceki rakamlar geçerli; biz bunları duyuyoruz ve hâlâ üzülüyoruz bu konularla ilgili. Yani bunların daha hızlı iyileştirilmesi, daha çabuk sonuca ulaştırılması için bu Komisyonun önemini ben bir kez daha vurgulamak istiyorum, gerçekten çok önemli.

Emeklerinize sağlık, haftanın üç günü sık sık toplandığınıza da bizzat şahidim. Gerçekten, çalışmalarınızı takdir ediyorum, kolaylıklar diliyorum. (Alkışlar)

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Harun Bey, teşekkür ediyoruz biz de sizin bu konudaki hassasiyetiniz ve emekleriniz için. Tabii, bu bahsettiklerinizin pek çoğu aslında ana başlıkları teşkil ediyor, Komisyon olarak karşılaştığımız konuların belki ilk 10 maddesi sizin saydıklarınızın içerisinde; o yüzden, tabii, bunları takip edeceğiz, bunlarla ilgili değiştirilebilecek olan konuların değişimi için ısrarcı olacağız ama tabii, sizin bu geri bildirimleriniz önemli. Az önce Mehmet Rıza Bey'e söylediğimi size de söylüyorum: Lütfen, bu iletişimi devam ettirelim. Bize bu bahsettiklerinizi ayrıca yazılı olarak da mümkünse ifade ederseniz daha güncel durumu raporumuzda daha detaylı da değerlendirebiliriz ve irtibatı lütfen devam ettirelim.

Tabii "akademi" dedik toplantının başında; akademi camiasından, üniversitelerden hocalarımız var.

Dokuz Eylül Üniversitesinden Emine Altınkaynak'ı dinleyelim, burada mı Emine Hanım? Yok.

Ege Üniversitesinden Engelli Çocuklar Rehabilitasyon Eğitim Parkı Araştırma ve Uygulama Merkezi Müdürü Pelin Akmeşe, buyurun.

EGE ÜNİVERSİTESİ ENGELLİ ÇOCUKLAR REHABİLİTASYON VE EĞİTİM PARKI ARAŞTIRMA VE UYGULAMA MERKEZİ MÜDÜRÜ PROF. DR. PELİN PİŞTAV AKMEŞE - Sekiz yıldır koordinatörlüğü yürütüyoruz, üniversitemiz bu dönemde çok ciddi gelişmeler gösterdi. Engelli öğrencilerimiz çok aktif şekilde yaşamın içindeler, eğitime rahat ulaşabiliyorlar ve mutlu bir şekilde mezun ediyoruz. Hani, bugün sabah Ege Üniversitesinde dedik ya, en büyük sıkıntıları mezuniyet sonrası istihdam, hani, biz bu noktada çok bir şey yapamıyoruz ama mesela birçok kampüs daha eski binalara sahip, bunun için ciddi bütçelere ihtiyaç oluyor. Eğitim materyallerini dijitalleştirmek, sesli kitaba dönüştürmek, kütüphane hizmetlerini öğrencilerimize sunabilmek için de yükseköğretim kurumlarına bence biraz daha engellilik anlamında bütçenin ayrılması gerekiyor diye düşünüyorum çünkü üniversite yaşamına gelen engelli öğrenci sayımıza baktığımızda, özellikle örgün eğitimde şansları daha az. Son yıllardaki imkânlarla bu şartlar artmaya başladı ama üniversitelerin sunduğu istihdamlar tamamen özveriye dayalı, hani, diğer bütçelerden oraya bütçe aktarmak şeklinde. Birçok donanım ihtiyacı var, hani, bu anlamda hem eğitim hayatı süresince desteğe ihtiyaç duyuyor öğrencilerimiz hem de mezuniyet sonrası istihdam anlamında desteğe ihtiyaç duyuyorlar.

Teşekkür ederim. (Alkışlar)

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Biz teşekkür ediyoruz.

Tabii, sabahleyin programa Ege Üniversitesinde sizinle birlikte başladık; öncelikle, tebrik ediyoruz çalışmalarınız için.

Tabii, bizim, Ege Üniversitesinden olsun, İzmir'deki diğer üniversitelerden olsun, daha büyük beklentilerimiz var. Mutlaka orada güzel bir emek var ama bu çabaların daha da büyütülmesi lazım; o yüzden, akademik camiadan beklentilerimiz çok ama çok daha fazla çünkü bilim olmadan ilerlemek mümkün değil, bilim her şeyin temeli; akademik camianın bu süreçlere sürdürülebilir katkısı çok kıymetli. Sizin uygulama merkezi çok değerli ama onun istihdam boyutuyla daha kapsayıcı şekilde geliştirilmesi, kurumsallaştırılması lazım; onu da biz Komisyon olarak not ettik, bunun için de destekçi olacağız.

Tabii, sizden sonra bir okul ziyaretinde bulunduk Bornova'da, yine, altı farklı branşta -tarım, seramik, metal, müzik, gastronomi ve tekstil- meslek eğitimi veren bir meslek özel eğitim okulunu, değil mi Müdür Bey? Altı ana branşta eğitim veriliyor ve orada da yine istihdam konusu ve staj konusu gündeme geldi. Daha sonra Büyükşehir Belediyesi ziyaretimizde Başkanımızla da konuştuk, az önce Vali Beyle de konuştuk; İzmir'de aslında bu çocuklarımızın ilkokul, lise, hatta üniversite sonrası hem staj olanaklarını hem istihdam olanaklarını bizim güçlendirmemiz mümkün çünkü İzmir bu anlamda bir sanayi şehri, üretim şehri, ekonomisi güçlü bir şehir; o yüzden, inşallah, el birliğiyle bir sistem inşa ederek ticaret odasını, bölge sanayi odasını, ilgili kurumları, kuruluşları hem staj olanaklarıyla hem eğitim olanaklarıyla hem de sonrası istihdam durumunda güzel bir modele dönüştürmeyi ümit ediyoruz; bunun da başlangıcını buradan, inşallah, vermiş olalım, buradan "Bismillah!" demiş olalım.

Teşekkür ediyorum. (Alkışlar)

İzmir Çağdaş Özürlüler Yaşam Derneği, Hamit Vedat Başer burada mı?

İZMİR ÇAĞDAŞ ÖZÜRLÜLER YAŞAM DERNEĞİ GENEL SEKRETERİ AYFER GÖKALP - Vedat Bey'in işi çıktı, ben konuşabilir miyim?

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Siz buyurun lütfen.

İZMİR ÇAĞDAŞ ÖZÜRLÜLER YAŞAM DERNEĞİ GENEL SEKRETERİ AYFER GÖKALP - Öncelikle, şehrimize hoş geldiniz, çalışmalarınızın ve başarılarınızın devamını diliyorum.

Ben böyle çok içerleyerek bir şey söylemek istiyorum: Hani, yirmi beş yıllık iktidarınızda... Biz kırk sene önce, 1994'te derneğimizi kurduğumuzda daha erişilebilirlik, daha kaldırım, işte, rampa, daha başka bir şeyleri konuşurken bugün, kırk sene sonra yine aynı şeylerin konuşuluyor olmasını, daha da bu konuların gündem olmasını ve sizin birinci gündem maddeniz olmasını, öncelikle, çok üzülerek belirtmek istiyorum. Gençtim, bu sorunla ilgilendim; anneydim, çocuğumu taşıyamadım, bu sorunla ilgilendim; çocuğumu büyüttüm, bu sorunla ilgilendim. Yani gerçekten, gerçek anlamda yapılan çalışmaların sonuçlanabilmesi için gözle görülür bir şeyleri görebilmemizi, artık erişilebilirlik konusunun komisyonlarda yer almamasını dilemekle başlamak istiyorum.

Onun dışında, dediğim gibi, artık ben 50 küsur yaşında bir insanım ve hayatta var olmanın savaşını vermek istemiyorum arkadaşımın da belirttiği gibi, "Bir gün biz de engelli adayız." sözünü duymak istemiyorum. Gerçekten, gerçek, çağdaş, dünyada herkesin her şekilde yaşayabileceği bir dünyayı oluşturmak siz yetki sahibi insanların görevi ve bunlara destek vermekte her zaman varız ama söylemin dışına gitmesi için de -kusura bakmayın, biraz heyecanlandım- ben gerçek anlamda her şeyi görerek yaşamak istiyorum. Biz bir kaymakamı ziyarete gittiğimizde, bir Millî Eğitimi ziyarete gittiğimizde dernek olarak bize sorulan ilk soru: "Asansör çalışıyor muydu? Rampayı rahat kullandınız mı?" Ben bunları artık duymak istemiyorum.

Teşekkür ediyorum. (Alkışlar)

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Teşekkür ediyorum.

Tabii, bu anlamda yirmi beş yılda çok büyük işler yaptık. Önce burada "Burası tabii ki partilerüstü." dedik ama bunu görmezden gelemeyiz. "Engellilik" kavramının var olması, yasallaşması, bu anlamda 2005'te yapılan Engelliler Yasası başlı başına bir çalışma, bununla birlikte, yereldeki uygulamalar ve sosyal destekler ama biz ideal olanı hedefliyoruz. Bunların hiçbir polemik, spekülasyon malzemesi olmasından yana da değiliz; biz burada ortak akılla bir süreci yönetme derindeyiz, çıtayı daha yukarı çıkarma çabasıdayız; o yüzden, her bir ferdimizin derdi bizim derdimiz. Bu, bir komisyon konusu, bir bakanlık konusu, birkaç kurum konusu değil; bu, 86 milyonun konusu; o yüzden, bu konuyu hep birlikte dert edinip hep birlikte çözüm yolları arayacağız ama geldiğimiz noktada da hakikaten, çok aşamalar kat ettik. Bu anlamda, elbette yeni ihtiyaçlar her gün doğuyor, hayat çok dinamik; bu hayatın dinamikliğinde, dinamizmde, gelişmesinde ihtiyaçlar da başkalaşıyor, değişiyor, şehirlerin yapılaşması, büyümesi, bunlarla ilgili ihtiyaçlar, her biri farklı bir sorun ama aslolan, bu sorunların karşısında kararlı bir mücadele, bu mücadele vesilesiyle de birlikte olabilme, bu mücadeleyi birlikte gerçekleştirme, temel amaç bu; o yüzden bugün buradayız, hiçbir ayırım gözetmeden hep birlikte bir aradayız ve İzmir, Ege'nin diğer illeri ana gündemimiz ve burada var olan sorunları nasıl çözeriz, var olan güzel uygulamaları nasıl çoğaltırız, derdimiz bu, anlatabiliyor muyum? O yüzden, inşallah, bu anlamda, yine, ötekileştirmeden, bir araya gelerek, birlikte olarak ve yapıcı bir şekilde önümüze bakacağız.

Teşekkür ediyorum.

İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi Rektör Yardımcısı Muhsin Akbaş, buyurun Hocam.

İZMİR KÂTİP ÇELEBİ ÜNİVERSİTESİ REKTÖR YARDIMCISI PROF. DR. MUHSİN AKBAŞ - Sayın Bakanım, sayın vekillerim, Sayın Valim; hoş geldiniz, iyi çalışmalar diliyorum.

İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi İzmir'in en genç üniversitelerinden, malum, gelişmekte olan bir üniversite. Öğrenci sayımız 20 bini aştı, bu hızla engelli öğrenci sayımız da aşıyor, dolayısıyla ihtiyaçlar da artıyor. Biz Engelsiz Üniversite Koordinatörlüğü yapısı altında, birim temsilcileriyle birlikte ihtiyacı karşılamaya çalışıyoruz, her engelli öğrenciyle bire bir görüşerek onun durumunu ve ihtiyaçlarını tespit edip gerekli çalışmaları başlatıyoruz.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Tabii, sizin genel olarak engelli vizyonunuz nedir, üniversite olarak? Yani, bu anlamda, bugün, işte, Ege Üniversitesinin bir Uygulama Merkezi var, sizin böyle bir çabanız var mı?

İZMİR KÂTİP ÇELEBİ ÜNİVERSİTESİ REKTÖR YARDIMCISI PROF. DR. MUHSİN AKBAŞ - Şu an için bir uygulama merkezini gerektirecek çapta bir ihtiyaç yok gibi görünüyor. Engelsiz Üniversite Koordinatörlüğü aracılığıyla...

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Ama o üniversite içi bir şey; ben İzmir'i, toplumu, bu anlamdaki bilimsel çalışmaları kastediyorum. Bu noktada bir ihtiyaç görmüyor musunuz?

İZMİR KÂTİP ÇELEBİ ÜNİVERSİTESİ REKTÖR YARDIMCISI PROF. DR. MUHSİN AKBAŞ - Hocam, Sayın Bakanım, biz burada Engelsiz Üniversite Komisyonu marifetiyle bu tip çalışmaları şu anlık yönetiyoruz. Yükseköğretim Kurulu Başkanlığının mali kaynaklar oluşturulmadan yeni uygulama araştırma merkezi açılmasına yönelik pek olumlu bir tavır yok; dolayısıyla, bu yönde şu an için atılacak bir adım görünmüyor gibi.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Peki, teşekkür ediyorum.

İZMİR KÂTİP ÇELEBİ ÜNİVERSİTESİ REKTÖR YARDIMCISI PROF. DR. MUHSİN AKBAŞ - Rica ederim, sağ olun.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Görmeyenleri Koruma Derneği, Haldun Kırık burada mı? Yok.

Peki, ODER Otizm Derneği, Ergün Güngör, buyurun.

ODER OTİZM DERNEĞİ BAŞKANI ERGİN GÜNGÖR - Sayın Bakanım, Sayın Valim, Sayın Başkanım ve değerli milletvekilleri; öncelikle...

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Koro da sizindi, değil mi?

ODER OTİZM DERNEĞİ BAŞKANI ERGİN GÜNGÖR - Evet, bahsedeceğim Sayın Bakanım.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Tebrik ediyoruz dinleti için.

ODER OTİZM DERNEĞİ BAŞKANI ERGİN GÜNGÖR - Sağ olun, başka tebrik edeceğiniz meziyetleri de var.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Sizin şahsınızda koronun tüm üyelerini de alkışlıyoruz burada. (Alkışlar)

ODER OTİZM DERNEĞİ BAŞKANI ERGİN GÜNGÖR - Sağ olun, çok teşekkür ederim. Ben de evlatlar ve anneleri adına bunu aldım, kabul ettim; teşekkür ederim.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Sağ olun.

ODER OTİZM DERNEĞİ BAŞKANI ERGİN GÜNGÖR - Sayın Bakanım, öncelikle, ben şunu itiraf etmek istiyorum; zannediyorum, Otizm Konfederasyonu olarak önümüzdeki günlerde -arkadaşlar planlıyorlar- Ankara'ya gelip size bir sunum da yapacağız ama öncesinde, burada da hazır bunca hazırun varken söylemek isterim: Daha öncesinde, bildiğiniz gibi, otizm ve Down sendromuyla ilgili bir araştırma komisyonu kurulmuştu; vekillerimiz, Başkanı çok iyi bir çalışma gösterdiler; yaklaşık 410 sayfa bir rapor da çıktı, bunlara biz de STK olarak elbette katkılar verdik fakat o çalışma sonrasında gidişattan, çalışmanın boşa gitmesinden oldukça memnuniyetsiziz. Biraz önce siz de ifade ettiniz, "Bizimki raflarda çürümeyecek. Bunun da takipçisi olacağız." dediniz. Buna niye atıfta bulundum? Sizin kurduğunuz Komisyonun başlangıcında biz, bir defa, çok umutlu değildik geçmiş deneyimlerden. Bu arada, ben otuz seneye yakındır STK hareketinin içerisindeyim. 31 yaşında otizmlili bir evladım var, biraz önce korodaydı o da ve çok yığınla birikmiş tecrübemiz var; bakanlar, genel müdürler vesaireler, birçok çalışma arkadaşımız oldu, beraber işler ürettik; bunlardan bazıları da aranızda. Hakikaten, buradan bakınca, aslına bakarsanız, şampiyonlar ligi gibi kadronuz; bunun için, kurulmuş olan bu kadroyu da hararetle takip ediyoruz. Ben şahsım adına her sonucu; toplantı, Komisyon raporunu okuyorum Meclis tutanaklarından; gerçekten çok da zamanımı alıyor okuması bile ama bunu yazanlara, emek verenlere ayrıca burada herkesin huzurunda teşekkür etmek istiyorum. Bir yandan da bu Komisyonun çalışmalarının takibe alınmasını öneriyorum arkadaşlarıma. Eğer "İlgi görmeyen bir çalışma olur. Emekler boşa gidecek." diye düşünülürse bu motivasyon da kaybolur diye düşünüyorum; bu nedenle, ekstra sizi motive etsin diye bunları söylemek istedim Sayın Bakanım.

Daha öncesinde Ayşe Keşir Vekilimle Otizm Eylem Planı'nda uzun süre çalıştık, güzel de bir sonuç çıkardık, basın lansmanını yaptık; o da -kendisinin de bildiği gibi- uzun yıllar uygulama konusunda geride kaldı; bakanlıklarımız, kamu kurumları bunu bir türlü işletemedi. Benzeri sonuçlara gitmemesi adına bizim Otizm Konfederasyonu olarak takipçisi olacağımızı ve bu emeklerin de boşa gitmemesi için çaba göstereceğimizi söyleyelim. Jülide Vekilimin de çalışmalarında çok bulundum. Ali Karaoba Vekilimi hararetle takip ediyorum sosyal medyadan, bütün çalışmalarını. Burada olmayan Yüksel Vekilim, Aylin Vekilim; onların da çalışmalarını, yayınlarını görüyorum. Başta sizinkini de elbette takip ediyorum; onun için, emeklerinize sağlık. Biraz uzattım ama biraz da çalışma görünsün, bilinsin istediğim için.

Ben bunca güzel şeyden sonra şunu söylemek istiyorum Sayın Bakanım: Bizim şehrimizde, evet, il müdürlerimizin de önemli gayretleri var; başta Melih Müdürlüğü bu gayretlerinden dolayı iyi biliyorum; Belediye Başkanımızın şahsi gayretlerini, bizatihi üzerinde durduğu hassasiyeti biliyorum engelliler, otizm, diğer engel grupları konusunda. Ben otizme dair diğer problemleri Komisyona geldiğimizde raporda anlatacağım ama ilimize dair en temel problem şu: Koordine olamıyor, merkezî idareye bağlı kurumlar ve yerel yönetimler takım çalışması yapamıyor; bu nedenle de hem kaynaklar hem zaman... Tekrar altını çizmek istiyorum: Merkezî yönetime bağlı il müdürlükleri ve yerel yönetimin takım olması hâlinde çok iyi sonuçlar çıkacağını düşünüyoruz. Örnekleri eminim arkadaşlarımız da vereceklerdir yani bir kurum binayı bulup bir kurum içindeki uzmanları atayarak çok kestirme çözümlere hızla ulaşabiliriz ama biz vatandaşlar bu koordinasyonsuzluk sebebiyle yıllarımızı kaybediyoruz; evlatlarımızın hayat çizgileri değişiyor, başta otizmlileri kastederek söylüyorum. Bildiğiniz gibi, otizm stabil bir durum değil, bıraktığınız yerde durmuyor; doğduktan sonra tanısı evet önemli, erken tanısı çok önemli ama devamında siz bir şey yapmazsanız yetişkinlik döneminde ağır bir otizmliliye bakmak durumunda kalabiliriz. Yani, tıpkı otizm için disiplinler arası iş birliği diyoruz ya, engellilik alanı için de bütün kurumların birbiriyle iyi bir çalışma gösteriyor olması lazım; biz STK'lar olarak bunun yapıstırıcı unsuru olmaya hazırız, her iki tarafla da takım çalışması yapabileceğimiz yaklaşımları gösterebiliriz. Bunun için hem yapmak isteyip hem de bazı imkânsızlıklar yaşandığını biliyoruz. Bazen Sayın Belediye Başkanım belki onay çıkarttırmakta zorlanıyor, bazen il müdürüm belki tam da belediye hizmetlerine ihtiyaç duyduğunda geri duruyor olabilir; bildiğim bir şey yok, onu söyleyeyim baştan, kimse bana bir şey söylemedi ama biz bunları uzaktan görebiliyoruz. Çok uzattım, temel problem takım çalışmasını yapamıyor olmamız, bunun altını çizmek isterim.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - İşte onu yapacağız.

ODER OTİZM DERNEĞİ BAŞKANI ERGİN GÜNGÖR - Teşekkür ederim.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Çok güzel tespit etmişsiniz, bu koordinasyonu güçlendirmek zorundayız. Aslında her şey var bu konuda yani yasal mevzuat da buna uygun; ciddi bir kanun var, az önce de bahsettim, Engelliler Kanunu çok

güçlü bir alt yapı; 2005'te çıktı, biliyorsunuz; bunun üstüne hep birlikte daha güzel bir yapıyı inşa etmek mümkün ama konu bir kişinin konusu değil; bir kurumun, bir komisyonun, bir bakanlığın konusu da değil; hepinizin konusu. Bu şehirde yaşayan herkesin bu konuda ödevi var, öyle mi?

ODER OTİZM DERNEĞİ BAŞKANI ERGİN GÜNGÖR - Evet Sayın Bakan.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Çarşıdaki manavdan camideki din görevlisine kadar, apartmandaki komşudan okuldaki öğrencinin velisine kadar; sadece engelli öğrencinin velisi değil, engelli olmayan öğrencinin velisi de burada sorumluluk sahibi. O yüzden, sorumluluk hepimizin sorumluluğu ve bu sorumluluğu taşımak bize de düşüyor, onun gereğini yerine getirmek hep birlikte bizler için çok önemli bir ödev; inşallah bunu birlikte başaracağız.

ODER OTİZM DERNEĞİ BAŞKANI ERGİN GÜNGÖR - Sayın Bakanım, işte, Komisyonda bize yansıttığınız hissiyat tam bu.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Tabii ki şunun da altını çizeyim: Komisyon bir araştırma komisyonu. Komisyonun icracı bir yönü var mı? Yok; doğrusunu konuşalım. Komisyon durumu tespit edecek ama dediğim gibi, bu bilinç olduğu müddetçe bu konuların takibi ve sonuçlandırılması da bizce mümkün, biz bunu arzuluyoruz, bunun için gayret göstereceğiz, yanlış gördüklerimizin değiştirilmesi için, iyi gördüklerimizin çoğaltılması için. Bunlarda da sizden destek istiyoruz tabii ki, o yüzden buradayız. Size katkınız, sizin bu anlamdaki gücünüz olmazsa olmaz.

ODER OTİZM DERNEĞİ BAŞKANI ERGİN GÜNGÖR - Bu masadaki birlikteliği, işte, şehirlerimize de yayalım; istediğimiz o sadece.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Elbette.

ODER OTİZM DERNEĞİ BAŞKANI ERGİN GÜNGÖR - Teşekkür ederim.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Sağ olun, var olun. (Alkışlar)

İzmir Bakırçay Üniversitesi Rektör Yardımcısı Alparslan Kadir Devrim Hocamız, buyurun.

Efendim, az önce bizim Kâtip Çelebideki konuşmanızın bir versiyonu olarak, özellikle sizin bu anlamdaki vizyonunuz, akademik olarak bu sürece yönelik bakışınız... Zaten biz YÖK'ü dinledik. Üniversitelerin engelsiz noktada bir bayrak çalışması var, değil mi?

İZMİR BAKIRÇAY ÜNİVERSİTESİ REKTÖR YARDIMCISI PROF. DR. ALPARSLAN KADİR DEVRİM - Evet.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Onları biliyoruz zaten ama daha ziyade, akademi olarak siz bu işe nasıl bakıyorsunuz?

İZMİR BAKIRÇAY ÜNİVERSİTESİ REKTÖR YARDIMCISI PROF. DR. ALPARSLAN KADİR DEVRİM - Sayın Bakanım, biz İzmir Bakırçay Üniversitesi olarak engelli bireylerimizin rahat bir şekilde eğitim almaları en önde yer alan önceliklerimizden, bu stratejik planımızın en önde gelen maddelerinden; bu kapsamda, eğitimde erişilebilirlik tarafında yeşil bayrak aldık, az sayıda üniversiteden birisiyiz bu noktada.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Tamam, o bayraktan haberimiz var; onun haricinde, bir uygulama birimi olarak bir akademik söylem, üretim, birliktelik olarak bir çalışmanız var mı?

İZMİR BAKIRÇAY ÜNİVERSİTESİ REKTÖR YARDIMCISI PROF. DR. ALPARSLAN KADİR DEVRİM - Kurumda içeride çeşitli imkânlar, navigasyon sistemleri gibi sistemler var. Engelli bizde çok ön planda ama diğer taraftan, dışarıya da -sizin deminki sorunuzdan hareketle- içerdeki tecrübelerimizi... Bu noktada bayağı ilerlediğimizi düşünüyorum.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Mesela, özel eğitimle ilgili bir çalışması var mı okulun?

İZMİR BAKIRÇAY ÜNİVERSİTESİ REKTÖR YARDIMCISI PROF. DR. ALPARSLAN KADİR DEVRİM - Özel eğitimle ilgili çalışma var ama diğer taraftan, yakından başlayarak ilimizde ve daha sonra ülke geneline fayda sağlayacak şekilde mesela il halk kütüphanesiyle, Atatürk Halk Kütüphanesiyle, Foça'daki bazı birimlerle, Millî Eğitim Müdürlüğümüzle çeşitli protokoller yaptık; hazırlıklarını devam ettirdiklerimiz var. Bu noktada, yeni stratejik planda da engelli tarafı bizde en kıymetli durumda. Mesela skolyoz bir öğrencimizi, tamamen hareketi olmayan bir öğrencimizi hiç yerinden kılmadan hem derslerini verdik, var olan öğrencilerle derslerini aldı hem akran yardımı aldı, arkadaşlarından çeşitli notlar anlamında destek aldı hem de mezun oldu. Öğrenci memnuniyetimiz engelli evlatlarımız içerisinde en üst düzeyde bizde. Dolayısıyla, çalışmalarımız sürüyor.

Sayın Bakanım, sizlerin YÖK tarafında da görüşmeleriniz olmuş; bu noktada, belki bir fikir olarak, biz de bu zamana kadarki bu yeşil bayrak sürecinde elde ettiğimiz fikirlerle, içerideki arkadaşlarımızla da yaptığımız görüşmelerle belki ileride tamamen engellilere yönelik olarak özelleşmiş, tüm imkânları barındıran, engelli evlatlarımıza hizmet sunacak bir üniversite de kurulabilir kanaatindeyiz; ileriye yönelik belki böyle bir şey olabilir. Ayrıca, öğrencilerimizin seçilmesinde de engelli öğrencilerimizin kategorize edilerek belirli kontenjanlara kendi içlerinde yarıştırılması kanaatimiz var. Program nişanları ve bayrakların da ilgili hangi programda, bölümde ise kılavuzlara yerleştirilmesi hususunda fayda görüyoruz.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Teşekkür ediyorum.

İZMİR BAKIRÇAY ÜNİVERSİTESİ REKTÖR YARDIMCISI PROF. DR. ALPARSLAN KADİR DEVRİM - Ben teşekkür ederim.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Tabii, İzmir Milletvekilimiz Atilla Bey de burada; kendisini yeni fark ettim, bayağı arkada. Hoş geldin diyoruz Sayın Vekilimize, sağ olun.

GÖRMEYENLERİ KORUMA DERNEĞİ BAŞKANI HALDUN KIRKIK - Sayın Bakanım, biraz önce dışarıydım ben, izin verirsiniz birkaç cümle söylemek istiyorum.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Buyurun Haldun Bey.

GÖRMEYENLERİ KORUMA DERNEĞİ BAŞKANI HALDUN KIRKIK - Sayın Bakanlarım, Değerli Belediye Başkanım, değerli milletvekillerimiz, değerli hazırun; hepiniz hoş geldiniz. Saygı ve sevgilerimle selamlıyorum.

Ben Türkiye'de görme engellilere yönelik kurulmuş ilk dernek olan Görmeyenler Koruma Derneğinin Genel Başkanıyım. 1948 yılında kurulmuş bir dernek; 1955 yılında kamu yararına çalışan derneklerden sayılmış. Daha sonra, 2004 yılında Ankara'da

merkezi bulunan Görme Engelliler Federasyonunun şu anki Başkanımı aynı zamanda. Bir görevim de şu: Türkiye Sakatlar Konfederasyonunun da Başkan Yardımcısıyım, 5 Başkan Yardımcısından birisiyim.

Arkadaşlarımızın sizlere birçok sunumları oldu bugüne kadar Ankara'da, değişik yerlerde; Konfederasyon Başkanımızın Antep'te. Türkiye'de görme engellilere yönelik 2 tane federasyon var; biri Türkiye Körler Federasyonu -ki Komisyonunuz onu dinlediği de benim başkanı olduğum Görme Engelliler Federasyonu. Bizim Görme Engelliler Federasyonu olarak Komisyonun kuruluşundan beri Komisyonunuza bir sunum yapma talebimiz var, spesifik olarak bugüne kadar görme engellilerle ilgili biriken sorunlar ve bunların çözüm önerilerini size Komisyonda arz etmek istiyoruz.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Peki, o zaman sizi Komisyonda dinleyelim.

GÖRMEYENLERİ KORUMA DERNEĞİ BAŞKANI HALDUN KIRKIK - Tamam efendim.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Dikili Engelliler Dayanışma Derneği, Suzan Gözen Hanım, buyurun.

DİKİLİ ENGELLİLER DAYANIŞMA DERNEĞİ BAŞKANI SUZAN GÖZEN - Öncelikle hoş geldiniz.

Dikili Engelliler Dayanışma Derneği Başkanımı, aynı zamanda kurucusuyum.

Tüm arkadaşlarımı çok güzel bir şekilde dinledim, gerçekten hepsi çok güzel konuştular ama birçok şeye ben de değinmek istiyorum.

Öncelikle, benim yüzde 100 engelli bir oğlum var, şu anda 48 yaşında. Büyük şehirlerde yaşamak kadar bir imkânımız biliyorsunuz ki ilçede olmuyor ama ben, inanın, öyle engellilerimi konuşturabildim ki, öyle engellilerime grup kurdum ki şarkılarla türkülerle, hiç yılmadım aynen kırk sekiz senedir oğluma baktığım gibi.

Şunu da söylemeden geçemiyorum: Hastanelerimizde o kadar güzel bir şekilde ağırlanıyoruz ki herhangi bir tepki gördüğümüz zaman, 184'ü aradığımız zaman anında müdahale ediliyor. Ben gerçekten bunları da söylemek istiyorum, çok çok memnunum yalnız bir tek üzüntüm ve sıkıntım var. Biraz önce sanıyorum Mehmet Rıza Bey'in de söylediği gibi, evde bakım olarak oğluma maalesef bundan yararlanamıyorum, belki de benim oğlum gibi birçok kişi alamayabiliyordur. Ben bunu Rıza Gök Beyefendi'ye ve Necip Nasır Beyefendi'ye, milletvekillerimize Dikili'ye geldikleri zaman söylemiştim; "Tabii." dediler, kendileri ilgileneceklerini söylediler ama biliyorsunuz ki bu bakım paraları eldeki maddi durumdan ötürü olmuyor. Ama ben şuna karşıyım: O zaman TC'lerimize bakarak evimiz, arabamız var mı, yok mu... Kırımızı veriyorum. Evet, benim şu anda, on iki senedir eşim yok. Kendim emekliyim, alıyorum ama bir maaşım yok çünkü ben kira veriyorum; elektriğini, suyunu veriyorum; çocuğumdan dolayı da çok sıkıntı çekiyorum ve inanın yüzde 100... Yüzde 90 üzerine araba alındığı zaman ÖTV'si, her şeyi kesiliyor. O zaman şöyle bir yasa çıkaralım: Yüzde 90'ın üzerindeki tüm engellilerimize bakım parasını verme hakkına sahip olsunlar. (Alkışlar) Türkiye Cumhuriyeti'nde oğlumun sadece adı ve soyadı var.

Size de özellikle teşekkür ediyorum, ben kendim yoktum, Dikili'yi ziyarete gelmişsiniz. Ben zaten mecburiyetten yoktum, Yozgat'taydım ama gerçekten, özellikle çok çok teşekkür ediyorum; inanın, olduğum yerde duygulandım. Kaymakamımız da çok çok ilgileniyor, ayrıca buradan da kendisine çok teşekkür ediyorum. Lütfen bunları dile getirin.

MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU (İzmir) - Teşekkür ediyoruz Suzan Hanım.

DİKİLİ ENGELLİLER DAYANIŞMA DERNEĞİ BAŞKANI SUZAN GÖZEN - Rica ederim.

MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU (İzmir) - Siz Dikili'deki tek derneksiniz, değil mi?

DİKİLİ ENGELLİLER DAYANIŞMA DERNEĞİ BAŞKANI SUZAN GÖZEN - Evet.

MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU (İzmir) - İnşallah yine görüşeceğiz, bu konuları da takip edeceğiz.

DİKİLİ ENGELLİLER DAYANIŞMA DERNEĞİ BAŞKANI SUZAN GÖZEN - Evet yani çok çok teşekkür ediyorum.

Kaymakamımız da çok iyi bir insan. Tabii ki sizlerin vasıtasıyla da olunca...

MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU (İzmir) - Sağ olun.

DİKİLİ ENGELLİLER DAYANIŞMA DERNEĞİ BAŞKANI SUZAN GÖZEN - İnanın, köşelerde yaşamak çok zor. Yani ben onlara hep eğitmek istiyorum. Köylere kadar gidiyor bu.

Teşekkür ederim. (Alkışlar)

MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU (İzmir) - Teşekkür ediyorum.

Tüm Engelliler Federasyonu, Ahmet Gültekin burada mı?

SEVİM AKYURT - Mikrofonu ben aldım ama müsaade edecek misiniz acaba? Hanımefendinin arkasından hemen konuyla ilgili ben de birazcık bir şeyler söylemek istiyorum.

MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU (İzmir) - Siz görevli misiniz?

SEVİM AKYURT - Ben değilim, ben bir anneyim.

MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU (İzmir) - Hayır, mikrofonu veren arkadaşımız, görevli misiniz? Bu mikrofon işini takip edelim çünkü elbette hanımefendiye söz vereceğim ama şimdi vermedim. Yani burada bu işi yönetmemiz gerekiyor; o yüzden, Canan Hanım, mikrofon işini takip edelim.

Hanımefendi, madem aldınız mikrofonu buyurun.

SEVİM AKYURT - Evet, çok teşekkür ediyorum.

Böyle bir konuya burada toplanılarak, hep birlikte, el birliğiyle değinildiği için hepinize, Bakanlarıma, Valime, Belediye Başkanımıza ayrı ayrı teşekkür ediyorum.

Ben bir anneyim ve üzerimde 2 zihinsel engelli evlat var; büyüğüm 48, küçüğüm 41 yaşında. Suzan Hanımın söylediği başlıkları aynen ben de yaşadım, benim gibi birçok anne de yaşıyor. Bu bilinçle herkesi gözlemliyorum. Birçok anne var, birçok anne bakım aylığını alırken bizlerin evine giren iki kuruşun beş kuruş fazla çıkması sebebiyle bakım aylığının bağlanmadığını biliyor muydunuz diye size soru soruyorum. Yani "Senin 100 lira fazla çıktı, bağlanamaz." gibi başlıklarla...

MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU (İzmir) - Siz hangi ilçede oturuyorsunuz?

SEVİM AKYURT - Ben Karabağlar'da oturuyorum.

MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU (İzmir) - Karabağlar'da.

SEVİM AKYURT - Konu sadece ben değilim, bakın, benim gibi nice annelerin adına konuşuyorum.

Bunun dışında ayrıca şunu da söylemek istiyorum sizlere: Benim gibi olan anneler bu evlatlara Baktık, çalışmadık, kendimizi emekli edemedik; bizleri ne zaman emekli edeceksiniz? (Alkışlar) Gözlerimizi açtık, sizi bekliyoruz, lütfen. Bizleri ne zaman bu konuda emekli edeceksiniz? Bu çok çok önemli.

MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU (İzmir) - Şimdi, Coşkun Bey burada mı?

SEVİM AKYURT - Ben çalışabilecek bir anneydim.

MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU (İzmir) - Pardon, dinleyeceğim sizi.

Hanımefendinin bilgileri bir alalım, maaş niye bağlanamıyor, onun tespitini bir yapalım.

SEVİM AKYURT - Şimdi ben önce bir açayım, çok özür dilerim. Tekrar ediyorum: Ben bir anneyim, ben 70'ime merdiveni koymuşum, benim çocuğum 50 yaşına gelmiş, benim mal varlığımla neden özdeşleştiriliyor? "Senin annen var, senin mal varlığın var, annenin durumu şu, babanın..." Bu böyle olmamalı. Benim belki iki kuruş bir getirim var; ben de yaşamak istiyorum, ben de bir yerlere çıkıp gezinmek istiyorum. Engelliye bir ömür ben mi bakacağım iki kuruşumla? Neden devlet ayrıştırıyor, neden? Bunu soruyorum. Yani 41 yaşında benim oğlum, babasının parasıyla bakılıyor. Babası yirmi yıl önce babası vefat etmiş benim çocuklarımın, ben bakıyorum, benim evime giren iki kuruş sorgulanıyor. Ben bunun sorgusuz sualsiz bağlanmasını rica ediyorum, talep ediyorum. Bunun böyle olmaması gerektiğine inanıyorum çünkü benim çocuğum da yüzde 87 engelli, debil düzeyde zihinsel engelli çocuğum ve çocuklarım; aynı zamanda bir de damat aldım, o da özel bir çocuk; 3 engelli çocuğa bakıyorum evimin içinde. Bakın, ben Türkiye'de yapılan yanlışlıklara değinmek istiyorum. Ben bir din hocasıydım; görev yapmadım, yapamadım; sebebi, işte, çocuklarımdı. "Kime bırakayım, kime emanet edeyim? Başına ne gelir?" korkularıyla çalışmadım ve kendimi emekli edemedim. Şimdi, bu durumda benim suçum ne? Benim neden emeklilik yok, neden yok? Oturduğum evde de hani keyfekeder çalışmadım da ondan mı? İşte, vatan ve millet için evlat dünyaya getirdim; hasbalkader, kaderim benim böyleymiş. Ben bu çocuklarıma çok daha iyi bakabilmek adına, kimseye muhtaç etmemek adına, başlarına herhangi bir şey gelmemesi adına çalışmamayı tercih ettim. Özel iş yaptım, kendim özel iş yaptım, kendime has; market işlettim, çocuklarımı marketin içinde büyüttüm ama konu çok derin. Ben kırk sekiz yıllık derdimi anlatacağım, onun için biraz uzun olur, çok özür diliyorum.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Hanımefendi, şöyle yapalım...

SEVİM AKYURT - Anneleri lütfen emekli edelim, anneler bunu bekliyor.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Teşekkür ediyoruz.

SEVİM AKYURT - Çocuklarımıza lütfen bakım aylığını sorgusuz sualsiz bağlatsınlar.

Çok teşekkür ediyorum, iyi ki varsınız diyorum. Ne olur, bizleri daha çok...

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Şimdi, Coşkun Bey sizinle bilgilerinizi...

SEVİM AKYURT - Bir de bu şeylere değinmek istiyorum...

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Şimdi, Hanımefendi...

SEVİM AKYURT - Raporlarda çok önemli şeyler var, bunlara da başka arkadaşlar değinecektir.

Teşekkür ediyorum, sağ olun, var olun. (Alkışlar)

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Teşekkür ediyorum.

Coşkun Bey, Sevim Hanım'ın tüm bilgilerini alalım; bu konuda, hakikaten, teknik bir sorun mu var, hangi kritere uymuyor, onu da bir tetkik edip kendisiyle paylaşalım.

Teşekkür ediyorum.

Türkiye Sakatlar Derneği İzmir Şubesi, Metin Çınar, buyurun.

TÜRKİYE SAKATLAR DERNEĞİ İZMİR ŞUBESİ BAŞKANI METİN ÇINAR - Teşekkür ederim.

Sayın Bakanım, Sayın Valim, Sayın Belediye Başkanım ve değerli Komisyon üyeleri; teşekkür ederim.

Sayın Bakanım, ben artık yeni bir şeyler söylemek gerekiyor diye düşünüyorum bu alanda. Biraz önce bahsettiniz, 2005 yılında çıkarılan bir kanun var, 5378 sayılı Kanun. Tam yirmi yıldır yaptırımları ötelendi, bu nedenle maalesef ki bizim... Biz bedensel engellilere daha çok hitap eden bir derneğiz, Türkiye'nin en eski... 1960 yılında kurulup 1963'te Bakanlar Kuruluyla kamu yararı statüsü kazandı.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - İzmir'desiniz değil mi?

TÜRKİYE SAKATLAR DERNEĞİ İZMİR ŞUBESİ BAŞKANI METİN ÇINAR - Biz İzmir şubesiyiz. Türkiye'de 55 şubemiz var Sayın Bakanım.

5378 sayılı Kanun 2005 yılında çıkarıldı ama yirmi yıldır yaptırımların ötelenmesinden dolayı maalesef ki birçok aksaklık hâlâ devam etmektedir. Ve ben şunu söylemek istiyorum, kendi dernek üyelerimizle birlikte ortak görüşümüzdür bu: Yapılan mimari engellerde, yanlışlıklarda imza zararı talep ediyoruz özellikle. Bakın, bu bina yepyeni bir bina, kanunundan sonra çıkarılmış bir bina fakat mimarı mı bunu eksik çizdi, ihaleye çıkaran mı, yoksa uygulayan mı? Şimdi, şurada bir bedensel engelli arkadaşım maalesef ki sunum yapamıyor, çıkamıyor çünkü rampası yok Sayın Valim, Sayın Bakanım; bu nedenle, burada nerede bir eksiklik varsa bunları düzelttiğimiz zaman bizim en büyük sıkıntımız olan mimari engellerin ortadan kalkacağını düşünüyorum.

İkincisi, bizim yine en büyük sıkıntılarımızdan bir tanesi otopark sıkıntıları ve engelli rampalarının engellenmesi. Derneğimiz olarak sorunları ortaya koyduğumuz gibi çözüm önerilerini de getiriyoruz. İzmir Millî Eğitim Müdürlüğümüze defalarca söyledik: Trafik şubelerinden ve ehliyet raporlamalarında ehliyet alınırken... İzmir'de çok güzel bir Farkındalık Merkezi kuruldu, 2013 yılından itibaren. Diyoruz ki: Ehliyet kurslarına giden arkadaşlarımız o Farkındalık Merkezinde kursa girsinler, aynı zamanda engellilik üzerinden de sınavlarda sorular çıksın, neticede büyük ihtimalle zaten engelli otoparklarının önü kapatılmış...

Daha konuşacak çok konumuz var ama diğer arkadaşlara zaman bırakmak istiyorum. Yeni bir şey söylemek lazım.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Bu konuları bize yazılı olarak da iletiniz Metin Bey.

TÜRKİYE SAKATLAR DERNEĞİ İZMİR ŞUBESİ BAŞKANI METİN ÇINAR - Efendim, raporumuz hazır, ben size en kısa zamanda iletirim. Daha çok var, eğitim var, şeyler var, istihdam var.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Lütfen, benim iletişim bilgilerimi de hemen takdim edin.
TÜRKİYE SAKATLAR DERNEĞİ İZMİR ŞUBESİ BAŞKANI METİN ÇINAR - Bende var efendim, almıştım.
BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Teşekkür ediyorum.
TÜRKİYE SAKATLAR DERNEĞİ İZMİR ŞUBESİ BAŞKANI METİN ÇINAR - Teşekkür ederim.
BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Sayın Gültekin, buyurun.

TÜM ENGELLİLER FEDERASYONU BAŞKANI AHMET GÜLTEKİN - Sayın Bakanım, Tüm Engelliler Federasyonu olarak bizim taleplerimiz var.

Sayın Bakanım, öncelikle konutla ilgili; Hükûmetimiz, Büyükşehir Belediye Başkanlığımız veya diğer alt belediyeler konut yaparken engellilere neden kontenjan tanımıyor, ihtiyacı olan engellilere? Bu, bir.

İkincisi -az önce hanımefendi söyledi- bakıcı maaşı. Bakıcı maaşı 10.125 TL. Şimdi, bu bakıcılar bir ömür hastasına bakıyor, engelli kardeşine veyahut da çocuğuna bakıyor ama sosyal güvencesi yok; ayrıyeten, 10 bin lirayla nasıl geçimini sağlayacak? Bunların sosyal güvenceye kavuşturulmasını ve maaşlarının artırılmasını; ayrıyeten, engelli kardeşlerimiz yine 40'tan 69'a kadar 4 bin küsur, bunun üzerinde yüzde 100'e kadar 6 bin küsur... Yani bunlar nasıl kendi geçimini sağlayacaklar? Bazıları sürekli kendi ailelerine yük olmaktan kurtulmak istiyor, yük olmak istemiyor, kendi yuvasını kurmak istiyor yani iki engelli bir araya geldiği zaman bir evlilik, bir yuva kuramıyorlar. Onun için, biz diyoruz ki bu istihdamı Hükûmetimiz veya yerelde belediyelerimiz iş arayan engelli kardeşlerimize iş istihdamı sağlayamıyorsa en azından bunlara asgari ücret düzeyinde bir maaş ödensin; bu, bir.

İkincisi: Biz Tüm Engelliler Federasyonunu olarak sürekli proje yapıyoruz. Sayın Valimiz, Sayın Vali Yardımcılarımız...

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Siz kaç yıldır Başkanısınız Federasyonun?

TÜM ENGELLİLER FEDERASYONU BAŞKANI AHMET GÜLTEKİN - Efendim, 2010'dan beri. Türkiye geneli federasyondur, merkezi İzmir Karabağlar'dır.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - 2010'da mı Başkan oldunuz?

TÜM ENGELLİLER FEDERASYONU BAŞKANI AHMET GÜLTEKİN - 2010'da efendim, evet.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Ne tür projeler yaptınız bugüne kadar?

TÜM ENGELLİLER FEDERASYONU BAŞKANI AHMET GÜLTEKİN - Efendim, biz her yıl düzenli Sayın İçişleri Bakanımızla proje yaptık, Sayın Kültür Bakanımızla yine 16...

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - İçeriği nedir projenin?

TÜM ENGELLİLER FEDERASYONU BAŞKANI AHMET GÜLTEKİN - Yani şu anda İçişleri Bakanlığımızla olan projemiz Sayın Valimizin de desteğiyle, İl Dernekler Müdürlüğümüzün de desteğiyle bazı milletvekillerinin -örneğin, ismini söyleyeyim, Ceyda Vekilimiz, Eyyüp Kadir Vekilimiz, Atilla Vekilimiz, daha önce Cemal Vekilimiz- müdahale etmelerine rağmen...

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Ne projeler yaptığınızı ben merak ediyorum.

TÜM ENGELLİLER FEDERASYONU BAŞKANI AHMET GÜLTEKİN - Örneğin, şu anda bekleyen projemiz akülü aracın onarım ve bakım eğitimini vermek efendim. Amacımız burada biz kendi...

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Bekleyen değil. Şimdi, on beş yıllık süreç sizin Başkanlığınız; bu on beş yıllık süreçte neler yaptınız, kısa bilgi vererseniz...

TÜM ENGELLİLER FEDERASYONU BAŞKANI AHMET GÜLTEKİN - Neler yaptık? Efendim, bizim farkındalık tiyatromuz var, yine, Sayın Valimiz ve İl Millî Eğitim Müdürlüğümüz 30 tane ilçeye "Bu oyun oynanabilir." diyor, biz çocuklara gidip ücretsiz oyun oynuyoruz, bir.

İkincisi: Biz her yıl 3 Aralıkta, 16 Mayıs Engelli Haftasında düzenli olarak yine İzmir'in farklı kesimlerinden engellileri bir araya getirip dayanışmayı sağlıyoruz. Ayrıyeten, biz İçişleri Bakanımıza 2019'da proje verdik, kabul gördü; virüs döneminde yine büyük bir başarıyla yaptık, bitirdik.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Derneğin kaç üyesi var?

TÜM ENGELLİLER FEDERASYONU BAŞKANI AHMET GÜLTEKİN - Avrupa'ya bir proje yaptırmıştık, efendim, onu da yine başarıyla bitirdik. Bu sene Birleşmiş Milletlere yine proje verdik. Türkiye engelli haritasını çıkarmak için Birleşmiş Milletler dünya genelinde 4 tane proje kabul edecekti, maalesef, biz de bu 4'üncü sıraya giremedik. Umudumuz, temennimiz Sayın İçişleri Bakanlığımızdaki projenin çıkarılması efendim.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Peki, teşekkür ediyorum, sağ olun.

Evet, İzmir'e biraz ara verelim çünkü 8 ilimiz var.

Gelelim Aydın'a. Aydın'dan misafirlerimiz var.

Aydın Altınokta Körler Derneği Başkanı Bayram Özen burada; ondan sonra da, şampiyon yüzücümüz var İzmir'den, onu dinleyeceğiz.

Gülner Hanım, buradasınız, şampiyonumuz da burada.

Evet, önce Aydın'lı misafirimizi bir dinleyelim.

Buyurun.

ALTINOKTA KÖRLER DERNEĞİ AYDIN ŞUBESİ BAŞKANI BAYRAM ÖZEN - Sayın Bakanım, kıymetli Komisyon üyeleri; ben Altınokta Körler Derneği Aydın Şubesi Başkanımı, aynı zamanda Altınokta Körler Derneği Basın Yayından Sorumlu Genel Başkan Yardımcısıyım.

Öncelikle, bu güzel buluşmadan dolayı şahsım ve derneğim adına sizlere teşekkür ediyorum.

Sayın Bakanım, problemleri şöyle özetleyebiliriz: Sizler de az önce ifade ettiniz, 2005 yılında çıkarılan 5378 sayılı Engelliler Kanunu'nun çıkarılma süreci, malumunuz olduğu üzere, o dönemde -1 Temmuz- Meclisin kapanma sürecine yakındı. Sayın Cumhurbaşkanımız "Kanun çıkmadan Meclisi tatil etmeyeceğiz." demişti çünkü biz şunu biliyoruz: Kanun çıkmadan Meclis tatil edilirse bir sonraki yasama döneminde genelde unutulur. Ve kanun çıkarıldı. Erişilebilirlikle ilgili, evet, bir reformdur, engellilik alanında bir devrimdir Engelliler Kanunu; Türkiye'de ilk kez engellilerin kanunu oldu, bu güzel bir gelişme bizler açısından fakat

zaman içerisinde kazanımlarımız kayıplara dönüşmeye başladı Sayın Bakanım. Şöyle ki, örneğin, ben kendimden örnek vereyim: Yüzde 90 görme engelliyim. Geçen sene rapor almaya gittim, emeklilik müracaatı için; "yüzde 90 ağır engelli" ibaresi düşüldü ama Sağlık Raporları Yönetmeliği değiştirildiği için iki yıllık rapor verildi; yani ben 2,5 yaşında görme yetimi kaybettim, bugüne kadar mucize olmadı, iki yıl sonra demek ki bir mucize olacak.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Bayram Bey, bu rapor konusu ana gündemlerimizden biri, bununla ilgili olan tıkanıklıklar, sorunlar; o konuyu biliyoruz, onu takip edeceğiz. Başka bir konumuz var mı?

ALTINOKTA KÖRLER DERNEĞİ AYDIN ŞUBESİ BAŞKANI BAYRAM ÖZEN - Eyvallah.

Bir de bağımsız yaşamdan bahsetmişsiniz, 4'üncü maddeydi galiba, "Bunu önemsiyoruz." demiştiniz.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Evet, 4'üncü madde.

ALTINOKTA KÖRLER DERNEĞİ AYDIN ŞUBESİ BAŞKANI BAYRAM ÖZEN - Örneğin -az evvel arkadaşlardan da bahsedenler oldu ortez, protez gibi- beyaz bastonun reçeteye yazılmasını istiyoruz. Şu anda reçeteye yazılması hâlinde 22 lira gibi bir ücret ödeniyor yani hiç değilse gözlük gibi yılda bir sefer bile olsa beyaz bastona reçete yazılmasını ve beyaz bastonun yasasının çıkartılmasını istiyoruz Türkiye'de.

Yine, istihdam kotasının yüzde 3'ten yüzde 6'ya çıkartılmasını istiyoruz.

Ben, tekrardan, söz verdiğiniz için sizlere teşekkür ediyorum. Umarım bu söylemlerimiz hayata dönüşür, bu taleplerimiz hayata dönüşür ve ivedilikle çözüme kavuşmuş olur.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - İnşallah.

ALTINOKTA KÖRLER DERNEĞİ AYDIN ŞUBESİ BAŞKANI BAYRAM ÖZEN - Çalışmalarınızda başarılar diliyorum.

(Alkışlar)

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Teşekkür ediyorum, sağ olun.

Şimdi, tabii, aramızda bir şampiyon var, Tuna Tunca; onun annesi Gülnur Hanım burada; hocası Mert Bey de burada, İzmir Büyükşehir Belediyesi sporcusu.

Evet, Gülnur Hanım, sizi dinleyelim.

Önce kahraman şampiyonumuza bir alkış lütfen. (Alkışlar)

TUNA TUNCA - Merhaba!

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Manş'ı geçen ilk otizmli sporcumuz, değil mi?

GÜLNUR TUNCA - Evet, Manş Denizi'ni yüzerek geçen ilk otizmli erkek sporcu ve ilk Türk ve Cebelitarık Boğazı'nı da yüzerek geçen ilk otizmli açık su maraton yüzücüsü Tuna! (Alkışlar)

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Bravo!

GÜLNUR TUNCA - Teşekkür ederim öncelikle Sayın Bakanım.

Biraz heyecanlıyım. Herkese çok teşekkür ederim. Öncelikle, yalnız olmadığımızı burada hissettim, bu çok değerliydi bizim için, sizlerle birlikte olmak, diğer engel gruplarının sorunlarını dinlemek çünkü biz biraz otizm odaklıyız ya da daha doğrusu belki nöroçeşitlilik odaklı yaşıyoruz hayatı ama diğer engel gruplarının da sorunlarını dinlemek gerçekten benim için çok bilgilendiriciydi. Tabii ki engel konusu -tırnak içinde söylüyorum- söz konusu olduğunda çok katmanlı bir konu ama iş birliğiyle birlikte, hep birlikte bunun çözülmemesi mümkün değil, ben buna kalben inanıyorum.

Burada sorunlardan bahsetmek yerine, biraz motivasyon olması ümidiyle, Tuna'nın bana öğrettikleriyle, onun dünya görüşüyle hareket ettiğimde neler başarabildiğini görmek inanılmaz mutluluk veriyor bize. Tuna mutlu, ailesi olarak biz çok mutluyuz ve bu imkânının sunulması, kapıların açılması konusunda destek olan herkese çok teşekkür etmek istiyorum. Sayın Bakanımın desteği, her zaman bizimle olması gerçekten çok değerli; Sayın Belediye Başkanımız Cemil Tugay Bey'in de her zaman yanımızda olması çok değerli; keza, İzmir Büyükşehir Belediyesi Spor Kulübü'müzün yanımızda olması. Gerçekten, kalben söylediğim şu ki yalnız hissettirmiyorlar. Eminim ki bir gün bütün engel gruplarındaki herkesin yalnız hissetmediği bir Türkiye olsun ümidiyle Tuna yüzüyor kilometrelerce. (Alkışlar)

Çok teşekkür ederiz hepinize.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Evet, teşekkür ediyoruz. Emeğiniz var, özveriniz var. İnşallah hep birlikte bu çıtayı yükselteceğiz. Tuna'nın yolu açık olsun inşallah.

GÜLNUR TUNCA - Teşekkür ederiz, sağ olun.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Aydın Down Sendromlular Dayanışma ve Yardımlaşma Derneği gelmemiş.

Aydın İşitme Engelliler Spor Kulübü Başkanı Hüsnü Selçuk Aydın, buyurun.

AYDIN İŞİTME ENGELLİLER SPOR KULÜBÜ BAŞKANI HÜSNÜ SELÇUK AYDIN - Öncelikle, Bakanımıza, bütün milletvekillerimize ve başkanlarımıza hoş geldiniz diyorum. Teşekkür ederim davetiniz için.

İşitme Engelliler Spor Kulübü Başkanım, on beş senelik bir serüvenim oldu burada. Sağır toplumunda veya sporcu toplumumuzda bankada çok fazla problem yaşıyoruz, bankada yaşadığımız büyük problemler olabiliyor iletişim güçlüğü sebebiyle. Biliyorsunuz, örnek veriyorum, bir BES programına giriyor, bireysel emeklilik programına giriyor; iki sene, üç sene sonra parasını geri iade almak istiyor bankaya gittiği zaman; bankada da BES'ini geri almak istediği zaman banka ondan 444'lü numarayı aramasını ve oradan iletişim sağlamasını istiyor. Ben işitme engelli ve sağır bir vatandaşım, yeniden bankaya "Ben nasıl iletişim kuracağım orayla?" dediğim zaman çözüm bulamıyorum, eve gidiyorum ve ortada kalıyor problem. Bu bankacılık veya diğer hizmetlerde çağrı merkezlerinin olması ve iletişime geçebilmem bu noktada benim için çok önemli.

Bunun dışında, örnek veriyorum, benim eşim millî sporcu, dünya dereceleri var, şu an taşeronda çalışıyor ve beden eğitimi öğretmenliği mezunu aslında, baktığımızda, dört yıllık lisans fakültesi mezunu. Engellilerle alakalı bir atama noktasında daha fazla kontenjanla atanmasını istiyoruz. Duyan insanlardan veya daha sağlıklı insanlardan atamalar çok daha fazla; biz bu konuda, atama konusunda da destek bekliyoruz.

E-KPSS konusunda da -2026'da gerçekleşecek- puanlama kısmında zihinsel engellilerin ayrı, işitme engellilerin ayrı, görme engellilerin ayrı olmalı; puan sistematığı farklı olmalı. Hepsi aynı şekilde değerlendirildiği zaman sağırılar çok aşağıda kalıyor puanlamada; bu noktada, e-KPSS'de böyle bir puanlama türünün buna göre düzenlenmesini rica ediyorum.

Çok teşekkür ederim davetiniz ve katılımınız için. (Alkışlar)

OTURUM BAŞKANI JÜLİDE SARİEROĞLU - Teşekkür ediyoruz.

Aydın'dan Afyon'a geçiyoruz şimdi.

Afyon'dan Afyonkarahisar Görme Engelliler Derneği, Mesut Yurt, buyurun.

Buyurun.

TÜRKİYE GÖRME ENGELLİLER DERNEĞİ AFYONKARAHİSAR ŞUBESİ BAŞKANI MESUT YURT - Değerli Başkanımız -Bakanımız aynı zamanda- Kıymetli Komisyon üyelerimiz, Valimiz, engellilere hizmet veren sivil toplum kuruluşlarının kıymetli temsilcileri; selamünaleyküm.

Ben Türkiye Görme Engelliler Derneği Afyonkarahisar Şube Başkanı ve Engelliler Gençlik Spor Kulübü Başkan Yardımcısıyım. Başöğretmenim, görme engelli bir bireyim.

Şimdi, biz yaklaşık yirmi yıldır sivil toplum içerisinde Afyonkarahisar'da engellilik sorunlarının çözümüne yönelik birçok çalışmayı yürütüp devam ediyoruz; bu anlamda, Afyonkarahisar ilimizde biraz önceki konuşmacılarımızdan bir tanesinin söylediği bir olayı gerçekleştirdik. Biz sivil toplum kuruluşları olarak bir araya gelip bir Engelli Dernekleri Platformu oluşturduk. Bu Platform'un yapılmasıyla birlikte biz yer talebinde bulunduk; sosyal aktivitelerimizi yapabileceğimiz, eğitim sürdürebileceğimiz ve bu çalışmaların da birlikte yürütülebileceği bir alana ihtiyaç duyuldu. Sağ olsunlar, biz Değerli Valimizin himayelerinde ve İl Millî Eğitim Müdürümüzün destekleriyle, vekilimizin de bize katkılarıyla birlikte engellilerimizin eğitim sürdürebilecekleri, yaygın eğitimlerini devam ettirebilecekleri, sosyal aktivitelerini gerçekleştirebilecekleri ve spor yapabilecekleri bir alana sahip olduk. Şimdi, bu, tamamen birlikteliğin sonucunda ortaya çıkan, gerçekleşen bir durumdu. Ben, bu anlamda, diğer illerimizde de engellilere hizmet veren derneklerimizin muhakkak birlikte hareket etmeleri gerektiğini düşünen bir öğretmenim. Bu anlamda, yıllardır çaba gösteriyoruz. Bu şekilde çalışmalar yapılırsa, birlikte hareket ettiğiniz zaman yereldeki kurum müdürlerimiz ve belediye başkanlarımız, belediye yetkilileri de kaçamak bulamıyorlar. Daha önce şöyle bir sorun karşımıza geliyor, diyoruz ki: "Biz şunu istiyoruz." Ancak diyorlar ki: "Siz kendi aranızda bir araya gelemiyorsunuz." Bunu bir kaçamak olarak görüyorlar, hizmetlerin gerçekleşmesinde aslında bir bahane olarak görüyorlar; o yüzden, bu birlikteliği biz önce sağlamalıyız, biz gerçek haklarımıza birlikte sahip çıkmalıyız.

Benim talebim de şu: Öncelikle, engelli bireylerin, engelliliğinin ortadan kaldırılması gerekiyor. Her geçen gün engelli sayısı ülkemizde artıyor değerli dostlar, bu sayının artmamasıyla alakalı Sağlık Bakanlığımızın genel bir politika izlemesi gerekiyor; ya doğmadan önce bu konuda yapılan çalışmaların artırılması gerekiyor, doğumdan sonra da engelliliğe sebep olan sıkıntıların ortadan kaldırılması gerekiyor. Örneğin, işte, depremde yüz binlerce kardeşimiz engelli pozisyonuna düştü yani binaların depreme dayanıklı yapılması gerekiyor.

Bir diğer önemli unsur -aynı zamanda spor kulübünün başındayım demiştim- engelli spor kulüplerimizin federasyonları engel durumlarına göre, kendi spor dallarında faaliyet gösteriyorlardı ve federasyon üzerinden çalışmalar yapıyorlardı ancak bu çalışmalar son dört yıldır, beş yıldır farklı federasyonlara yönlendirildi. Örneğin, atletizmle ilgili engelli birey spor yapacaksa Atletizm Federasyonuna, işte, satranç oynayacaksa Satranç Federasyonuna, judo yapacaksa Judo Federasyonuna yönlendirildi ve oralarda engellilikle ilgili bir çalışma yapılmadığı için engelli bireylerin spor yapmalarının önüne büyük bir engel konuldu. Açıkçası, bunun acilen tekrar eski durumuna dönüştürülmesi gerektiğini düşünüyorum. Değerli Bakanımızın Spor Bakanı olduğu dönemde böyle bir şeyi yoktu yani o zaman biz, her engel grubu kendi federasyonu üzerinde spor faaliyetlerini yürütüyor, etkinliklerini gerçekleştiriyordu; bunun tekrar eski hâline dönüştürülmesi gerektiğini düşünüyorum.

OTURUM BAŞKANI JÜLİDE SARİEROĞLU - Çok özür dileyerek -yani, daha önceki konuşmacılarımızın da süre konusundaki hassasiyeti için teşekkür ediyoruz- çok ilimiz var, birazcık daha süre konusuna dikkat edersek.

TÜRKİYE GÖRME ENGELLİLER DERNEĞİ AFYONKARAHİSAR ŞUBESİ BAŞKANI MESUT YURT - Tabii, bitti, son bir cümlem kaldı. Son cümlem şudur ki: Üniversitelerde engelli kardeşlerimizin engel türlerine göre kontenjanların ayrılması gerekiyor; işitme engellilerimiz için, görme engellilerimiz için ve diğer engel gruplarımız için kontenjanlar ayrılarak bu kontenjanların bu şekilde uygulanması gerekiyor.

Ben teşekkür ediyorum. (Alkışlar)

OTURUM BAŞKANI JÜLİDE SARİEROĞLU - Sağ olun, teşekkür ediyoruz.

Şimdi, Afyonkarahisar Gönül Dostları Derneği, Yıldız Değer, buyurun.

AFYONKARAHİSAR GÖNÜL DOSTLARI YARDIMLAŞMA VE DAYANIŞMA DERNEĞİ BAŞKANI YILDIZ DEĞER - Sayın Bakanım, Sayın Belediye Başkanım, milletvekillerim; öncelikle, İzmir Belediye Başkanına teşekkür ederim bizleri burada dinledikleri için, misafir ettikleri için.

Ben ayrıca Engelliler Yaşlılar Kimsesizler Federasyonu Temsilciliği yapıyorum Afyonkarahisar'da, Gönül Dostları Derneğini kurdum. Engelli annesiyim; 30 yaşında oğlum var benim de, serebral palsili. Genelde evleri ziyaret ederek, engelli annelerimizle beraber dertlerini dinleyerek tekerlekli sandalye, gıda, kıyafet, ne tür şikâyetleri olursa, yardıma ihtiyaçları olursa ben onların yanlarındayım, gücüm yettikçe onlara destek olmaya çalışıyorum. Benim tek dileğim: Biz engelli anneleri -şu anda ben 55-56 yaşındayım; emeklilik zaten bizlerde olmuyor; işe giremedik, çalışmadık çocuklarımıza bakacağız diye- emeklilik istiyoruz annelerimizin adına. Bir de gelir kriterinin ortadan kalkmasını rica ediyorum, tüm engellilerimizin hakları eşit olsun.

Teşekkür ederim. (Alkışlar)

OTURUM BAŞKANI JÜLİDE SARİEROĞLU - Çok teşekkür ediyoruz, sağ olun.

Afyonkarahisar Engelsiz Manevi Destek ve Eğitim Kültür Derneği, İsmail Aydın Beyefendi, buyurun.

Ben harf sırasıyla devam etme şeyini biraz değiştireceğim, a'dan gidersek sonraki arkadaşlara birazcık haksızlık olacak gibi, Uşak'a geçmeyi düşünüyorum. Uşak'taki arkadaşlar hazırlık yaparlarsa...

AFYONKARAHİSAR ENGELSİZ MANEVİ DESTEK VE EĞİTİM KÜLTÜR DERNEĞİ BAŞKANI İSMAİL AYDIN - Afyonkarahisar İl Müftülüğü Engeli Koordinatörüyüm, aynı zamanda Manevi Destek ve Eğitim Kültür Derneğinin Başkanlığını yürütüyorum.

Değerli Bakanım, ben işitme engelli bireylerin karma eğitiminin üzerinde dikkatle durulmasını istiyorum çünkü bireylerin işaret diliyle eğitim almaları, ana dillerinin işaret dili olması konusunda biraz daha üzerine eğilinmesi ve dikkatle incelenmesi konusunu rica ediyorum.

Bunun haricinde, engelli bireylere olanak sağlandığında, onlara destek verildiğinde geçen hafta olduğu gibi -İşitme Engelliler Erkek Millî Takımımız Japonya'da 2025 Yaz Olimpiyatları'nda şampiyon oldu, bu gibi- şampiyonlukların daha fazla geleceğine inanıyorum, inanan birisiyim.

Bir de ben Türkiye geneli belediyelerimizden engelsiz yaşam merkezlerinin ayrıştırıcı değil, birleştirici olmasını rica ediyorum yani oralarda engelli dernek başkanlarını temsilen büroların olması ve oralardaki etkinliklerin ona göre değerlendirilmesi konusunu da önemle rica ediyorum.

Teşekkür ediyorum, sağ olun. (Alkışlar)

OTURUM BAŞKANI JÜLİDE SARİEROĞLU - Çok teşekkür ediyoruz, sağ olun.

Ulusal Otizm Konfederasyonu, Songül Kartal, buyurun.

ULUSAL OTİZM KONFEDERASYONU TEMSİLCİSİ SONGÜL KARTAL - Herkesin eline, emeğine sağlık.

Şu anda Başkanımız acı bir tablo nedeniyle burada değil. 20 yaş üzeri çocuklarımız şu anda anne babalarını sürekli dövmede. Sağlık Bakanlığında, hastanelerde öfke nöbet odamız yok; acillere gidiyoruz, acillerde nasıl müdahale edeceklerini bilmedikleri için şu an Başkanımız buraya, gerçekten, acı bir nedenle... Biz artık birbirimizi arıyoruz "Kim öldü, kim kaldı? Bugün kimin çocuğu dövdü, kimi öldürdü?" diye. Bizim Sağlık Bakanlığının başvurularında, polikliniklerde öfke nöbeti geçiren ailelerimize destek amaçlı bir yerin açılması lazım; öfke nöbetinde ne onlar ne yapacağını biliyor ne biz ne yapacağımızı biliyoruz şu anda. Benim söyleyeceğim bu kadar. Başkanımız şu anda 3 tane derneği temsil ediyor, federasyonu temsil ediyor, otizmi temsil ediliyor, Beyazayı temsil ediyor ama çocuğunu bırakıp gelemedi "Ben gidene kadar annemgili öldürür mü?" diye; bu gerçekten ağır bir tablo. Engelsiz yaşamlarda sıra çok; öfkeli çocuklarımızı vermek istiyoruz, yer yok.

JÜLİDE SARİEROĞLU (Ankara) - Geçmiş olsun diliyoruz..

ULUSAL OTİZM KONFEDERASYONU TEMSİLCİSİ SONGÜL KARTAL - Şu anda en çok 20 yaş çocuklarımızda öfke patlamaları başladı; ne aileler ne yapacağını biliyor ne hastanelere gittiğimizde başvuracağımız bir yer var. Türkiye'de bir ilk yaptık, Sağlık Bilimleri Üniversitesiyle birlikte Otizm Polikliniği açtık öfke nöbeti geçirdiğinde bu var ama Türkiye'de sadece Afyon'da. Yani bu öfke nöbetini geçirenler bu ülkenin her yerinde var, 20 yaş üzeri çocuklar şu anda gerçekten ailelerini dövüyorlar, ne yapacağını bilmiyor hiç kimse. (Alkışlar)

OTURUM BAŞKANI JÜLİDE SARİEROĞLU - Peki, kayıtlara geçti, teşekkür ediyoruz.

Türkiye Sakatlar Derneğinden Seviye Süngü Hanımefendi aramızda mı? Yok.

O zaman Ayfon'u tamamlamış durumdayız.

Afyondan gelen başka STK'mız var mı? Seviye Süngü Hanım var, o da geldikten sonra tekrar söz veriz.

Şimdi Uşak'a geçiyoruz o zaman.

Uşşak Aşevi Vakfı, Sayın Doktor Zafer Aydın, buyurun.

Evet, Uşak'a geldiğimde ben de Aşevini ziyaret etmişim, çok etkileyici bir modeldi.

UŞŞAK AŞEVİ YARDIM, KÜLTÜR VE HİZMET VAKFI BAŞKANI DR. ZAFER AYDIN - Ben de sizlere Uşşak Aşevi Yönetim Kurulu ve arkadaşlarımız adına saygılarımızı, hürmetlerimizi sunuyorum.

Herhâlde, güzel uygulama örnekleri çerçevesinde birkaç cümlem olacak. Gelmeden evvel; bizden hizmet alan -isminden anlaşılacağı üzere, Uşşak Aşevi Yardım, Kültür ve Hizmet Vakfı- bizden yardım alan engelli bireylerimizin oranına baktığımızda, yaklaşık yüzde 30 civarında olduğunu görüyoruz. En son, 3 Aralık Dünya Engelliler Günü'nde hep birlikte açılışını yapacağımız Sevgi Kafe'miz var. Bu Sevgi Kafe'mizin ismini özellikle Sevgi Kafe olarak belirttik. Belki okyanusta bir damla olacak ama söylediğim cümle, biz Uşak'ta sevgiyle bazı şeyleri aşabildiğimizi -kendi adıma söylüyorum- hissettik. Aile ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğümüz, İŞKUR Müdürlüğümüz, belediyemiz ve diğer kurumlarımızla, yine siyasilerimizle, yöneticilerimizle birlikte Uşşak Aşevinin idamesini ve Sevgi Kafe'mizin açılışını hep birlikte gerçekleştirerek engellilerimizin iş istihdamına katılması, farkındalığın artması ve topluma katkı sağlaması anlamında güzel bir örnek olacağını düşünüyoruz. Müsait olan arkadaşlarımızı da 3 Aralıkta saat 14.00'te açılışımıza davet ediyoruz.

Teşekkürlerimi sunuyorum. (Alkışlar)

OTURUM BAŞKANI JÜLİDE SARİEROĞLU - Sağ olun, teşekkür ediyoruz.

Türkiye Sakatlar Derneği Uşak Şube Başkanı Salih Bey buradaymış ama içeri gelecek birazdan.

Uşak Engel Tanımayanlar Derneği, Sayın Senem Özpinar, buyurun.

UŞAK ENGEL TANIMAYANLAR DERNEĞİ BAŞKANI SENEM ÖZPINAR - Hoş geldiniz.

Kusura bakmayın, ayağa kalkamıyorum, ayağımda bir sorun var.

Ben Uşak Engel Tanımayanlar Dernek Başkanayım ve Uşak'ta çok şey imza atmışumdur. 2 engelli çocuğum var, bu sene de maalesef eşim aramıza bir engelli olarak katıldı.

Yanımda mülki amirlerim var. Mülki amirlerimi çok severim çünkü ana ocağı, baba ocağı gibidir benim için; çocuklarımla eğitiminde, sağlığında, sosyalleşmesinde hep katkıları vardır.

Uşak'ta halter sporuyla uğraşan 3 çocuk var, 2'si oğlan, 1'i kız; kız benim kızım, halterle uğraşıyor, 27 yaşında, bedensel engelli. Oğlum Uşak'ta bilek güreşinde madalyalar aldı Spor Müdürlüğümüzün sayesinde.

Uşak'ta bir tane ritim grubu kurdum ben, özel çocuklardan. Ritim grubumuzla sahneye çıktık ve Uşak'ta ilktir.

Bu memnuniyetlerimi sizinle paylaşmak istedim ama Uşak'ta genel olarak yaşadığım bir sorun benim, ailelerimle beraber, şu: Uşak'ta engelli ailelerin çocuklarını bırakabildiği bir alan, bir mola evi yok. Nefes alma annelerin ihtiyacı. Ben ufak bir operasyon geçireceğim, Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğüne gidiyorum mesela, "Yerimiz yok, yerimiz dolu." denilebiliyor yani Uşak'ta yerlerimiz dolu. Uşak'ta engelli bireylerin kalabileceği gecelik veya saatlik bir alanımız yok maalesef. Belediyelerimizle beraber biz çok proje yapmışızdır; engelliler platformu tekrardan canlandırılıp dernek başkanlarımızla, mülki amirlerimizle aylık bir toplantı yapılırsa çözülebileceğine inanıyorum.

OTURUM BAŞKANI JÜLİDE SARİEROĞLU - İl merkezin açılışını da ben yapmıştım herhâlde Uşak'ta, 2023'te galiba gelmişim.

UŞAK ENGEL TANIMAYANLAR DERNEĞİ BAŞKANI SENEM ÖZPINAR - Evet, açılıştta biz de vardık.

Teşekkür ederim, bu kadar.

OTURUM BAŞKANI JÜLİDE SARİEROĞLU - Teşekkürler.

Tabii, şu bilgiyi de vermemiz gerekiyor galiba: Bu toplantımızda sadece STK'lerimiz değil, tüm illerimizden vali yardımcılarımız, belediye başkan yardımcılarımız ve Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı, Sağlık İl Müdürlüğümüz, Millî Eğitim Bakanlığımız, Çalışma Bakanlığımızın il müdürleri, Gençlik ve Spor Bakanlığı var bazı illerimizden, Çevre ve Şehircilik Bakanlığımızdan il müdürlerimiz de aramızdalar; onlara da teşekkür ediyoruz. Soru olduğu zaman onlara da söz vereceğim.

Buyurun.

UŞAK VALİ YARDIMCISI ALİ UYSAL - Sayın Başkanım, ben Uşak Vali Yardımcısıyım. Hanımefendinin bahsettiği bu konuya tamamlayıcı, mevzuatsal anlamda bir önerim olacak uygun görürseniz.

OTURUM BAŞKANI JÜLİDE SARİEROĞLU - Tabii, buyurun.

UŞAK VALİ YARDIMCISI ALİ UYSAL - Efendim, bu hanımefendinin bahsetmiş olduğu gündüzlü bakımevleri -yani saatlik, üç saatlik, beş saatlik, belki gecelik engellisini bırakabileceği- konusunda belki devletin hiçbir kurumuna ihtiyaç olmadan, pratik bir öneri sunmak istiyorum. Burada, Aile ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğümüzün bir temsilcisine 112 Acil Çağrı Merkezleri Birliği verilirse... Yani, bizim 112 Acil Çağrı Merkezlerimiz şu anda Avrupa ölçeğinde; başta Emniyet, Jandarma, orman, itfaiye, sağlık gibi, hepsine bir çağrı geldiği zaman anında, üç beş saniyede aktarıyoruz. Eğer vatandaşın üç saatlik, beş saatlik ihtiyacı olduğunu oraya bir link vererek... Toplumda yüz binlerce gönüllü insanımız var yani emekli olmuş, hâli vakti iyi, çoluğunu çocuğunu büyüttmüş, öğrenci, emekli, kadın, erkek yüz binlerce, belki milyonlarca bu işte gönüllülük yapabilecek insanımız var. Önce bu gönüllüleri vilayet vilayet ve ilçe ilçe bir liste yapıp bu 112'deki Acil Çağrı Merkezine bildirirsek... Bunu Aile ve Sosyal Hizmetler Müdürlüğü olarak yapabiliriz ve çok basit bir yöntemle. 112'yi aradığınız zaman -mesela, sizin dört saat işiniz var- orada şöyle bir gönüllü listesi olacak. Bizim hiç devlete ihtiyaç olmadan toplumsal dayanışmayı da bu şekilde artırabileceğimizi düşünüyorum. Yani ben, örneğin, bir engelli vatandaşı belki gönüllü olarak yemeğe götürmek istiyorum yani hanımefendi bankaya gitmek istiyor, belki bir gece evimde misafir etmek istiyorum. Burada belki devletimizin herhangi bir resmî veya özel, yatılı bakımevine ihtiyaç olmadan toplumun dinamikleriyle bu işi çözebileceğimizi düşünüyorum bu konuda.

Diğer konuya, mevzuatsal bir öneri olarak: Bizim illerimizde Vali Yardımcısı Başkanlığında komisyonlarımız var, teknik elemanlar var, binlerce denetimler yapıyoruz. Ben Uşak'a dört ay önce atandım, son üç aylık veriye baktım, 326 denetim yapmışız, 25 belge vermişiz; çok yetersiz, çok küçük bir rakam fakat biz iskân yönünden yani mevzuatta yetkili idare dediğimiz belediyeler, özel idareler ve OSB'ler, Organize Sanayi Bölgesi Müdürlükleri yani yetkili idareler binalara iskân vermeden önce erişilebilirlik belgesini isterse bu mevzu yüzde 99 toptan çözülür Sayın Başkanım. Yani biz valilik binası yapsak bile belediyeden iskân alacağız; herhangi bir müteahhit, yüklenici 20 katlık, 30 katlık, ne bileyim, 100 dairelik binalar yapıyor fakat burada biz mevzuat olarak yetkili idareye -bunun yüzde 99'u belediyelere- iskân vermeden önce, inşaat ruhsatı başladıktan sonra engellilere erişilebilir hâle getirilmesini zaruri getirirsek bu denetimlere gerek kalmaz. Biz, şu anda, yanlış anlamayın ama, sivrisinekle uğraşılıyor gibi oluyoruz. Bataklığı kurutmak için biz bunun çok pratik öneri olduğunu düşünüyorum.

OTURUM BAŞKANI JÜLİDE SARİEROĞLU - Aslında yerelde komisyonlarımız var erişilebilirlikle ilgili.

UŞAK VALİ YARDIMCISI ALİ UYSAL - Hayır, şöyle: Mevzuatsal bir değişiklik gerekiyor Sayın Başkanım. Yani yetkili idare...

OTURUM BAŞKANI JÜLİDE SARİEROĞLU - Dinledik biz bunu.

UŞAK VALİ YARDIMCISI ALİ UYSAL - Belediye Başkan Yardımcıları benim yanımda. Herhangi bir ruhsat vermeden önce, iskân ruhsatı vermeden önce o binanın erişilebilirlik belgesine bizim bu Komisyon tarafından onay verilmesi şartıyla iskân verilmesi lazım; o zaman bu komisyonların tek tek rampaya, tirabzanlara, asansörlere bakmasına gerek kalmayacak yani sorunu toptan çözebileceğimizi düşünüyorum. Hatta Kütahya Başkan Yardımcımız şunu da ekledi: Orada biz bunu parklara, meydanlara, yollara bile...

OTURUM BAŞKANI JÜLİDE SARİEROĞLU - Yani aslında bu konuda genel bir hassasiyete ihtiyaç var. Şimdi, mevzuatı...

UŞAK VALİ YARDIMCISI ALİ UYSAL - Evet, teşekkür ederim.

OTURUM BAŞKANI JÜLİDE SARİEROĞLU - Bunu bayağı bir tartıştık; Komisyonumuzda da dile getirilen, tartışılan konulardan biri.

UŞAK VALİ YARDIMCISI ALİ UYSAL - Kütahya Belediye Başkan Yardımcımız bir şey eklemek istiyor.

KÜTAHYA BELEDİYE BAŞKAN YARDIMCISI EJDERHAN GEZER - Bir eksiklik...

Demin Sayın Valimin söylediği gibi, ben şunu öneriyorum: Altyapı eksikliklerini tamamlarsak; caddelerde, parklarda, binalarda bunu yasal olarak zorunlu hâlde kılarırsak, öyle zannediyorum, birçok problem kendiliğinden çözülür.

Bir de "engelli" kelimesi beni biraz üzüntüye sokuyor. Acaba "farkındalıklı bireyler" mi desek diye de bir öneride bulunmak istiyorum.

Hazırına da saygılarımı sunuyorum.

OTURUM BAŞKANI JÜLİDE SARİEROĞLU - Peki, sağ olun, teşekkür ediyorum.

Biz Uşak'tan devam ediyoruz.

Salih Küçük Beyefendi, Türkiye Sakatlar Derneği Uşak Şube Başkanı.

Buyurun.

TÜRKİYE SAKATLAR DERNEĞİ UŞAK ŞUBESİ BAŞKANI SALİH KÜÇÜK - Sayın Başkan, değerli vekillerimiz; öncelikle, Komisyona başarılar diliyorum.

Gerçekten, biz de Uşak'ta erişilebilirlikten tutun tüm sorunları yaşıyoruz ancak -bir sürü arkadaşımız söyledi, gerçekten konulara değindi- ben de yerel yönetimlerin ödenekleriyle ilgili bir şey söylemek istiyorum: Uzun süredir Türkiye Sakatlar Derneği Uşak Şube Başkanlığını yürüttüğüm için belediyelere gittiğimizde, yerel yönetimlere gittiğimizde bir talepte bulunduğumuzda "Engellilere ödenek yok." şeklinde cevaplarla karşılaştık ancak İller Bankasından nüfusa göre belediyelere ödenek geldiği için bizlere de mutlaka ödenek vardır diye düşünüyorum, bu talebimizin de değerlendirilmesini talep ediyorum.

Teşekkür ediyorum.

OTURUM BAŞKANI JÜLİDE SARİEROĞLU - Teşekkür ediyoruz.

MEMUR-SEN Engelliler Komisyonu Temsilcisi Yusuf Atay aramızda mı? Yok.

Uşak Eğitim-Bir-Sen Başkanı Bilal Kara aramızda mı? Yok.

Altınokta Körler Derneği Uşak Şubesi, Serkan Çiğdem aramızda mı acaba? O da henüz gelmemiş.

Uşak Diyabetliler Derneği Başkanı Sercan Bozer, buyurun.

UŞAK DİYABETLİLER DERNEĞİ BAŞKANI SERCAN BOZER - Sayın Başkan, Değerli Komisyon üyeleri; bizlere bu imkânı verdiğiniz ve burada misafir ettiğiniz için ilk önce teşekkür ediyorum.

2015 yılında Uşak ilinde Uşak Diyabetliler Derneği kurulmuştur. On yıldır Dernek Başkanıyım. Türkiye genelinde 18 derneğimiz var, 18 Derneğin Başkan Yardımcısıyım.

Uşak ilimizde 152 tane 0 ile 18 yaş arası Tip 1 diyabetli, insüline bağımlı, Tip 1 diyabet mellitus hastamız var. Devletimiz geçen sene -siyasilerimiz ve sayın vekillerimiz, Sağlık Bakanlığımız tarafından- bu çocuklarımızda, diyabetlilerde dijital şeker ölçüm sensörünü ödeme kapsamına aldı ama 18 yaşından sonra olan -Uşak ilimizi örnek vererek- 18 ile 23 yaş arası üniversiteye giden 31 gencimizin dijital şeker ölçüm sensörleri devlet tarafından ödenmiyor. Üniversitedeki gençlerimiz acaba dersleriyle mi mücadele edecek, yaşam şartlarıyla mı, yoksa diyabetini mi yönetecek? Bizim diyabet hastalığımız, insülin kullanmamız -ben yirmi sekiz yıldır diyabetliyim- 18 yaşından sonra bitmiyor ve geçmiyor. Biz bu sensörlerin 18 yaşından sonra da ödemesini istiyoruz, Türkiye'deki diyabetliler adına konuşuyorum bu arada. Ayrıca, 18 yaşından sonra yetişkinlerde şeker ölçüm çubuklarında devlet SGK kurumu tarafından 57 TL, 10 kutu ödemektedir; 10 kutuda da 300 TL fark ödediğimiz takdirde 3 bin TL yapar; parmak ucunun haricinde insülin kalem uçlarımıza da ekstra ücretler çıktı son üç aydır; 4 bin-5 bin TL aylık maliyetlerimiz var. Bunlar asgari ücretli ailelerimize ve diyabetli işsiz kardeşlerimize çok büyük sıkıntı yaratmaktadır. Bunların SGK tarafından da değerlendirmesini istiyoruz.

Ayrıca, Uşak ilimizde Sosyal Hizmetler, Sağlık Müdürlüğü, Millî Eğitim gibi kurumlarımız aktif bir şekilde engellilerle iç içe çalışırken bazı kurumlarımız ise yılda bir kere engellilerin -3 Aralık gibi- yürüyüşlerine gelerek, fotoğraf çekilerek görüntü yapıyorlar, biz bunlara da karşıyız. Onlarla da aktif bir şekilde, Valiliğimizin huzurunda komisyonda toplanarak hep birlikte, birlik ve beraberlik içerisinde çalışmak istiyoruz. Sayın Vekilimin kendisi de zaten Uşaklı olduğu için bu konulara hâkimdir.

Değerli misafirlerimize teşekkür ediyorum, saygılarımı sunuyorum. (Alkışlar)

OTURUM BAŞKANI JÜLİDE SARİEROĞLU - Teşekkür ediyoruz.

Altınokta Körler Derneği Uşak Şube Başkanı Serkan Çiğdem Beyefendi geldi az önce.

Buyurun.

Sonrasında Denizli'ye geçeceğim.

ALTINOKTA KÖRLER DERNEĞİ UŞAK ŞUBESİ BAŞKANI SERKAN ÇİĞDEM - Sayın Bakan, Değerli Komisyon, Sayın Valim, değerli hazırun; öncelikle, hepinize çok teşekkür ederim.

Altınokta Körler Derneği Uşak Şube Başkanı, Edebiyat Öğretmeni Serkan Çiğdem.

Bizim öncelikli şeyimiz erişilebilirlik. Kentlerdeki görme engelli çizgileri en önemlisi ve ayrıca, otobüslerde, toplu taşımada görme engellilerin hangi durağa geldiğini bilememeleri. Bunun için çok basit uygulamalar var, birçok ilde kullanılıyor; İzmir, Denizli, Bursa, Trabzon, Maraş gibi illerde bu uygulama kullanılmakta; Moovit diye bir uygulama. Görme engelli ineceği durağı işaretliyor; geleceği duraktan bir öncesinde telefon, mobil cihazlar haber veriyor, birincisi bu. Bunlar belediyelere bir maliyet getirmemektedir, bunu söyleyeyim.

İkincisi: Bilindiği üzere, özel eğitim öğretmenliğini birleştirdiler. Eskiden görme engelliler öğretmenliği, işitme engelliler, zihin engelliler diye ayrılmaktaydı; bu, uzmanlaşma alanında çok daha verimliydi; şimdi çok verimli olduğuna inanmıyorum.

Üçüncüsü: Körler okulları yavaş yavaş kapatılmakta. Körler okullarının tekrar açılması çok önemli. Ayrıca, destek eğitim, kaynaştırma eğitimi şu anda yaygın, revaçta. Bunların bir öğretmen olarak, bir engelli olarak engelli çocuklara çok fayda getirdiğini düşünmüyorum; bunun yerine, rehabilitasyonlara verilen destekleri değil de Millî Eğitim Bakanlığı, devlet olarak özel eğitim okullarını daha çok yaygınlaştırmak bu sorunu bence ortadan kaldırır çünkü engelli okullarında, özel eğitim okullarında birçok eğitim daha kapsamlı ve Bakan Bey'in de dediği gibi, bağımsız hareket, bağımsız yaşam, kimseye muhtaç olmadan yaşam oralarda kalıcı olarak öğretilmektedir.

Çok teşekkür ederim. (Alkışlar)

OTURUM BAŞKANI JÜLİDE SARİEROĞLU - Teşekkür ediyoruz, sağ olun.

İşitme Engelliler Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Kulübü Derneği, Asım Demirayak, buyurun.

İŞİTME ENGELLİLER EĞİTİM, KÜLTÜR, GENÇLİK VE SPOR KULÜBÜ DERNEĞİ BAŞKANI ASIM DEMİRAYAK - Bütün gelenlere, burada hazır olan bütün herkese çok teşekkür ederim öncelikle.

Çok kısaca -çok uzun uzun anlatmayacağım- bilgi vermek istiyorum, önemli bir konu var.

Birincisi, ÖTV muafiyeti konusunda işitme engellilere de fırsat verilmesini istiyorum. Yani çok fazla işitme engelli vatandaşımız var ama bununla ilgili biz çok zorluk yaşıyoruz, ortada kaldık. Bu ÖTV konusunda bu hassasiyeti göstermenizi istiyoruz; bu, bizim için çok önemli bir konu.

İkinci konu: İşitme engelliler istihdam konusunda çok büyük sorunlar yaşıyor; fabrikalara gidiyoruz, orada iletişim sorunları yaşıyoruz yani işitme engellere farklı bir gözle bakılıyor. Normal konuşan bireyler gittiği zaman çok rahatlıkla iletişime geçiyorlar ve işe giriyorlar ama biz bu konuda büyük engellerle karşılaşyoruz; bu konu da bizim için çok önemli. Yani bizim birçok arkadaşımız bize bu konuda diyor ki: "Biz gidiyoruz ama işitme engelli olduğumuz için sürekli engellerle karşılaşyoruz hem iletişim konusunda hem işe alım konusunda." Bununla ilgili, iletişim konusunda belki faydası olan bir birey bize yardımcı olabilir çünkü belki işe gireceğiz ama iletişimsizlik yüzünden işe giremiyoruz. Benim de kendi çevremde var, kendi mali gücünü sağlayamayan birçok arkadaşım var. Bu, bizim için çok büyük bir konu; bunun çözülmesini istiyoruz.

Yine, üçüncü konuda da motosiklete binmek isteyen işitme engelliler var, bunlarla ilgili engeller çıkıyor ehliyet alma konusunda yani odyo testlerinde sokuluyorlar, burada sorunlarla karşılaşyoruz. Yani bu konuda da işitme engelliler normal bireyler gibi engellerle karşılaşmamalı, istediği gibi istediği araca binmeli, bunu kullanmalı, bununla ilgili ehliyet konusunda kolaylıklar sağlanmalı.

Aslında birçok konu var ama bu üç başlık bizim için önemliydi.

Dinlediği için çok teşekkür ederim. (Alkışlar)

OTURUM BAŞKANI JÜLİDE SARİEROĞLU - Teşekkürler, sağ olun.

Uşak'tan, son olarak, Baro Engelli Hakları Komisyonu Üyesi Sayın Halime Hatun Sicimli, buyurun.

UŞAK BAROSU ENGELLİ HAKLARI KOMİSYONU TEMSİLCİSİ HALİME HATUN SİCİMLİ - Saygıdeğer Komisyon üyeleri, kıymetli katılımcılar; öncelikle, sizleri Uşak Barosu Engelli Hakları Komisyon Temsilcisi olarak selamlıyorum.

Bu hususta bahsetmek istediğim birkaç mesele var. Bunların başında da erişilebilirlik makamı geliyor. Erişilebilirlik makamı açısından bizim avukatlar, Baromuz olarak ve Komisyonumuz olarak kullandığımız üç mekanizma var. Bunlardan biri, adli yardım mekanizması; ikincisi, vasilik makamı.

Adli yardım mekanizmasından bahsetmek gerekirse öncelikle maddi imkânı yetersiz insanların hak arayışları yolunda bir avukata ihtiyaç duyduklarında, davayı takip etmeleri gerektiğinde bir hukuki destek sağlama gayesi güdüyoruz. Ancak daha sık karşılaştığımız problem ise işitme engelliler konusunda yeterli bir tercüman desteğinin bulunmaması. Maalesef adliyemizde buna yönelik bir hizmetimiz bulunmamakta. Çok sıklıkla karşılaşyoruz; adli yardıma ihtiyacı olan bir birey geldiğinde ve bu işitme engelli birey olduğunda da bu hususta ne biz avukatlar ne de karşıda sağlayıcılarımız birbirimize derdimizi ifade edemiyoruz; en büyük sıkıntıyı bu noktada çekiyoruz. Bu hususta, adliyelerimizde hazır bulundurulan işitme engellilere yönelik ihtiyaçları karşılayabilecek işaret dili tercümanlarının yer alması gerektiğini savunuyoruz.

Bir diğer husus ise vasilik makamı; biliyorsunuz, vasilik makamı engelli bireylerin kendini savunmalarında, kendini temsil ettirmeleri alanında en büyük sağlayıcımız ancak bunun özerklikle arasındaki dengenin sağlanabilmesi için kısıtlayıcılığın önüne geçilmesi gerekmekte. Engelli bireylerin kendini doğru düzgün ifade edebilmeleri açısından bunların zorunlu ve periyodik olarak denetlenmesi gerektiği kanaatindeyiz. Bu da yalnızca belirli sürelerde verilir tekrar vasilik makamından talep edildiğinde engelli bireylerimizin erişimine sunuluyor. Bu hususun periyodik, programlı bir şekilde takip edilmesi kanaatindeyiz.

Bir diğer hassas husus ise çocuğun cinsel istismarı ve cinsel taciz suçlarında tarafların birbirlerine yine dertlerini açıklayamaması. Çünkü insanlar bize geldiklerinde ne yaşadıklarını anlatmaya çekiniyorlar, taleplerini bize doğru düzgün ifade edemiyorlar, aileler bu hususta bilinçsiz kalıyor. Bunun için yine adliyelerimizde biz bir destek havuzu oluşturulması gerektiğini düşünüyoruz. Bunların yine pedagoglar, psikologlar ve özel eğitim öğretmenleriyle birleştirilmiş, uzman avukat havuzları oluşturulduğunda kişilerin, bireylerin bu tür sıkıntılarda birbirlerini karşılıklı olarak dinleyebilecekleri, güvenli ve refah bir ortam oluşturulması kanaatindeyiz; bunun için bizim uzman desteğine çok ihtiyacımız var. Öncelikle, konuşmamın başında bahsettiğim gibi, bir işaret dili tercümanı ihtiyacımız, aynı zamanda uzman desteğine ihtiyacımız var. Bu hususta da psikologların, pedagogların ve özel eğitim öğretmenlerinin yardımına çok ihtiyacımız olduğunu dile getirerek bu yardımları bekliyoruz.

Teşekkür ederim. (Alkışlar)

OTURUM BAŞKANI JÜLİDE SARİEROĞLU - Teşekkür ediyoruz Uşak temsilcilerimize.

Tabii, Vekilimiz de aramızda, Komisyonumuzda...

Bir şey söylemek ister misiniz Uşak olduğu için?

ALİ KARAOBA (Uşak) - Yani öncelikle geldiğiniz için hepinize teşekkür ediyorum.

Tabii, çok il geziyoruz. Uşak'ta eksiklerimiz yok mu? Mutlaka var. Başta doktor beyin söylediği aşevi inanılmaz bir şey, tüm Türkiye'ye yayılması gereken bir şey; siyasetüstü yapılan bir yer, siyasi ideolojinin yansıtıldığı bir merkez değil, o açıdan herkes gönül rahatlığıyla gidip inanın binlerce kişi yemek yiyor, o açıdan emeklilerimize sağlık diyorum. Dertlerinizi güzel anlattınız, bizler bunun takipçisiyiz, el birliğiyle bize direkt ulaşabilirsiniz.

Ben izniniz olursa onlar yola gidecek, akşama da bir şeyleri var Sayın Başkanım...

Teşekkür ediyorum geldikleri için. (Alkışlar)

OTURUM BAŞKANI JÜLİDE SARİEROĞLU - Evet, teşekkür ediyoruz.

Uşak benim de özel olarak takip ettiğim ve sevdiğim illerimizden. Daha önce AK PARTİ Genel Merkezde Sosyal Politikalar Sorumlu Genel Başkan Yardımcısıyken özellikle bu engelli konusunu yakinen takip edip bayağı çalışma içerisinde geldik hem kadınlar, gençler engellilerle ilgili... Uşak'ı seviyoruz.

Teşekkür ediyoruz hassasiyetiniz için.

Tam kadro geldiğiniz için de teşekkür ediyoruz, sağ olun. (Alkışlar)

Evet, Denizli'ye geçiyoruz. Yine, Denizli de güzel örneklerin olduğu illerimizden biri. Denizli ziyaretlerimizde de STK'lerimizle yakın çalışmalarımız olmuştur.

İlk olarak Özel İnsanlar Derneğiyle başlamak istiyorum ben.

Aysun Tonel, buyurun.

ÖZEL İNSANLAR DERNEĞİ BAŞKANI AYSUN TONEL - Herkese selamlar.

Denizli Özel İnsanlar Derneği Genel Başkanı Aysun Tonel ben.

Birçok STK başkanı zaten bizlerin de dile getireceği konuları dile getirdi, aynı şeyleri söylememe gerek yok. Lakin iki konu var ama ondan önce 2005 yılında ilk, Engelliler Kanunu daha önce engellilere bu kadar üzerine düşülmemişken bizlerin yaşında olan arkadaşlarımız kesinlikle bilir ne olursa olsun... Engellilere verilen değer için başta bakanlarımıza, Cumhurbaşkanımıza çok teşekkür ediyorum. Hani marifet iltifata tabidir. Ben bu konuda öncelikle STK başkanlarımdan bir alkış istiyorum bu konuda da. (Alkışlar) Çünkü bizler daha öncelerden ötekileştirilirken, yok sayılırken, yalnız bırakılırken, perde arkalarında olurken devletimizin bize verdiği destekten dolayı teşekkür ederim. Tabii, yeter mi? Yetmez. Ben 2 konuya değinmek istiyorum, Uşak Vali Yardımcımızla aynı fikirdeyim bu konuda: Şimdi, yerel yönetimlerde ruhsat verilirken ister istemez "Oy kaybedeceğiz, şey yapacağız." diye bunlar göz ardı edilebiliyor erişilebilirlikte. Ben burada Uşak Vali Yardımcısının dediği gibi, komisyonlara verilmesinden yanayım, bir. İkincisi de maalesef bir konuda yine erişilebilirlik aynı şekilde... Bizler uzun yola gideceğimizde araç talep ettiğimizde araçlarının yüzde 90'ında erişilebilirlik olmuyor. Çok özür diliyorum ama ortopedik arkadaşlarımızı karga tulumla taşınmak zorunda kalıyoruz. Evet, yerel...

OTURUM BAŞKANI JÜLİDE SARİEROĞLU - Nereden talep ettiğinizde?

ÖZEL İNSANLAR DERNEĞİ BAŞKANI AYSUN TONEL - Özel acentelerden çünkü il dışı olduğu için kurumlar veremiyorlar. Ben bu durumda acentelere de bir yaptırımının olmasını, hani en azından 1 tane zorunlu hâle gelmesini talep ediyorum çünkü ihalelere çıktığında özel okullara o zaman veriyorlar, biz de hangi acente özel okulda aldı, hangisi almadı bilemediğimiz için bu konuda zorlanıyoruz.

Ben çok teşekkür ediyorum beni dinlediğiniz için.

Teşekkürler, sağ olun.(Alkışlar)

OTURUM BAŞKANI JÜLİDE SARİEROĞLU - Sağ olun, teşekkür ediyoruz.

Hızlıca Denizli Down Sendromlular Derneği Başkanı Sayın Murat Altun'a söz vermek istiyorum.

Buyurun.

DENİZLİ DOWN SENDROMLULAR DERNEĞİ BAŞKANI MURAT ALTUN - Sayın Komisyon üyeleri, kıymetli hazırım; hepinize saygılar sunuyorum.

Ben genel anlamda 4-5 başlık altında bazı sorunları kaleme almak istedim. Öncelikle eğitimle ilgili Down sendromlu çocuklarımızın ya da otizmlili çocuklarımızın eğitimle ilgili bazı sorunlarımız var. Buradaki sorunlardan bir tanesi, çocuklarımızı okullarında istemeyen idareciler, istemeyen öğretmenler, veliler ve bunlara destek vermeyen maalesef bazı durumlar. Eğitim hakkı anayasal bir hak olup tüm çocukların bundan faydalanma hakkı bulunduğundan dolayı bunun düzenlenmesini istiyoruz. Biz, öncelikle kaynaştırma, sonrasında özel alt sınıflar, bununla birlikte mesleki eğitimler verilmesini istiyoruz çünkü bizlerin çocukları eğitim hayatı bittikten sonra maalesef içlerine kapanıyorlar, evlerine kapanıyorlar, sosyal hayattan uzaklaşıyorlar. Sayın Bakanın yakın bir zamanda Manisa'da ziyaret ettiği ZEKİ Projesi gibi projelerin il genelinde yaygınlaşmasını istiyoruz çünkü bu projeler onları sosyal hayata katıyor, onların özgüvenlerini artırıyor, onların hayata bakış açılarını değiştiriyor ve onları kazanmak istiyoruz.

ÇÖZGER Raporu'yla ilgili bazı sıkıntılarımız var. Sayın Bakanın danışmanına da biraz önce dosyamızı takdim ettim, yönetmeliğe aykırı durumda, mesela, bizim çocuklarımız için bir yıl rapor süresi veriyorlar ya da bunun haricinde bizim çocuklarımızın kromozom sayısı 47, 18 yaşını doldurunca bu çocukların kromozom sayısı 48'de olmuyor, 46'da olmuyor ama bir anda ne oluyorsa o bir gecede bizim çocuklarımızın yüzde 90 oranındaki engel durumu yüzde 40'lara, 30'lara 45'lere düşüyor ve bu, onların desteklenmesini olumsuz yönde etkiliyor. Yarı "bağımsız deniyorlar" ama maalesef tam bağımlı olarak hayatlarına devam ediyorlar. Biraz önce hanımefendinin söylediği gibi, annelerin işten çıkma durumları çocuklarımıza bakması için okula başladıklarında iş hayatların sonlandırmak zorunda kalıyorlar. Daha sonrasında, özellikle erkek çocuklarımız için söylüyorum, 25 yaşını doldurduktan sonra eğitim hayatları da bittiği için maalesef genel sağlık sigortasını yatırmadıktan sonra sağlıktan faydalanamıyorlar. Bunların Komisyonumuzca incelenmesini talep ediyoruz. Eğitim sonrası hayatta bu desteğin verilmesi, aileler için de çocuklar için de çok önemli. Yakın zamanda medyada mutlaka karşılaştık, engelli çocuğunu maalesef -özür dilerim- öldüren ve sonrasında kendisi intihar eden anne-babalarımız var. Bunları kamuoyunda görüyoruz. Bunların engellenmesi için, bu olumsuzlukların ortadan kalkması için "Benden sonra benim çocuğum ne olacak?" sorusuna cevap bulamayan ailelerin sorunlarına çözüm bulmasını istiyoruz.

OTURUM BAŞKANI JÜLİDE SARİEROĞLU - Teşekkür ediyoruz.

DENİZLİ DOWN SENDROMLULAR DERNEĞİ BAŞKANI MURAT ALTUN - Özür dilerim, daha birkaç tane konu başlığım var. Hani teşekkürlerle vakit geçirmek istemedim ben.

Bunlar yapılırken de çocuklarımızın, gençlerimizin ya da bireylerimizin toplumdan izole edilerek değil de toplumla yine iç içe hayatlarını devam ettirerek ama barınma, yemek vesaire gibi ihtiyaçlarının da karşılanması olanaklarıyla bunun yapılmasını istiyoruz. Yani "Onları bir toplama kampına toplayalım da onları burada bakalım, besleyelim, ihtiyaçlarını karşılayalım." olarak değil, hayata da yine devam etmelerini istiyoruz.

Çok özür dilerim.

OTURUM BAŞKANI JÜLİDE SARİEROĞLU - Ama zaman konusunda üzülerek hatırlatmak zorundayım çünkü uçağımız da var.

DENİZLİ DOWN SENDROMLULAR DERNEĞİ BAŞKANI MURAT ALTUN - Bu arada engelli... Biraz önce arkadaşlar konuştu hani...

OTURUM BAŞKANI JÜLİDE SARİEROĞLU - Kütahya, Muğla, Manisa ve İzmir'den kalan arkadaşlarımız var.

DENİZLİ DOWN SENDROMLULAR DERNEĞİ BAŞKANI MURAT ALTUN - Haklısınız, anlatacağım.

Bu arada biraz önce arkadaşlar "Hani birlikte olamıyoruz." falan dedi. Ben aynı zamanda Kent Konseyi Engelliler Yürütme Kurulu üyesiyim. Engelliler Meclisinin bir bütçeye sahip olması gerektiğini düşünüyorum çünkü bütçesi olmadan bir yere bağlı olduğu

için maalesef bağlı oldukları yer ne isterse ona göre hareket etmek zorunda kalıyorlar. Bunun ortadan kalkması için gerek valilik bünyesinde gerek de diğer müdürlükler bünyesinde kurularak belli bir bütçeye sahip olmasını ve bütçe üzerinden hareket etmeleri gerektiğini düşünüyorum.

Teşekkür ediyorum. (Alkışlar)

OTURUM BAŞKANI JÜLİDE SARİEROĞLU - Çok teşekkür ediyoruz, sağ olun.

Hızlıca devam etmemiz gerekiyor.

Türkiye Beyazay Derneği Denizli Şubesi Dilek Yüksel Kahveci Başkanımıza söz veriyoruz, sonrasında Altınokta Körler Derneğine söz vereceğim.

TÜRKİYE BEYAZAY DERNEĞİ DENİZLİ ŞUBESİ BAŞKANI DİLEK YÜKSEL KAHVECİ - Sayın Başkanlarım, herkese, selamlar Denizli'den, sevgiler getirdim.

OTURUM BAŞKANI JÜLİDE SARİEROĞLU - Sağ olun.

TÜRKİYE BEYAZAY DERNEĞİ DENİZLİ ŞUBESİ BAŞKANI DİLEK YÜKSEL KAHVECİ - Beyazay Derneği olarak Afyon, Uşak, Aydın ve İzmir yanımdaki arkadaşım - Ayşe Başkanım da biraz sonra inşallah söz alacaktır- onların selamlarını getirdim.

Denizli Şubesi olarak bizler neler yapıyoruz? Denizli biliyorsunuz, tekstilde tekstilin başkentlerinden bir tanesi ve istihdama dayalı birçok proje yaptık. Denizli Organize Sanayi Bölgesi Denizli'nin ihracatına yön veren bölgelerden bir tanesi. Dolayısıyla bizler de bu anlamda çok fazla projeler yapıyoruz Beyazay olarak ama Başkanım, zaman zaman projelerimiz sadece belli engel gruplarıyla sınırlandırılıyor. Mesela, atıyorum, istihdama dayalı bir proje yaptık, sadece diyorlar ki bize: "İşitme engelliler olacak, bedensel engelleri katmayın." bunun gibi. Bizler şu ana kadar 25 arkadaşımızı istihdam ettik ve onların bordrolarını da hâlâ takip ediyoruz ve bu anlamda da yolumuz açık. İşverenler de bize destek veriyorlar, biz de onlara destek veriyoruz. Bunun gibi projelerimiz çok fazla var. Özellikle benim size iletmek istediğim engellerden bir tanesi bu.

Geri dönüşüm atölyemiz var Başkanım. Geri dönüşüm atölyemiz de Türkiye'de ses getiren, Ali arkadaşımızın da beş yıldır bu işle uğraştığı, Beyazayın da içinde olduğu bir proje. Bütün atıl tekerlekli sandalyeleri, akülü sandalyeleri, işte işitme cihazlarını, bütün engellilerin kullandığı materyalleri bizler alıp tekrardan geri dönüşüm yaparak onlara kullanmaları için veriyoruz.

Bizim yanımda flaş diskimiz de var Başkanım, onu size biraz sonra iletmek istiyoruz. Ayrıca, bu projemizi de gelip Komisyonunda sizlere anlatmak istiyoruz eğer müsaadeniz olursa. Bu proje çok önemli çünkü "Niçin?" diyeceksiniz. Alım gücü düştükçe bu materyaller dolar bazında ve euro bazında oluyor ve alım güçleri insanların, engelli kardeşlerimizin maalesef biraz sıkıntıya girince geri dönüşümü kullanmaya başladık biz de. Bu geri dönüşüm hem Türkiye ekonomisine hem diğer anlamda arkadaşlarımızın kendi ev ekonomilerine çok katkı sunacak. Bu anlamda dediğim gibi eğer siz de takdir edersiniz, biz gelip projemizi Komisyonunuza anlatmak istiyoruz.

Hepinize teşekkür ediyorum bizi dinlediğiniz için; selamlar, sevgiler diliyorum.

OTURUM BAŞKANI JÜLİDE SARİEROĞLU - Evet, teşekkürler, sağ olun.

Altınokta Körler Derneği Denizli Şube Başkanımız Kamil Ay Beyefendi, buyurun.

ALTINOKTA KÖRLER DERNEĞİ DENİZLİ ŞUBESİ BAŞKANI KAMİL AY - Sayın Başkan, değerli Komisyon üyeleri, kıymetli hazırun; hepinizi Denizli Altınokta Körler Derneği adına sevgi ve muhabbetle selamlıyorum.

Ben çok kısa değineceğim, arkadaşların değinmediği sorunlara değinmek istiyorum daha çok. Toplumumuzda maalesef engellilere yönelik olumsuz tutum, davranışlar, ön yargılar çok fazla. Örneğin, bir görme engelli sokakta gördüğü zaman bir kişi dilenci sanabiliyor, işte, işitme engelli bir vatandaş zihinsel engelli sayabiliyor. Toplumda bakıma, himayeye muhtaç, zavallı, aciz kişiler olarak görülüyor. Bunun ortadan kaldırılmasının ise devletin eğitim politikalarıyla mümkün olacağını düşünüyorum ben. Birçok dizide, filmde, kitapta görüyoruz; hiçbir yerde engelli avukat, engelli öğretmen, mesela, ortopedik engelli mali müşavir, muhasebeci, farklı farklı meslek grubundan çalışan engelliler var; bunlar neden toplumda, kamu spotlarında, filmlerde, dizilerde ön planda yer almaz? Bu konuda devletin toplumu aydınlatıcı, eğitici bir rolünün olması gerektiğini düşünüyorum.

Bir de bizler karar mekanizmalarında, karar organlarında, belediye meclislerinde, il genel meclislerinde, Türkiye Büyük Millet Meclisinde kendi sivil toplum örgütlerimizin aracılığıyla, onlardan gelen arkadaşlarımız aracılığıyla temsil edilmek istiyoruz. Bunun için Siyasi Partiler Kanunu'nda bir değişiklik yapılması ve bir kadın ve bir erkek olmak üzere engelli kotasının konulmasını talep ediyorum.

Erişilebilirlik izleme ve denetleme komisyonlarına değinmek istiyorum kısaca. Erişilebilirlik izleme ve denetleme komisyonlarında STK'lere ayrılan kontenjanda bize daha fazla kontenjan ayrılmasını talep ediyorum. Ayrıca, bu komisyonların, erişilebilirlik izleme ve denetleme komisyonlarının daha işlevsel hâle gelmesi gerektiğini düşünüyorum. Sadece kâğıt üzerinde değil, denetime gittiğimizde belli bir süre veriliyor, bu süreye rağmen hâlâ daha bu kriterleri yerine getirmiyorsa o zaman cezai işlem yapılmaktan uzak durmamamız gerekiyor, gerekirse cezai işlem uygulanır.

Sahada üzülerek şunu görüyorum: Yeni yapılmış sıfır binalarda bile erişilebilirlik kriterlerinin uyulmadığını görüyoruz, bu da ihale yapılırken şartnameye konulmadığından kaynaklanıyor diye düşünüyorum; eğer şartnameye konulmuş olsa müteahhit bu yaptığı kamu binasını devredemez, eğer devrederse burada devralan kişi de sorumluluk altına, cezai yaptırım altına girer.

Ben bu konulara değinecektim, teşekkür ediyorum.

OTURUM BAŞKANI JÜLİDE SARİEROĞLU - Ben teşekkür ediyorum, sağ olun.

Umut Çocukları Koruma ve Yaşatma Derneği Başkanı Nesrin Akbeyik, buyurun.

DENİZLİ UMUT ÇOCUKLARI KORUMA VE YAŞATMA DERNEĞİ BAŞKANI NESRİN AKBEYİK - Sayın Başkanım, üyelerimiz; Denizli'den selamlar saygılar getirdim, başarılar diliyorum çalışmalarınızdan dolayı.

Denizli Umut Çocukları Koruma ve Yaşatma Derneği Başkanı olarak yirmi yıldır Denizli'de spastik engelliler Dernek Başkanımı. Tekerlekli sandalyedeki çocuklarımızın bilfiil topluma kazandırılması için aktiviteler yaptık. Anneler sağında, solunda; onlar sürekli çocuklarıyla fizik tedavi merkezlerine gittikleri için bu başkanlığı yirmi yıldan beri bana verdiler, çok şükür başarıyla yol kat ettik. 2005'ten 2012 yılına kadar çok çeşitli aktiviteler yaptık. Çocukları topluma çıkardık, her türlü millî ve dinî bayramlarda

aktiviteler aldılar; polis kıyafetleriyle, asker kıyafetleriyle o güzel duyguları yaşadılar. "Toplumda biz de varız." diyerek Denizli'de ve Türkiye'de çok ses getirdik.

Sayın Bakanım, sayın üyelerimiz, bizim 2 tane projemiz var. Ayrıca, erişilebilirlik komisyon üyesiyim Denizli'de. Her yeri denetliyoruz, teşekkür belgeleri veriyoruz, denetlediğimiz yerlerde eksikler görüyoruz, tekrar gidiyoruz. Bu çalışmalar çok hızlı bir şekilde Denizli'de devam ediyor. Ayrıca, burada aile ve sosyal politikalar müdürlerimiz var, onlarla irtibat hâlindeyiz; Denizli'nin basınıyla iç içeyiz, Türkiye'nin basınıyla da iç içeyiz. Ayrıca, Spastik Engelliler Federasyon Yönetim Kurulu üyesiyim, merkezi Yalova'da; onların da çok selamları var.

2 projemize gelirse, bizim 2005'ten 2012 yılına kadar yapmış olduğumuz aktivitelerden sonra özellikle annelerimizin talebi doğrultusunda bir manevi atmosferi yaşamak istiyoruz diyerek kutsal topraklara umreye gittik ve bu çok ses getirdi, Diyanet İşleri Başkanlığıyla beraber yedi yıl arka arkaya devam etti 2012'den 2018 yılına kadar. Birinci umreden sonra -bunu özellikle paylaşmak istiyorum- diğer illere yayıldı, TRT kanalında bu yayınlandı, sürekli yayınlanıyor. Bir engellinin manevi duygularından kendilerinde daha özgüven, daha böyle "Neden engelliyiz?" sorusuna cevap aldıklarını söylediler ve bunun yanı sıra çocuklarımızda, büyüklerimizde çok anlam ifade etti "Toplumda biz de varız." sözüyle devam ettik, başka illerden de aldık, yanımızda götürdük; işte, Manisa'dan, Konya'dan, İstanbul'dan, Gaziantep'ten. Hele bir Gaziantep'te 2 metre 33 santim Türkiye'nin ikinci uzun adamı Ramazan Karageyik'i götürdük, görme engelli. O kadar farklı ki çocuğumuz düşününce... "Çocuk." diyoruz artık biz, bütün çocuklarımıza "çocuk" diyoruz; 30 yaşında, 20 yaşında, şu anda çok güzel geliştiler ve bu öncü oldu.

Bunun yanı sıra, bir de İçişleri Bakanlığı, Denizli Valiliği, Spastik Engelliler Federasyonu ile birlikte Koçum Babam Projesi yaptık. Bu, Koçum Babam Projesi'nin de içeriği şöyle: Biliyorsunuz, babalarımız da ilgileniyor ama özel çocuklarımızla, yük daha çok annelerde olduğu için "Koçum Babam" diyerek babaların da farkındalıklarını sağlamak amacıyla böyle bir proje yaptık. En başta Yalova merkez demiştik ya, biraz önce arkadaşımız vardı Soma'dan gelen, Bergama, Akhisar, Sinop, Kocaeli, Denizli; 25 belgesel çekildi, TRT Avaz kanalında yayınlanıyor zaman zaman, izleyebilirsiniz. Burada babaların farkındalığını artırdığımızı düşünüyoruz.

Tekrar bu projeler devam edecek, isterseniz gelince size anlatırız.

Çok teşekkür ediyorum, herkese kolaylıklar diliyorum.

OTURUM BAŞKANI JÜLİDE SARİEROĞLU - Teşekkür ediyoruz, hayırlı akşamlar diliyoruz; sağ olun.

MEMUR-SEN Engelliler Komisyonu Denizli şubemiz, Nihat Bedir Başkanımız aramızda mı acaba?

Başkanım, sizden de çok hızlıca alırsak.

DENİZLİ MEMUR-SEN ENGELLİLER KOMİSYONU TEMSİLCİSİ NİHAT BEDİR - Ben memurlarla ilgili bir şey söylemek istiyorum memur olmamızdan dolayı. Şimdi memurlara on beş yıl içerisinde emekli olma hakkı getirildi fakat bu kanunun bir eksikliği var; arkadaşlar bu kanundan dolayı erken emekli oluyorlar ama derece, kademeleri çok geride kalıyor. O yüzden, memurlar için iki yılda bir derece uygulaması yapılmasını istiyoruz, bu kalkınmada öncelikli yörelerde uygulanan bir şey. Böylece, on beş yıl dolduğunda 1'in 4'üne o da gelmiş olacak.

Teşekkür ediyorum.

OTURUM BAŞKANI JÜLİDE SARİEROĞLU - Teşekkür ediyoruz, sağ olun.

Denizli'den son olarak Denizli Görme Engelliler Okulu Spor Kulübü Antrenörü Sayın Hüseyin Atmaca aramızda mı?

Buyurun.

Denizli Barosu, evet, var. İllerimizde son sözü baroya veriyoruz

DENİZLİ GÖRME ENGELLİLER OKULU SPOR KULÜBÜ ANTRENÖRÜ HÜSEYİN ATMACA - Sayın Başkanım, Değerli Komisyon üyeleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

On altı yıldır görme engelliler okulunda görev yapan bir eğitimci olarak engelli bireylere sağlanan imkânların ve özellikle spor olanaklarının yaşadığı köklü değişime bizzat şahitlik ettim. Okulumda hobi olarak yaptığımız birçok spor branşında bugün çocuklarımız için profesyonel bir kariyer hâline geldi. Bunun en büyük örneği de 2024 Paris Paralimpik Oyunları'nda elde edilen 28 altın madalyadır, bunun 3 tanesi de kendi sporcuma aittir.

Bu bağlamda, naçizane bir öneri sunmak istiyorum sizlere: Voleybol spor lisesi, basketbol spor lisesi gibi birçok branşların spor liseleri ülkemizde mevcuttur. Görme engelliler spor lisesinin ülkemize kazandırılması, spor altyapısı için çok büyük bir devrim olacaktır. Komisyon üyelerine bu fikrimi sunmak istiyorum.

Teşekkür ederim.

OTURUM BAŞKANI JÜLİDE SARİEROĞLU - Çok teşekkür ediyoruz, sağ olun.

Denizli'den de Vali Yardımcımız Adnan Bey katıldılar programımıza, Denizli Büyükşehir Belediyesi Genel Sekreter Yardımcısı, İl Sağlık Müdürlüğü Halk Sağlığı Başkanı, Aile ve Sosyal Hizmetler İl Müdürümüz, İl Millî Eğitim Müdür Yardımcımız, Gençlik ve Spor İl Müdürümüz, son olarak da Denizli Baromuzdan Engelli Hakları Komisyonu Başkan Yardımcısı Sayın Avukat Reşat Göcen katıldılar.

Son sözü de Reşat Bey'e veriyorum, sonrasında Muğla'ya geçeceğiz, sonra Kütahya ve Manisa diye devam edeceğiz.

KÜTAHYA ÇÖLYAK VE PKU METABOLİK HASTALIKLAR DERNEĞİ BAŞKANI NURAY SAYINER - Kütahya var, Kütahya.

DENİZLİ BAROSU ENGELLİ HAKLARI İZLEME VE DEĞERLENDİRME KOMİSYONU BAŞKAN YARDIMCISI AVUKAT REŞAT GÖCEN - Sayın Başkan..

KÜTAHYA ÇÖLYAK VE PKU METABOLİK HASTALIKLAR DERNEĞİ BAŞKANI NURAY SAYINER - Haksızlık yapıyorsunuz, hayır!

TÜRKİYE SAKATLAR DERNEĞİ KÜTAHYA ŞUBESİ BAŞKANI HATİCE YAKAR - Kütahya önceydi.

OTURUM BAŞKANI JÜLİDE SARİEROĞLU - Bir saniye.

Şöyle yapıyoruz: Bir yukarıdan gidiyoruz, bir aşağıdan. Mesela, Uşak'a verdik az önce.

KÜTAHYA ÇÖLYAK VE PKU METABOLİK HASTALIKLAR DERNEĞİ BAŞKANI NURAY SAYINER - Biz en sondayız, Uşak bizden iki saat gerideydi, hadi Uşak'ın işi vardı... Haksızlık yapmayın lütfen, hayır!

OTURUM BAŞKANI JÜLİDE SARİEROĞLU - Hayır, hayır; harf sırasına göre yaptık, "U" en son geldiği için "A"dan başladık fark ettiyseniz, Aydın'dan.

KÜTAHYA ÇÖLYAK VE PKU METABOLİK HASTALIKLAR DERNEĞİ BAŞKANI NURAY SAYINER - O zaman oraya Kütahya yazmayaktınız. Bakın, Denizli, Denizli'nin bir üstü Kütahya...

OTURUM BAŞKANI JÜLİDE SARİEROĞLU - Toplantımızın bir usulü var, bütün illerimizde uyguladığımız bir usul, buraya has bir şey değil bu.

KÜTAHYA ÇÖLYAK VE PKU METABOLİK HASTALIKLAR DERNEĞİ BAŞKANI NURAY SAYINER - Haksızlık ama...

OTURUM BAŞKANI JÜLİDE SARİEROĞLU - Biraz sakin olalım, tamam. Muğla'dan çok fazla STK'miz yok zaten. Sonrasında Kütahya, sonra da Manisa olacak. Yani bir baştan bir sondan ilimize gidiyoruz.

Teşekkür ediyoruz.

DENİZLİ BAROSU ENGELLİ HAKLARI İZLEME VE DEĞERLENDİRME KOMİSYONU BAŞKAN YARDIMCISI AVUKAT REŞAT GÖCEN - Sayın Başkan, kıymetli milletvekilleri; bizi dinlediğiniz için teşekkür ediyorum.

Denizli Barosu Engelli Hakları Komisyonu adına söz aldım. Ayrıca, mensubu bulunduğum Türkiye Barolar Birliği Engelli Hakları Komisyonu size ayrıntılı bir rapor sundu. Burada da adalete erişimle ilgili birtakım hususları bildirdik ancak şunu önemle vurgulamak istiyorum: Engelliliğe dayalı ayrımcılık hepimizin imrendiği Engelliler Yasası'na rağmen, Birleşmiş Milletler Engelli Hakları Sözleşmesi'ne rağmen, Uygun Bulma Kanunu'na rağmen, İhtiyari Protokole rağmen, İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumunun bu konudaki hassasiyetine rağmen hâlâ maalesef, sona ermiş değil. Engelliye, engelliliğe dayalı ayrımcılık özellikle çocuklarımızın eğitim alanında çok daha fazla vücut bulmakta, okullarda çocuklar merkezimize çok fazla başvuru yapmakta okullara alınmadığı, sınıf değişikliği yapılmadığı, engelliliğe dayalı ayrımcılıktan dolayı tecrit edildikleri için. Bunlara karşı gerek dava açılması gerekse ilgili kurumlara başvurulması noktasında ayrımcılık kararlarını aldık ve Millî Eğitime gönderdik. Millî Eğitim şube müdürlükleri ve ilçe müdürlükleriyle yaptığımız görüşmelerde kendileri soruşturma açtıklarını, soruşturmanın devam ettiklerini belirtiyorlar ancak bu işler sürüncemede kalıyor. Biz aldığımız kararları kendilerine örnek olsun diye gönderdik. Umarım, bu konuda daha fazla hassasiyet söz konusu olur ve engelliliğe dayalı ayrımcılık eğitim alanında sona erer.

Adalete erişim alanında ise adliyelerimizde fiziksel erişim sıkıntıları malumunuz; engelli avukat, engelli yurttaş adalete erişim de zorlanıyor; adliyeye, hâkimin karşısına çıkmakta zorlanıyor. İşaret dili, CODA eğitimi almayan, bu anlamda yeterli eğitimi almayan, standardizasyona kavuşmayan adliyeler söz konusu olduğu için suçsuzken suçlu, suçluysen suçsuz hâle gelebiliyor. Bu konu çok önemli, masumiyet karinesi ve cezasızlık ya da bir cezaya çarptırılması bakımından yani hukuki güvence bakımından bu konunun süratle çözülmesi gerekiyor.

Engelli meslektaşlarımız ve cezaevinde görüşme yapan engelliler için de cezaevlerinde engelli meslektaşlar engellilere has kullanabileceğimiz görme engelli avukatlar müvekkiliyle görüşürken ilgili cihazları içeri sokamıyor, sokamadığı için müvekkiliyle sağlıklı görüşme yapamıyor. Kapı girişlerinde engellilerin platinleri, ortez ve protezleri olduğu içi, cezaevleri de yüksek güvenlikli olduğu için giriş-çıkışlarda çok zorluk çekiyor. İnfaz koruma memurlarına sarılarak ya da kucaklayarak içeri alınan meslektaşlarımız var, bunun son bulması gerekiyor.

Değerli Komisyon üyeleri, şu da çok önemli bir konu: Yargıçlarımız teknolojinin gelişmesi neticesinde "Nasıl olsa ekran var." diyerek duruşmaları sesli yönetmiyor. Duruşmaları sesli yönetmemesi sonucu özellikle görme engelli avukatların müvekkili ya da temsil ettiği kişiler bakımından hak kaybına uğraması ya da yargıçlarla tartışması söz konusu oluyor. Biz bunları Hâkimler Savcılar Akademisine belirttik ama bu konuda tatmin edici bir ilerleme sağlanmış değil. Duruşmaların mutlaka sesli olarak yürütülmesi gerekiyor eskiden olduğu gibi ve kanunun zorunlu hükmü gereği, bu konuda hassasiyet talep edeceğiz, bu konuyla ilgilenilmesi gerektiğini düşünüyoruz.

Şunu da ifade edeceğim: Adli yardımla alakalı, engelli bireylerin engelliliğinden kaynaklı, özellikle ayrımcı uygulamalardan kaynaklı, adli yardım uygulamalarında ödenek sıkıntısından kaynaklı özellikle bir sıkıntı var ve engellilerle ilgili bir yasal düzenleme gerekiyor, öncelik gerekiyor engelliliğe dayalı ayrımcılığa hukuki bir destek için. Bu konuda yargıçların, adliye personelinin ve özellikle adalet mekanizmasının eğitime tabi tutulması gerekiyor, bu konuda bir hassasiyet var. UYAP programı görme engelliler için erişilebilir ancak sıkıntıları her geçen gün, her güncellemede sıfırlanıyor ve yeniden düzenlenmesi gerekiyor. Bunun da...

OTURUM BAŞKANI JÜLİDE SARİEROĞLU - Türkiye Barolar Birliğinin bu konudaki hizmetleri erişilebilir mi?

DENİZLİ BAROSU ENGELLİ HAKLARI İZLEME VE DEĞERLENDİRME KOMİSYONU BAŞKAN YARDIMCISI AVUKAT REŞAT GÖCEN - Baromuzun, hem Denizli Barosunun erişilebilirlik...

OTURUM BAŞKANI JÜLİDE SARİEROĞLU - Hayır, hayır, Türkiye Barolar Birliği hizmetlerini, orayı da biz Mecliste dinledik Komisyon Başkanımız ve heyeti.

DENİZLİ BAROSU ENGELLİ HAKLARI İZLEME VE DEĞERLENDİRME KOMİSYONU BAŞKAN YARDIMCISI AVUKAT REŞAT GÖCEN - Evet, Türkiye Barolar Birliğinin...

OTURUM BAŞKANI JÜLİDE SARİEROĞLU - Ama sayfasına falan baktığımızda biz de biraz erişilebilir olmadığı kanaatindeyiz.

DENİZLİ BAROSU ENGELLİ HAKLARI İZLEME VE DEĞERLENDİRME KOMİSYONU BAŞKAN YARDIMCISI AVUKAT REŞAT GÖCEN - Evet, Türkiye Barolar Birliği sisteminde erişilebilir olmayan, mesela programlar var, sitesinde bazı erişilebilirlik sıkıntıları var. Hatta, binanın erişilebilir olduğunu genel itibarıyla hani fiziksel olarak söylesek de asansörler dokunmatik olduğu için ekranları değiştirilemediğinden dolayı burada da sıkıntı yaşıyorlar mesela meslektaşlarımız. Burada da sıkıntımız var.

Özellikle Sayın Uşak Vali Yardımcısı ve bir üniversitemizin rektör yardımcısının bir beyanını üzümlere dinledim. Evet, değerli milletvekilleri, muhterem hazırun; engelliler hiçbir şekilde tecrit edilemez. Bizler engelli köyü, engelli okulu, engelli bilmem nesi istemiyoruz. Engelliler toplumun içinde herkesle birlikte eşit yurttaş olarak var olmak durumundadır. Üniversitelerde, eğitim

kurumlarında engellileri tecrit ederek kimse üniversite eğitime çözüm getiremez. Bu şekilde bir eğitim söz konusu olamaz. Özel eğitim başkadır, körler okulları ya da engelliler okullarının bulunması ve zorunlu olması başkadır, engellilerin yüksek eğitimde ve diğer eğitimlerde "Vay engelli köyü olsun, engelli okulu olsun, engelli üniversitesi olsun." şeklinde tecrit edilmeleri düşüncesi çok yanlıştır. Bu konunun hassasiyetle takip edilmesi gerektiğini düşünüyorum.

Son olarak, Sayın Vekilim, şunu da ifade edeyim: Bakım ve gözetim için illerde bakım merkezleri olması gerekir, birçok ilde olmadığı gibi Denizli'de de henüz mevcut değil ancak gönüllüler eliyle bu yerine getirilemez. Engelliye, özellikle otizmlili gibi zihinsel engelli ya da nöroçeşitli engellilerimize bakım gönüllülükten ziyade profesyonel destek gerekir. Ülkemizde çok fazla farklı eğilimin olduğu bir ortamda bunu sadece iyi niyetle çözemeyiz. Gönüllüler buralarda çalışabilir ama hiç kimse çocuğunu bir gönüllünün evine ya da kendisine bırakamaz. Burada kamu otoritesi şarttır, Sayın Vali Yardımcımızın bu konudaki düşüncesinin hatalı buluyorum.

Teşekkür ederim. (Alkışlar)

OTURUM BAŞKANI JÜLİDE SARİEROĞLU - Evet, teşekkür ediyoruz.

Pardon, bir şey ekleyeceğim: Baromuzun bu söylediği hususları bize -uzmanlarımıza, Mesut Bey'i gördüm az önce, bir iletişim sağlarsanız- yazılı olarak da iletmesini rica edeceğim.

Teşekkür ediyoruz.

Mikrofonu hemen öne getirelim, çıkacakmış Başkanımız. İstisnai olarak yapıyoruz, Muğla'dan devam edeceğiz.

Biraz kısa ve hızlıca da alabilirsek.

"engelli@tbmm.gov.tr"ye tüm misafirlerimiz yazılı olarak da görüşlerini iletebilirler.

İZMİR REHABİLİTASYON SPOR KULÜBÜ BAŞKANI RAMAZAN KAYMAZ - Öncelikle Komisyona başarılar diliyorum.

OTURUM BAŞKANI JÜLİDE SARİEROĞLU - Sağ olun.

İZMİR REHABİLİTASYON SPOR KULÜBÜ BAŞKANI RAMAZAN KAYMAZ - Ülkemiz adına gerçekten iyi tespitlerde bulunarak çalışmalar olacağına inandığım için tüm milletvekillerimize, Başkanımıza, herkese; saygılar sunuyorum.

Biz meslek eğitimi önemsiyoruz. Kırk yıllık bir dernektik spor kulübüyken, spor kulübü derneğiye derneği ve spor kulübünü ayırdılar; mecburen yeniden spor kulübü kurduk. Başkanım burada olsaydı, bu yanlışlığı da dile getirecektim.

OTURUM BAŞKANI JÜLİDE SARİEROĞLU - Başkanımızın danışmanı burada bizzat sporla alakalı.

İZMİR REHABİLİTASYON SPOR KULÜBÜ BAŞKANI RAMAZAN KAYMAZ - Spor kulübümüzde ticaret yapmıyoruz. Engelli alıp evinden çıkartıyoruz, spor yaptırıyoruz ama ulaşım sorunlarımız oluyor, maddi imkânlarımız sınırlı oluyor. Girdiğimiz liglerde gittiğimiz konaklamalardaki zorluklardan dolayı bu sene lige katılmadık.

Meslek eğitimi de veriyoruz, spora yönlendiriyoruz; Almanya'daki sistem böyle, "professional rehabilitation" dedikleri bir olay, çocuk eğitim zamanında eğitimi alıyor, istihdam, mesleki eğitim görüyor, hayata öyle hazırlanıyor. Şimdi, Almanya o tecrit gibi yani toplama kamplarını bıraktılar, hayatın içerisinde eğitim yapmaya başladılar, maalesef Türkiye'de bu gitmiyor.

Şimdi, kadın sığınmaevleri var biliyorsunuz. Ben erişim, izleme, denetleme komisyon üyesiyim, Kırmızı Bayrak Belediye üyesiyim. Aynı zamanda, belediyeyle çok sıkı ilişkilerimiz oluyor, onlarla beraber ülkemizdeki engellilere hizmet veriyoruz. Şimdi, mesleki eğitimde beceri kazandırmada mutlaka zihinsel engellilere şey var korumalı iş yeri, bizim bedensel engellilere korumalı iş yeri statüsünde herhangi bir düzenleme yapılırsa, inanın birçok engelli iş bulur. Eğitimli olmayan, donanımlı olmayan engelli kimse işe almaz, sağ olsun Başkanım, otizmlili çocuklara burada istihdam birimi açıldı, oradan hiçbir otizmlili bugüne kadar özel sektör almamıştı, bir tek özel konumda olan Eker firması işte üretimde o arkadaşlarımızı kullanıldı. Ben geçen dönem Engelli Meclisi Başkanıydım, Büyükşehir Belediyesinden "kent kararları" adı altında kararlar çıkardık ancak ilçe belediye başkanları maalesef -bu çalışmalar içerisinde çok sıkıntıları var belki tamam, olabilir ama- çıkardığımız kent kararlarına uymuyorlar. Kısa süreli bakım merkezi yapılması kararını çıkardık ama bir tek Karşıyaka'mızda var İzmir'de yani diğer ilçelerimizde, hatta hatta bu büyükşehir metropol olan yerlerde ya aileler perişan oluyor. Benim engelli kızım vefat etti, bizim içimiz yanıyor. Burada birçok aile var, çocuğunu bir yere bırakıp bir soluklanma ihtiyacı duyuyor. Erişimde dediğim gibi...

OTURUM BAŞKANI JÜLİDE SARİEROĞLU - Komisyonumuzda da bu konuları ciddi olarak ele aldık, önerilerimiz arasında.

İZMİR REHABİLİTASYON SPOR KULÜBÜ BAŞKANI RAMAZAN KAYMAZ - Biz Büyükşehir Belediyesi Kırmızı Bayrak olarak ödüllendirme yapıyoruz. Valiliğimizin de Erişilebilirlik, İzleme Denetleme Komisyonunda da gidip denetliyoruz ama cezalandırma olayı maalesef olmuyor. Bu konuda da daha yaptırımcı olmamız gerektiğine inanıyorum.

Saygılar.

OTURUM BAŞKANI JÜLİDE SARİEROĞLU - Teşekkür ediyoruz, sağ olun.

Hızlıca Muğla'ya geçiyoruz. Muğla MEMUR-SEN...

Evet, Muğla MEMUR-SEN Engelliler Komisyonu Başkanımız Biray Şenol aramızda mı? Evet, hızlıca Başkanım zamana dikkat ederek.

MUĞLA MEMUR-SEN ENGELLİLER KOMİSYONU BAŞKANI BİRAY ŞENOL - Sayın Bakanım, Sayın Komisyon üyeleri, sayın vekillerim, sayın hazırun; hepiniz hoş geldiniz, teşekkürlerimi sunarım öncelikle.

Şimdi, burada bahsedilen engellilikle ilgili konularda ben de bir söylem hazırlamıştım fakat sözü uzatmaktansa çözüm noktasında makro bapta veya mikro bapta çözüm odaklı yollara gidilmesi gerektiğini buradaki konuşmalardan anlamış oluyoruz. Şöyle ki: Engellilerin birinci derece sorunlarında Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı ne kadar da öncelikli muhatabımız da olsa buradaki konuşmaların neticesinde baktık ki bir ayağı Maliye Bakanlığına dayanıyor, diğer ayağı Sosyal Güvenlik Kurumuna dayanıyor, diğer ayağı İçişleri Bakanlığına, Sağlık Bakanlığına dayanıyor. Bunun gibi makro konuların çözülmesi gerektiği gibi bir de yerel yönetimlerde veya yerel merkezlerde küçük odaklı kurumlarda yapılması gereken minimal çözümlerin olabileceğini düşünmekteyim. Ben MEMUR-SEN olarak aslında tabii burada kamuda çalışanların söz hakkı almış bulunmaktayım fakat o kadar konuşulacak, çok değinilecek konularımız var ki...

OTURUM BAŞKANI JÜLİDE SARİEROĞLU - Biz genel merkezde de misafir ettik zaten, yarın da akşam inşallah MEMUR-SEN'in Genel Merkez Engelliler Komisyonunun programında olacağız.

MUĞLA MEMUR-SEN ENGELLİLER KOMİSYONU BAŞKANI BİRAY ŞENOL - MEMUR-SEN'in ve işçi sendikalarının mutlaka çalıştaylarını yapmışsınızdır.

Ben bu bağlamda sözü çok uzatmayacağım. 2026 yılının erişilebilir Türkiye yılı olmasını temenni eder, bir sağlık çalışanı olarak da her şeyden önce sağlık olduğunu sizlere belirtmek istiyorum.

Teşekkür ederim. (Alkışlar)

OTURUM BAŞKANI JÜLİDE SARİEROĞLU - Muğla Zihinsel Engelliler Derneği Başkanımız Menderes Çetin Özlü, buyurun.

MUĞLA ZİHİNSEL ENGELLİLER DERNEĞİ BAŞKANI MENDERES ÇETİNÖZLÜ - Sayın Başkan, Değerli Komisyon üyeleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Şimdi, ben özellikle Muğla'daki zihinsel engellilerin sorunlarını dile getirmek için söz almış bulunuyorum. Şimdi, en başta bizim eğitim konusunda çok sıkıntımız var çünkü 18 yaş üzeri özel eğitimden yani eğitim uygulama okullarından mezun olan çocuklarımıza biz halk eğitim merkezlerimizde özel eğitim, yaygın eğitim programlarına yönlendiriliyor. Bu yaygın eğitim programlarında 16 Ekim 2024'te çıkan bir yönetmelikle bizim 2 öğretmen hakkımızdan 1'i alınmış bulunmaktadır. Sınıflarımızda özel eğitim öğretmenimiz bulunmuyor, sadece branş öğretmenlerimiz bulunuyor. Biz bu yönetmeliğin tekrar gözden geçirilmesini, eski duruma dönülmesini istiyoruz.

İkinci bir konumuz da raporlama sistemi özellikle zihinsel engellilerde. Şimdi, zihinsel engellilere birçok konuda kısmi bağımlı raporları çıkıyor ve bunların birçoğunun da çalışamaz raporları var. Bu çalışamaz raporlarında kızlarımız da fazla bir sıkıntımız olmuyor, şu yönden ya olmuyor: Çünkü hayatları boyunca babalarının veya annelerinin sağlık sigortasından yararlandığı için ama erkek çocuklarımızda 18 yaşını bitirdikten sonra sosyal güvenlik kurumları şunu istiyorlar bizden: Raporlarımızı veriyoruz ve çocuklarımızın anne veya babasının sağlık güvencesinden yararlanmasını istiyoruz. Bu İzmir İl Sağlık Müdürlüğüne gönderilen raporların yüzde 80'i olumsuz bir şekilde geliyor. Zihinsel yetersizliği olan bir bireyimize bakkaldan bir ekmek dahi aldırıyoruz, kendi başına gidip gelemiyor veya bir toplu ulaşım araçlarını kullanamıyorlar ama bizim çocuklarımızın yüzde 80'i kısmi bağımlı çıkıyor. Bir, raporlama sisteminin tekrar bir gözden geçirilmesini istiyorum; bir de otizmler ve zihinsel yetersizliği olan bireylerin hepsi için geçerli bu. İki yıllık raporlar çıkıyor. Bizim çocuklarımızı iki yıl sonra herhangi bir teknoloji veya gelişimi olursa biz ona razıyız zaten, öyle bir şey olmuş olsa yani teknolojik gelişim olsun ki bizim çocuklarımızın bağımlılığı üzerimizden düşsün.

Üçüncü bir konumuz da 2022 evde bakım ve 2022'deki engelli maaşları. Bunlar, bu yaşlılarda çok iyi bir şekilde çözüldü bu Hükûmet zamanında çünkü bu yönetmeliğe eklenen yani "Yaşlının geliri baz alınmaz." diye yönetmeliğe ek bir madde ilave edildi ve çözüldü. Engellilerde de bu işin bu şekilde çözülme şansı vardır Sayın Bakanım.

Dördüncü bir konu da şimdi zihinsel yetersizliği olan bireylerin birçoğunun yani yüzde 90 ve üzerinde engelli raporu olan bireylerin ailelerinin araç alması. Bunun altındaki bireyler ne olacak? Örneğin ben 2 engelli o çocuk babasıyım; birisi 39 yaşında, birisi 35 yaşında. Şimdi, ben hâlâ da engelli park yerine bir aracı koyma, benim engelli iş yerinden yararlanma hakkım olmuyor.

Beni dinlediğiniz için teşekkür ederim arkadaşlar. (Alkışlar)

OTURUM BAŞKANI JÜLİDE SARİEROĞLU - Evet, teşekkür ediyoruz.

Muğla Sessizler Spor Kulübü Başkanı Ayşenur Çankaya, buyurun.

MUĞLA SESSİZLER SPOR KULÜBÜ BAŞKANI AYŞENUR ÇANKAYA - Sayın Bakanım, değerli Komisyon üyelerimiz; öncelikle Muğla Sessizler Spor Kulübü Başkanı, aynı zamanda işitme engelli il temsilcisi olarak buradayım. Huzurlarınızda, sadece aktif sporcu olarak değil, Millî Takım sporcusu, devlet sporcusu olarak spor konusunda talepte bulunmak istiyorum. İzninizle hemen detayları notlandırma üzerinden okumak isterim, spor kulüpleri ve engelli sporcuların desteklenmesi konusunda yani bu isteğimi işitme engelli bireylerin sporda, istihdamda ve sosyal hayata eşit koşullara erişebilmesi için öneri olarak sunmak istiyorum. En büyük taleplerimizden biri, her ildeki spor kulüplerinden, özellikle futbol kulüplerinden, kendi branşında en az 1 engelli veya işitme engelli sporcu yetiştirme ya da lisanslama zorunluluğunun getirilmesini talep ediyorum. Alternatif olarak da işitme engelli kulüplerinin il içi, il dışı müsabakalardan ulaşım ve iase giderlerinin bağlı bulundukları valiliklerce karşılanmasını öneriyorum. Bunun en büyük istek sebebi de geçenlerde Tokyo 2025 Deaflympik Oyunları'nda 7 sporcumuzu Muğla'dan temsilen göndermiştik. Gönül ister ki birçok ilde daha fazla sporcu olimpiyatlarda ülkemizi temsil etsin, bunun da daha fazla çoğalabilmesi için konuşan bireylerin kulüplerinde işitme engelli sporcuların yetiştirme, lisanslama zorunluluğunun oluşturulmasının yani yönetmelik üzerine eklenmesiyle eminim, bu sayının daha da yükseleceğini düşünüyorum.

Ayrıyetten ikinci bir önerim de EKPSS'de engelli gruplar arasında kota eşitliği, işitme engelli bireylerin EKPSS kapsamına alınması ve her atama döneminde engelli gruplar arasında eşit kota dağılımı yapılmasını gerektiğini vurguluyorum. Örneğin, 40 kişilik bir alımda atama olarak her engelli grubuna 10 kişilik kontenjan ayrılması gibi adil bir sistemin uygulanmasını talep ediyorum. Demek istediğim, engelli gruplarımızın her biri farklı engele sahip olmakla birlikte tek çatı altında olan "engelli grubu" altında değerlendirilmesi. Bu yüzden yani Bakanım, değerli Komisyon üyelerim; bu temel düzenlemenin hem işitme engelli bireylerin hayata tam erişimini sağlamak hem de toplumsal birlikteliği güçlendirmek adına değerlendirilmesini istiyorum.

Teşekkür ederim. (Alkışlar)

OTURUM BAŞKANI JÜLİDE SARİEROĞLU - Teşekkür ediyoruz, sağ olun.

Hemen Fethiye İşitme Engelliler Derneğiyle devam edebiliriz.

Sayın Mustafa Can Gündüz, buyurun.

FETHİYE İŞİTME ENGELLİLER DERNEĞİ BAŞKANI MUSTAFA CAN GÜNDÜZ - Sayın Bakanım, Saygıdeğer Komisyon üyeleri, Sayın Büyükşehir Belediye Başkanım; öncelikle turizm kenti Fethiye'den hepinize selamlar, saygılar getiriyorum.

Biz, Fethiye'de işitme engelliler olarak kamuda sorun olarak görülen bazı problemleri çözmek için kamuda çalışanlara yönelik işaret dili kursları başlattık. Sayın Kaymakamımız ve Belediye Başkanımızın öncülüğünde, biz Fethiye'de şu anda 3'üncü

olarak kamuda çalışan arkadaşlarımıza yönelik işaret dili kursu veriyoruz ve şu ana kadar yaklaşık 55 arkadaşımıza verdik. Bu 3'üncü kursumuz da başladı ve burada da yaklaşık 22 kamu personel arkadaşımız var. "Kamu personeli" dediğimiz zaman bizim işitme engellilerin en çok zorlandığı alanlar: Bir, nüfus; iki, devlet hastanesi; üç, jandarma, trafik ve emniyet. Buralardan gelen arkadaşlarımıza ve Sayın Kaymakama, Belediye Başkanına teşekkür ediyorum.

Türkiye'deki bütün işitme engelli derneklerinin öncü olarak her yerde bu şekilde kurslar verilerse bizim işitme engelli arkadaşlarımız kamu kurumlarına gittikleri zaman çok daha rahat ederler, çok daha rahat işlemlerini görürler. Onun için biz böyle bir işe başladık ve turizm bölgesi olan Fethiye'de buna öncülük ettik. Bunun yanında, bizim engellilerin en büyük sorunu, herkesin öne aldığı gibi, emeklilik sorunu. Bu vergi istisnası, vergi iadesi kalktıktan sonra üç bin altı yüz günde emekli olma olayı çok çok değişti ve üç bin altı yüz günde emekli olma olayı kalkmış gibi duruma geldi ve direkt olarak Maliye Bakanlığından alınan vergi indirimi kalktığı için direkt SSK'nin komisyonları üzerinden bunun yapılıp maaş bağlanması gerekiyor ve bu da imkânsız bir şekilde geldi. Bununla ilgili çalışmaların yapılmasını ve eski sisteme dönülmesini rica ediyorum.

Teşekkür ediyorum, saygılar sunuyorum. (Alkışlar)

OTURUM BAŞKANI JÜLİDE SARİEROĞLU - Çok teşekkür ediyoruz, sağ olun.

Türkiye Görme Engelliler Derneği Muğla Şube Başkanımız Sayın Mehmet Özdemir, sonrasında da Baromuzla vereceğimiz sözü ve Muğla'yı tamamlamış olacağız.

TÜRKİYE GÖRME ENGELLİLER DERNEĞİ MUĞLA ŞUBESİ BAŞKANI MEHMET ÖZDEMİR - Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Biz, Türkiye'de memur alımlarında yüzde 3'lük kotanın yüzde 6'ya çıkarılmasını talep ediyoruz. Bu alanda hastanelerde görme engelliler nezdinde mesaj sistemi veya anons sistemine geçilmesini talep ediyoruz.

Gerekli yazışmaları zaten ben yazılı olarak bıraktım.

Teşekkür ederim, saygılarımı sunarım.

OTURUM BAŞKANI JÜLİDE SARİEROĞLU - Evet, çok teşekkür ediyoruz.

Tekrar hatırlatalım: "engelli@tbmm.gov.tr" adresine de herkes yazılı olarak gönderebilirler.

Muğla Barosu Engelli Hakları Komisyonu Temsilcimiz Sayın Avukat Ahmet Gökçe, burada mı?

Yine, zamanı da dikkate alarak, daha önceki baro temsilcimiz bayağı kapsamlı söyledi.

Buyurun.

MUĞLA BAROSU ENGELLİ HAKLARI KOMİSYONU TEMSİLCİSİ AVUKAT AHMET GÖKÇE - Aynen.

Muğla Barosu adına saygı ve selamlarımı iletiyorum.

Sayın Başkanın söylediği gibi Reşat Bey üstadım, gerekli, avukatlar bazında gerekli açıklamaları detaylıca yaptı. Ben sadece Muğla Barosunu özelinde engelli meslektaşlarımıza gerekli desteği verdiğimizizi iletmek istiyorum. Yine, il bazında engelli vatandaşlarımıza yönelik olarak da hem komisyonumuz hem de temsilcilikler aracılığıyla gerekli desteği, hukuki desteği vermeye çalışıyoruz. Tabii, Muğla biraz dağınık bir coğrafya. Bu konuda çok yeterli olamadığımız bölgeler olabiliyor komisyon bazında ama temsilcilikler aracılığıyla da bu hizmeti vermeye çalışıyoruz.

Adli yardım bazında biz engelli vatandaşlarımıza pozitif ayrımcılık yapıyoruz. Bunun dışında, teknolojik olarak gerekli kolaylıkları sağlayarak hem meslektaşlarımıza hem dışarıdan gelen meslektaşlarımıza hem de yerli meslektaşlarımıza bu desteği sağlıyoruz ama Uşak Barosundan meslektaşımın söylediği gibi, işaret dili eğitimi konusunda adliyelerde yeterli desteği bulamıyoruz, bu konuda eksiklik yaşıyoruz.

Teşekkür ediyorum, saygılar sunuyorum.

OTURUM BAŞKANI JÜLİDE SARİEROĞLU - Teşekkür ediyoruz.

Yine, Muğla'dan Vali Yardımcımız, Genel Sekreter Vekilimiz, İl Sağlık Müdürümüz, Aile ve Sosyal Hizmetler İl Müdürümüz, İl Millî Eğitim Müdürümüz, Gençlik ve Spor İl Müdürümüz, Muğla Büyükşehir Belediye Başkanlığından Sağlık ve Sosyal Hizmetler Dairesi; yine, diğer kamu kurumlarımızdan da il sağlık müdürlüğü ve Aile Sosyal Hizmetler Bakanlığımızın İl Müdürlüğünden temsilcilerimiz gelmişler, teşekkür ediyoruz.

Kütahya bize kızdı ama şimdi Kütahya'ya geçmiş durumdayız.

Türkiye Sakatlar Derneği Kütahya Şubesi Dernek Başkanı Hatice Yakar Hanımefendi'ye söz veriyoruz.

Hızlıca verelim mikrofonu, beklettik. Kütahya'dan sonra...

TÜRKİYE SAKATLAR DERNEĞİ KÜTAHYA ŞUBESİ BAŞKANI HATİCE YAKAR - Hepinize merhaba.

Uzak yerlerden geldik, Kütahya'dan ama burada haksızlığa uğradığımızı düşünüyoruz çünkü bizim gideceğimiz yol çok uzak, en uzak yer biziz. Aslında konuşmak istemiyordum ama konuşacağım; arkadaşlar çok çok uzattılar, çok çok uzun konuştular, yaptıkları faaliyetleri anlattılar. Konumuz burada yaptığımız faaliyetler değildi, bugüne kadar engellilerin yaşadığı sıkıntılardı. Çok iyi, herkes de burada gelenler bunu biliyorlar.

Ben, Türkiye Sakatlar Derneği Kütahya Şubesi olarak yirmi iki yıldır Dernek Başkanlığı yapıyorum. Yirmi iki yıldır Kütahya'daki engelleri kaldırmak için uğraşıyoruz. Amacımız, burada engelli arkadaşlarımızın sorunlarını konuşmaksa Millî Eğitimimizin yapmış olduğu araç ihalelerinde engelli hiç düşünülmeden yapılıyor ve Millî Eğitimin taşımacı, okullara taşıdığımız öğrencilerimizde asansörlü araçlarımız yok.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Bir saniye, Millî Eğitim Müdürü burada mı Kütahya'nın?

TÜRKİYE SAKATLAR DERNEĞİ KÜTAHYA ŞUBESİ BAŞKANI HATİCE YAKAR - Gitti.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Nasıl gitti? Gitmez canım, niye gitsin?

TÜRKİYE SAKATLAR DERNEĞİ KÜTAHYA ŞUBESİ BAŞKANI HATİCE YAKAR - Evet, buradaydı, gittiler.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Vali Yardımcısı nerede?

TÜRKİYE SAKATLAR DERNEĞİ KÜTAHYA ŞUBESİ BAŞKANI HATİCE YAKAR - Vali Yardımcımız burada.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Evet, Vali Yardımcısını dinleyelim, ne diyor bu konuyla ilgili?

MUĞLA VALİ YARDIMCISI HÜSEYİN KARAMEŞE - Sayın Başkanım, öncelikle toplantıyı düzenlediğiniz için sizlere çok teşekkür ediyoruz.

3 Aralık Engelliler Günü'nü en içten dileklerle kutluyorum. Her günün 3 Aralık gibi idrak edilmesini temenni ediyorum. İhalelerimizde mutlaka bu durum, engelli bireylerimiz varsa o bölgede, dikkate alınıyordur.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - "Alınıyordur." değil, bize şimdi siz somut olarak buradaki şartnameyi vesaire göndereceksiniz.

MUĞLA VALİ YARDIMCISI HÜSEYİN KARAMEŞE - Tabii, şartnamenin detaylarına bakmak lazım.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Bakalım.

MUĞLA VALİ YARDIMCISI HÜSEYİN KARAMEŞE - Millî Eğitimden sorumlu Vali Yardımcımız...

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Siz, engellilerden mi sorumlusunuz?

MUĞLA VALİ YARDIMCISI HÜSEYİN KARAMEŞE - Ben Millî Eğitimden sorumlu değilim.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Neden sorumlusunuz, engellilerden mi?

MUĞLA VALİ YARDIMCISI HÜSEYİN KARAMEŞE - Evet, Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığından hizmetlerinden sorumluyum.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Tamam, bu da sizin sorumluluğunuz.

Hatice Hanım, Valilik'te bu konuyu takip edeceğiz. Böyle bir şeyi kabul edemeyiz.

TÜRKİYE SAKATLAR DERNEĞİ KÜTAHYA ŞUBESİ BAŞKANI HATİCE YAKAR - Sizinle Kütahya'da tanışmıştık, bir engellimize beraber protez ayak almıştık. Siz beni iyi tanıyorsunuz.

Şimdi fizik hastanelerimizin asansörlü aracı yok, bedensel engelliler karga tulumla bindiriliyor.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Kütahya Sağlık Müdürü burada mı? Yok.

TÜRKİYE SAKATLAR DERNEĞİ KÜTAHYA ŞUBESİ BAŞKANI HATİCE YAKAR - Ben üç senedir bunun mücadelesini veriyorum ve başaramadık.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Tamam, Valilikle bizzat görüşeceğiz, bir. İki, Vali Yardımcımız burada, onu da bizzat bu konuda takibe alacağız ve sizle de irtibatla olacağız. Tamam mı?

MUĞLA VALİ YARDIMCISI HÜSEYİN KARAMEŞE - Anlaşıldı Bakanım.

TÜRKİYE SAKATLAR DERNEĞİ KÜTAHYA ŞUBESİ BAŞKANI HATİCE YAKAR - Tamam Bakanım.

İkincisi, Sayın Bakanım, trenlerde engelli kontenjanı bu pandemiden dolayı 2 kişi oldu ve bunun da kalkmasını istiyoruz. Biz engelliler olarak, toplu olarak bir yere gidemiyoruz. Bunun da kalkmasını rica ediyorum sizden. Kontenjan 2 kişilikten kalsın, çoğalsın istiyoruz. (Alkışlar)

MUĞLA VALİ YARDIMCISI HÜSEYİN KARAMEŞE - Sayın Başkanım, şöyle bir şey var: Tabii, özel eğitim alan öğrencilerimize de ona göre taşıma şartlarıyla taşımamız yapılıyor yani özel...

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - İşte, şimdi, Hatice Hanım'ın iddiası şu, diyor ki: "Servisler ona göre düzenlenmiyor Kütahya'da." Bunu bir tespit edelim.

MUĞLA VALİ YARDIMCISI HÜSEYİN KARAMEŞE - Hayır, bu genel olarak Türkiye'de şartname neyse Kütahya'mızda da o dur Sayın Başkanım, zaten bunun dışına çıkma olasılığımız yok. Engelli bireylerimiz kesinlikle o konuda dikkate alınıyor.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Burada Hatice Hanım'ı ikna etmemiz lazım, bu bir. İkincisi de bu fizik tedavi hastanelerinde asansör vesaire ihtiyaçların da giderilmesi lazım.

TÜRKİYE SAKATLAR DERNEĞİ KÜTAHYA ŞUBESİ BAŞKANI HATİCE YAKAR - Asansörlü aracımız yok.

MUĞLA VALİ YARDIMCISI HÜSEYİN KARAMEŞE - Bunlar kesinlikle şehir hastanemiz yeni engellilere yönelik...

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Fizik tedavi hastanesinden bahsediyorsunuz?

MUĞLA VALİ YARDIMCISI HÜSEYİN KARAMEŞE - Fizik tedavi...

TÜRKİYE SAKATLAR DERNEĞİ KÜTAHYA ŞUBESİ BAŞKANI HATİCE YAKAR - Sayı değil, fizik tedavi hastanesi Sayın Valim. İkincisi de binalarda subasman diye bir olay var. Biz bunu çözemedik, binalarda subasman olayı kalksın. Sayın Bakanım, şunu söylemek istiyorum: "Engelli, engelli, engelli." diyoruz. Engel sizsiniz. Neden? Kaldırımı koyarsanız engelsiniz, kapıya eşik koysanız engelsiniz, asansör yapmazsanız engelsiniz; engelliler değiliz biz. Biz aslında her yakaya ulaşabiliyoruz ama engeli sizler koyuyorsunuz ve bunun için de engelleri siz kaldıracaksınız ve kaldırın engelleri rica ediyorum. (Alkışlar)

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Elbette, elbette.

MUĞLA VALİ YARDIMCISI HÜSEYİN KARAMEŞE - Sayın Başkanım, son olarak tabii, erişilebilirlik komisyonu bizde, biz denetimleri yapıyoruz.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Bu konuda denetimleri sıklaştıralım, Hatice Hanım'la da sıkı irtibatla olalım.

MUĞLA VALİ YARDIMCISI HÜSEYİN KARAMEŞE - Tabii ki.

Erişilebilirlik Komisyonu Başkanımı aynı zamanda.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Tamam işte, siz bu işin adresisiniz Sayın Vali Yardımcım.

MUĞLA VALİ YARDIMCISI HÜSEYİN KARAMEŞE - Tabii ki denetliyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Sayın Vali Yardımcım, Hatice Hanım da bizim bu konuda önemli bir paydaşımız.

MUĞLA VALİ YARDIMCISI HÜSEYİN KARAMEŞE - Biz sürekli görüşüyoruz, kendisi de Erişilebilirlik Denetim Komisyonunda zaten.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - İşte, ikna etmeniz lazım ama.

MUĞLA VALİ YARDIMCISI HÜSEYİN KARAMEŞE - İkna ederiz, bizim yolumuz dört buçuk saat, biz konuşuruz onunla.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Peki, teşekkür ediyoruz.

MUĞLA VALİ YARDIMCISI HÜSEYİN KARAMEŞE - Sağ olun, saygılar sunarım.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Sayın Bakanım, teşekkür ediyoruz.

İki ilimiz kaldı; biri Kütahya, diğeri Manisa. Manisa'yı zaten dün büyük büyük ölçüde dinledik.

Kütahya Otizm Derneği burada mı? Mehmet Kabadayı...

Yalnız, bakın arkadaşlar, programlarımızda gerideyiz, bizim saha ziyaretimiz var. Şimdi Halkapınar'daki havuza gideceğiz, engelli sporcularımız ve aileleriyle bir araya geleceğiz. O yüzden, çok çok hızlı ve net konuşalım.

Buyurun Sayın Kabadayı.

KÜTAHYA OTİZM DERNEĞİ BAŞKANI MEHMET KABADAYI - Teşekkür ederim Sayın Bakanım.

Bakanım, otizmle alakalı önce şunu söylemek istiyorum: Malumunuzdur ki 2023 yılında yürürlüğe giren ve 2030 yılına kadar uygulanacak olan İkinci Otizm Eylem Planı bizim en azından kendi ölçeğimizde, yerelde birçok sorunumuzu halletme noktasında epey bir adım atmamıza sebep oldu. Bu anlamda, emeği geçen Aile Sosyal Politika İl Müdürümüze, Gençlik Spor İl Müdürümüz Bülent Bey'e ben çok teşekkür ediyorum. Bize çok destek verdiler bu konuda.

Ben kısaca bahsetmek istiyorum. Biz, özellikle örgün eğitime devam eden çocuklarımızın... Sayın Bakanım, biz çocuklarımızla çok zor ilerliyoruz, kazanımlarını bazen iki ay, üç ay, beş ay çalışıyoruz ama yaz tatillerinden bu çocuklar geri döndüğünde 1 kazanım, 2 kazanım bazen gecikmiş olarak dönüyor. Bu nedenle biz dört yıldır Kütahya'da yaz kursları açıyoruz bu çocuklara. Bu yaz kurslarında da bugüne kadar Millî Eğitim Bakanlığımız bize servis desteği veriyordu ama geçen sene bu servis desteği verilmedi. Sebebine bir türlü ulaşamadık, anlayamadık niye verilmediğini. Epey konuştuk, görüştük ama bir türlü çözüm bulamadık. Biz bu servis desteğinin tekrar verilmesini talep ediyoruz, özellikle örgün eğitime devam eden çocuklarımız için.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Vali Yardımcımız burada. O konuyu not alırsanız Sayın Valim.

KÜTAHYA OTİZM DERNEĞİ BAŞKANI MEHMET KABADAYI - Kütahya yerelinde bir sorun değildir Sayın Bakanım, Bakanlık düzeyinde bir sorun bizce çünkü Kütahya yerelinde bütün yöneticilerimiz bize bu konuda destek verdiler, sağ olsunlar.

Bir diğer konu da konu da -hocamız da bahsetmişti az önce- yaygın eğitimde, açılan kurslarda maalesef ki öğretmen sayımız 2'den 1'e düştü. Şimdi, özel eğitim uygulama okullarında bu çocuklara sınıfta 4 öğrenciye 2 öğretmen verilirken aynı Bakanlık çatısı altında Yaygın Eğitim Genel Müdürlüğünde 1 öğretmen veriliyor ve bu büyük bir sıkıntı bizim için. Bu konunun da tekrar bir revize edilmesini talep ediyoruz.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Teşekkür ediyorum.

Kütahya, MS ve Epilepsi ile Yaşam Derneği, Hüseyin Türkyılmaz Burada mı?

Buyurun Hüseyin Bey

KÜTAHYA MS VE EPİLEPSİ İLE YAŞAM DERNEĞİ BAŞKANI H. HÜSEYİN TÜRKYILMAZ - Sayın Başkanım, değerli Komisyon üyeleri; çok fazla vaktinizi almayacağım.

Türkiye'de "engelli" kavramı sadece körler, sağırılar ve bedensel engelliler değil, bizler de varız. MS ve epilepsi hastalarını, nörolojik ve kalıtsal hastalarla ilgili değerlendirmelerinizi yapmanızı rica edeceğiz, Komisyonunuza almanızı isteyeceğiz. Bir dosyam var, üyelerimize birer dosya hazırladım. Mümkünse bir değerlendirmenizi rica edeceğiz.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Teşekkür ediyoruz.

Tüm üyeler için var mı orada nüsha?

KÜTAHYA MS VE EPİLEPSİ İLE YAŞAM DERNEĞİ BAŞKANI H. HÜSEYİN TÜRKYILMAZ - Var, var.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Tamam o zaman, Fevzi Bey, burada tüm üyelerimize dağıtalım onu.

Hüseyin Bey, Teşekkür ediyorum.

Nuray Sayiner, Kütahya Çölyak Metabolik Hastalıklar Derneği Başkanı.

Nuray Hanım, buyurun.

KÜTAHYA ÇÖLYAK VE PKU METABOLİK HASTALIKLAR DERNEĞİ BAŞKANI NURAY SAYINER - Sayın Bakanım, değerli hazırun; öncelikle sitemlerimizi lütfen kabul buyurun. Çünkü haklı olarak, hanı, bizler de az önce arkadaşlarımıza verdiğiniz uzun süreli konuşma haklarının sahibi olduğumuzu düşündüğümüz için böyle bir tepki verdik.

Ben şimdiye kadar hiç konusu değinilmemiş, sözü bile geçmemiş en önemli bir engelden bahsedeceğim. Biraz da onun için heyecanlıyım. Beni bu konuda mazur göreceğinizi düşünüyorum. Toplantının başladığı andan şu ana kadar çölyakla ilgili hiçbir soru ve sorun duymadım.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Biz biliyoruz onu, onu merak etmeyin.

KÜTAHYA ÇÖLYAK VE PKU METABOLİK HASTALIKLAR DERNEĞİ BAŞKANI NURAY SAYINER - Tabii ki sizlerin bildiğinize eminim ama bu konuda kimse hiçbir şey dile getirmedi ama bizler bu konuda çok mağdur olan bir kesimiz, hastalar daha doğrusu. Her engelin kendine göre sıkıntısı, zorluğu vardır; bunu çok çok kabul ediyorum ama Türkiye'deki en büyük engelin temel ihtiyaç olan gıda olduğunun altını çizmek istiyorum Sayın Bakanım. Çünkü eğer yürüyemiyorsanız bir tekerlekli sandalye, görmüyorsanız elinizden tutan bir yardımcınız veya bir beyaz bastonunuz ama yiyemiyorsanız en fazla üç gün yaşarsınız, 4'üncü gün artık ölüm fonksiyonlarınız hayata geçmeye başlar. O yüzden ki bizim hayatımızın kolaylaştırılması için sizlerden talep edeceğimiz, sıkıntılarımızın çözümüdür.

En büyük sıkıntılarımızdan biri çölyak raporlarımız. Aslında çölyak ömür boyu yaşanan bir hastalık olmasına rağmen her yıl yenilenmesi istenilen bir rapora maruz kalıyoruz.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Bu da gündemimizde, bildiğimiz bir konu Nuray Hanım.

KÜTAHYA ÇÖLYAK VE PKU METABOLİK HASTALIKLAR DERNEĞİ BAŞKANI NURAY SAYINER - Tamam, teşekkür ediyorum, o zaman uzatmayacağım onu.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Onu da mantıksız bulduğunuzu söyleyin, onu da takip edeceğiz, tamam mı?

KÜTAHYA ÇÖLYAK VE PKU METABOLİK HASTALIKLAR DERNEĞİ BAŞKANI NURAY SAYINER - Neden mantıksız bulduğumuzu sormak istiyorum Aslında Sayın Bakanım çünkü şöyle bir durum var...

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Sizi destekliyoruz.

KÜTAHYA ÇÖLYAK VE PKU METABOLİK HASTALIKLAR DERNEĞİ BAŞKANI NURAY SAYINER - Üç yıllığa çıkarttığınız rapor hâlâ SGK'ye gittiğimizde bir yıllık olarak gösteriliyor. Bunun neden ve sebebini de öğrenmek istiyoruz tabii ki.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - İşte onu yanlış buluyoruz, onu söylüyorum.

KÜTAHYA ÇÖLYAK VE PKU METABOLİK HASTALIKLAR DERNEĞİ BAŞKANI NURAY SAYINER - Tamam.

Onun haricinde de biliyorsunuz, bizim bir SGK ödeneğimiz var. Bu bir yardım değil. Yardımdan kesinlikle ayırt edilmesini istiyoruz, talep ediyorum çünkü. Çünkü bu bir ilaç parasıdır. 475 lira olan bir SGK ödeneğinin, bir glutensiz unun kilogramı 200 lirayken 475 liranın kime yeteceğini; hangi çocuğa, hangi ailenin bireyine yeteceğini sizlerin vicdanına bırakıyorum. Lütfen, en önemli çalışmayı bu konu hakkında yapmanızı önemle rica ediyorum.

Ayrıca da askerlikten bile muaf olunan bu hastalığın -yüzde 25 oranında verilirken- yanındaki hastalıklarla birlikte engel oranı yükseltiliyor. Bununla ilgili de oran çalışmasının da aslında değerlendirilmesini rica ediyorum.

Çölyaklı çocuklarımıza, gençlerimize, aslında bizim dernekler ve sizler tarafından daha önce yaptığımız çalışmalarla Bakanlık tarafından üniversitelerimizde, okullarımızda kantinleri için veya üniversite yemekleri için gönderilen Bakanlık yazısına istinaden dahi hâlâ yemek çıkarılmamasının arkasının aranmasını rica ediyorum.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Şimdi, bunları bize siz liste olarak da verebilirsiniz, onda bir beis yok.

KÜTAHYA ÇÖLYAK VE PKU METABOLİK HASTALIKLAR DERNEĞİ BAŞKANI NURAY SAYINER - Tabii ki ben sizin söylediğiniz yere de aynen daha detaylı olarak ileteceğim.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Onu lütfen aktarın bize.

KÜTAHYA ÇÖLYAK VE PKU METABOLİK HASTALIKLAR DERNEĞİ BAŞKANI NURAY SAYINER - Çünkü en büyük ihtiyaç...

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Bir de size şunu söyleyelim: Bazı illerde çok güzel çölyak hastalığı için belediyelerin yaptığı fırınlar var, kafeler var.

KÜTAHYA ÇÖLYAK VE PKU METABOLİK HASTALIKLAR DERNEĞİ BAŞKANI NURAY SAYINER - Çok şükür, Kütahya'mıza da açtık.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Burada sosyal destekler var, Kütahya'da var mı?

KÜTAHYA ÇÖLYAK VE PKU METABOLİK HASTALIKLAR DERNEĞİ BAŞKANI NURAY SAYINER - Kütahya'mızda bu sene kafemiz açıldı elhamdulillah, glutensiz biz kafemiz var, Belediye Başkanımız açtı, sağ olsun ama şöyle bir ihtiyaç vardır ki ürünlerin bulunması ve ürünlerin rayiç fiyatının çok yüksek olmuş olması bizlerin maalesef ki boynunu büküyor.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - İşte, orada belediyenin biraz sübvansiyon etmesi gerekiyor yani orası neticede kâr etme amacıyla kurulmuyor onlar. Değil mi Başkanım?

KÜTAHYA ÇÖLYAK VE PKU METABOLİK HASTALIKLAR DERNEĞİ BAŞKANI NURAY SAYINER - Evet, tabii ki.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Başkanı dinleyelim şimdi? Tamam mı, Nuray Hanım, tamam mı?

Teşekkür ediyoruz, sağ olun.

KÜTAHYA ÇÖLYAK VE PKU METABOLİK HASTALIKLAR DERNEĞİ BAŞKANI NURAY SAYINER - Peki, bu kadar olsun ama detaylı olarak göndereceğim...

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Detayı olarak bilgilerimi size hemen takdim edelim, oradan bize, Komisyonumuza her zaman bu konuyu ve diğer konularını iletebilirsiniz.

Sağ olun.

KÜTAHYA ÇÖLYAK VE PKU METABOLİK HASTALIKLAR DERNEĞİ BAŞKANI NURAY SAYINER - Çok teşekkür ediyorum, saygılar selamlar.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Sağ olun.

Buyurun Başkanım.

KÜTAHYA BELEDİYE BAŞKAN YARDIMCISI EJDERHAN GEZER - Kütahya Belediyesi olarak glutensiz restoranımızı...

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Glutensiz ekmek üretiyor musunuz?

KÜTAHYA BELEDİYE BAŞKAN YARDIMCISI EJDERHAN GEZER - Evet, tabii, tabii, bunun farkına vardık. Ben zaten engelliler değil, farkındalıklı bireylerin farkına vardık. Çölyakla örnekle ilgili hem restoran açtık hem kafe açtık...

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Kaç ekmek üretiyorsunuz günde?

KÜTAHYA BELEDİYE BAŞKAN YARDIMCISI EJDERHAN GEZER - Ekmek de üretiyoruz. Şu anda tam bilgim yok ama ihtiyacı karşılayacak şekilde üretiyoruz.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Piyasa fiyatlarının altında mı satıyorsunuz, nasıl politikanız?

KÜTAHYA BELEDİYE BAŞKAN YARDIMCISI EJDERHAN GEZER - Biraz fiyatlara biz göz gezdirelim Sayın Bakanım, hani, şimdilik bir şey demem doğru olmaz...

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Nuray Hanım, ne kadar ekmek, glutensiz ekmek ne kadar? Belediyenin sattığı ekmek ne kadar?

KÜTAHYA ÇÖLYAK VE PKU METABOLİK HASTALIKLAR DERNEĞİ BAŞKANI NURAY SAYINER - 200 ila 250 arasında değişiyor, sipariş üzerine çalışıyor şu an ama...

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - İşte, orada biraz gaza basmanız lazım Başkanım. Finansman noktasında biraz daha oraya sübvansiyon lazım.

KÜTAHYA BELEDİYE BAŞKAN YARDIMCISI EJDERHAN GEZER - Bir değerlendirme Sayın Bakanım...

KÜTAHYA ÇÖLYAK VE PKU METABOLİK HASTALIKLAR DERNEĞİ BAŞKANI NURAY SAYINER - Tabii ki söylediğim gibi fiyatlar ve lezzet farkındalığı adına daha iyi çalışılması ve kafemizde çalışan ustalarımızın kesinlikle çölyak ailelerinden olması gerekiyor ki o lezzeti, o kıvamı yakalayabilsinler. Biraz orada eksiklerimiz var, zamanla düzeleceğine inanıyorum.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - İşte, belediyeye rehberlik yapacaksınız bu konuda.

KÜTAHYA ÇÖLYAK VE PKU METABOLİK HASTALIKLAR DERNEĞİ BAŞKANI NURAY SAYINER - Yapıyoruz, birlikte daima iş birliği içerisindeyiz.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Görüşüyorsunuz değil mi?

KÜTAHYA ÇÖLYAK VE PKU METABOLİK HASTALIKLAR DERNEĞİ BAŞKANI NURAY SAYINER - Evet.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Görüşüyorsunuz, peki, teşekkür ediyorum.

KÜTAHYA ÇÖLYAK VE PKU METABOLİK HASTALIKLAR DERNEĞİ BAŞKANI NURAY SAYINER - Biz de dernek olarak çok aktifiz, yedi yıldır aktif olarak kendilerine hizmet veriyoruz yani.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Teşekkür ediyorum, sağ olun.

KÜTAHYA BELEDİYE BAŞKAN YARDIMCISI EJDERHAN GEZER - Teşekkür ediyorum Bakanım, sağ olun.

ALİ KARAOBA (Uşak) - Başkanım, otuz saniye bununla ilgili çok kısa bir şey söyleyeceğim.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Milletvekilimiz bir şey söyleyecek,

Buyurun.

Teşekkür ediyorum, sağ olun.

ALİ KARAOBA (Uşak) - Uşak'ta biz şöyle bir şey yaptık Çölyak Derneğiyle birlikte, bir hayırseverimizle birlikte, çölyak için özel bir tarlada -çünkü onları ekip dikerken aynı malzemeyi kullanamıyorsunuz ve en yakınında tarlanın olmaması gerekiyor, -bir hekim olarak söyleyeyim- üretimi de çok zor, buğday ektik ve Çölyak Derneğine bağış yaptık, onların kendi oluşturdukları fırında ailelerle birlikte ekmek yaptık. Tabii, maliyeti çok yüksek, ödemeler çok düşük, bunları da Komisyona ilettik biz zaten, bunu öneri olarak sunacağız, bilgi vermek istedim ben de.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Teşekkür ediyorum Nuray Hanım.

Yasin Sapancılar, Kütahya Altınokta Körler Derneği.

Siz örneği birazdan bizimle paylaşırsınız, olur mu?

ALTINOKTA KÖRLER DERNEĞİ KÜTAHYA ŞUBESİ BAŞKAN YARDIMCISI YASİN SAPANCILAR - Merhabalar, ben de bir kaç konuya değinmek istiyorum.

Engelli maaşları ve bakım maaşları çok düşük.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Bu konudan haberdarız, diğer konuya geçelim, bunlar hep tekrar eden konular zaten.

Buyurun.

ALTINOKTA KÖRLER DERNEĞİ KÜTAHYA ŞUBESİ BAŞKAN YARDIMCISI YASİN SAPANCILAR - Tamam.

Diğer konu, Kütahya'da şehir içi ulaşımında sesli sinyalizasyon istiyoruz.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Belediye Başkan Vekili burada "Sinyalizasyon gerekiyor." diyor.

ALTINOKTA KÖRLER DERNEĞİ KÜTAHYA ŞUBESİ BAŞKAN YARDIMCISI YASİN SAPANCILAR - Görme engellilerimizin çoğu bu konuda hepsi teknolojik telefon...

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Tamam, siz notunuzu alıyorsunuz, değil mi? Var mı bu konuda bir çalışma?

KÜTAHYA BELEDİYE BAŞKAN YARDIMCISI EJDERHAN GEZER - Biz bu konuda sinyalizasyonla ilgili çalışmalarımızı yapıyoruz.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Evet, Kütahya Belediyesine de hatırlattık bu konuyu.

KÜTAHYA BELEDİYE BAŞKAN YARDIMCISI EJDERHAN GEZER - Teşekkür ederim.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Teşekkür ediyoruz, sağ olun.

Kütahya Engelliler Umutspor Kulübü Yardımlaşma Derneği, Ali Osman Altınay... Burada mı Ali Osman Bey?

KÜTAHYA ENGELLİLER UMUT SPOR KULÜBÜ YARDIMLAŞMA DERNEĞİ BAŞKANI ALİ OSMAN ALTINAY - Sayın Bakanım, sayın vekillerim; biz Engelliler Umutspor Kulübü olarak faaliyet alanlarımızı spor branşında bedensel engelli üzerine yürütüyoruz. Sayın Valiliğimizin geçen sene bize asansörlü araba tahsisıyla sporcu sayımızı biz bu sene biraz daha artırdık ama şu an ki tek sorunumuz Sayın Bakanım, engelli sporlarında branşlara yönelik bazı malzemelerin maalesef kulüpler olarak çok altından kalkamıyoruz, Sporcu malzemeleriyle ilgili, özellikle yurt dışından ithal olan malzemeler konusunda çok sıkıntı yaşıyoruz. Sponsor aramakta bayağı bir zorlanıyoruz. Bununla ilgili destek verilirse çok mutlu oluruz.

Teşekkür ederiz.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Biz teşekkür ediyoruz.

Siz buyurun, bir şey söyleyecektiniz.

TORBALI ENGELLİ HAKLARI DERNEĞİ BAŞKANI HARUN KARA - Sayın Bakanım, birçok belediyeye örnek olacağı için hemen çok vaktinizi almadan söyleyeyim: Çölyakla ilgili Torbalı'da çok güzel bir çalışma başladı. 96 tane tespit etmiş olduğumuz çölyak hastaları için iki bölgede -merkezi bölgelerde- çölyak standları oluşturuldu kafelerde. Belediye de kâr marjı gütmeyen bunu tamamen geliş maliyeti ile çok cüzi bir rakamla, sembolik olarak 1 lira gibi bir rakam farkla...

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Kim üretiyor onu?

TORBALI ENGELLİ HAKLARI DERNEĞİ BAŞKANI HARUN KARA - Torbalı Belediyesi bunların ticaretini yapıp çölyak hastalarına, arkadaşlarımıza ulaştırıyor standlarda artık.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Alıyor mu? Bir yerden alıyor o zaman, kendi üretmiyor.

TORBALI ENGELLİ HAKLARI DERNEĞİ BAŞKANI HARUN KARA - Alıyor, hayır, üretmiyor. Şöyle: Mesela, zincir marketlerde bu ürünler 3 katı, 4 katı fiyatındayken Torbalı'da geliş maliyetinde gibi bir şey.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Sübvansede ediyor o zaman, evet.

TORBALI ENGELLİ HAKLARI DERNEĞİ BAŞKANI HARUN KARA - Evet, basit bir şey. O yüzden...

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Büyükşehir Belediyesinin de bu konuda zannediyorum çalışması var.

TORBALI ENGELLİ HAKLARI DERNEĞİ BAŞKANI HARUN KARA - Çalışması var, evet.

Teşekkürler.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Evet, Kütahya Barosu Engelli Hakları Komisyonu...

KÜTAHYA BAROSU ENGELLİ HAKLARI KOMİSYONU ÜYESİ AVUKAT HARİKA ERYİĞİT - Merhabalar.

Öncelikle, davetiniz için teşekkür ederiz Komisyon olarak.

Ben Kütahya Barosu Engelli Hakları Komisyonunda görev alıyorum. Önceki meslektaşlarımdan dediklerine katılıyorum, aynı şekilde, adliyelerde engelli bireylerin erişimleri noktasında problem yaşamaları ve işaret dili bilen insan sayısının olmaması kısımlarına. Ayrıca, biz Komisyon olarak engelli ailelerine bilgilendirme çalışmaları yapıyoruz. Engelliler Haftası'nda konferanslar verdiğimiz oluyor okullardaki velilere. Bu kapsamda da velilerden gelen şikâyetlerin önemli bir noktası da şu oluyor: Rapor süreleri, ÇÖZGER rapor sürelerinin bir yıl olması ve çocuklarla bu raporların tekrar tekrar alınmasının zor olması, her sene bunun tekrarlanmasının onlara zorluk verdiğini söylüyorlar.

Diğer bir husus da engelli yakınlarının bu vasilik konusunda hukuki durumlarda bilgi sahibi olmamaları ve kurumsal bazda bir bilgilendirme kendilerine yapılmamaları. Bizden sık sık yardım istiyorlar, talep ediyorlar, hani, biz de elimizden geldiğince bilgilendirme yapıyoruz ama il bazında ve süreklilik arz edecek şekilde bir bilgilendirme olmadığı için aileler de bu noktada çekingen yaklaşıyorlar ve vasi ataması yapılmasını istemiyorlar. Bunlar da diğer sorunlarımız.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Biz teşekkür ediyoruz.

Evet, gelelim Manisa'ya.

KÜTAHYA AİLE VE SOSYAL HİZMETLER İL MÜDÜRÜ ÜLKÜ USLU - Sayın Bakanım...

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Siz Kütahya'dan mı?

KÜTAHYA AİLE VE SOSYAL HİZMETLER İL MÜDÜRÜ ÜLKÜ USLU - Evet.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Konuştunuz mu?

KÜTAHYA AİLE VE SOSYAL HİZMETLER İL MÜDÜRÜ ÜLKÜ USLU - Hayır Sayın Bakanım.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Buyurun.

KÜTAHYA AİLE VE SOSYAL HİZMETLER İL MÜDÜRÜ ÜLKÜ USLU - Aile Sosyal Hizmetler İl Müdürü Ülkü Uslu.

Saygılarımı sunarım.

Sayın Bakanım, konudan uzaklaşmadan, Erişilebilirlik Komisyonumuzun yaptığı 1.365 denetimden 105 tane erişilebilirlik belgesini verdiğimiz belirtmek isterim ki bu Bakanlığımız nezdinde de değerlendirildiğinde Kütahya en iyi iller arasında seçilmişti. Bu belgelerin 87 tanesinin kamu kurumlarına verilmiş olması da önce kendimizden başlayıp düzeltirken binalarımızın yeni olması ve bu anlamda manidar olduğunu düşünüyorum.

Diğer yandan, Sayın Bakanım, bu konudaki hassasiyetinizi biliyorum ve şükranlarımı sunuyorum. Bakanlığınız döneminde ben de Tekirdağ Gençlik ve Spor İl Müdürüydüm.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Aile Bakanlığına mı geçtiniz siz?

KÜTAHYA AİLE VE SOSYAL HİZMETLER İL MÜDÜRÜ ÜLKÜ USLU - Evet. Oradaki güzel çalışmalarımız Sayın Bakanım, buraya referans oldu.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Hayırlı olsun, başarılar diliyorum.

KÜTAHYA AİLE VE SOSYAL HİZMETLER İL MÜDÜRÜ ÜLKÜ USLU - Teşekkür ediyorum, sağ olunuz.

Tekirdağ yurdunda sadece bir öğrencinin arkadaşlarıyla birlikte yemek yemesi ve birlikte maç izleyebilmesi için talimatınızla yemekhane merdivenine asansör yapmıştık. Bu gibi güzel çalışmalarımıza da sebep olduğunuzu düşünüyorum Sayın Bakanım, sağ olunuz. (Alkışlar)

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Sağ olun, teşekkür ediyoruz, başarılar diliyorum.

Evet, gelelim Manisa'ya, Manisa'dan kimler var? Manisa'da tabii, dün görüştüklerimiz var, görüşmediklerimiz var. Zaten sizinle her gün beraberiz.

Sizinle görüştük daha önce, önce görüşmediklerimizi bir dinleyelim.

Evet, şimdi, Manisa'dan sembolik olarak birkaç kişiyi alalım çünkü dün birlikteydik.

Evet, olmayanları dinleyeceğiz.

Şimdi başlayalım hızlıca, vakit kaybetmeden.

Manisa Sağır Spor Kulübü Derneği, Bilal Cansu, buyursunlar.

MANİSA SAĞIR SPOR KULÜBÜ DERNEĞİ BAŞKANI BİLAL CANSU - Sayın Bakanım, Kıymetli Komisyon üyeleri; Manisa İşitme Engelliler Spor Kulübü Başkanıyım.

Şimdi, biz, Manisa'da İşitme Engelliler Spor kulübü olarak, sivil toplum kuruluşu olarak hizmet ediyoruz.

Biraz önce bazı işitme engelli arkadaşlar sorunlarını anlattılar, ben burada olmayanları size anlatmak istiyorum. İşitme engelli arkadaşlarımız notere gittikleri vakit tercüman ihtiyacı oluyor. Biz kendi bildiğimiz tercümanı götürüyoruz fakat noter "Bizim kendi anlaşmalı tercümanımız var." diyerek kabul etmiyor. Bu sefer ne oluyor? Konuşan ile ben işitme engelli aynı işi yaptığımızda çeviri ücreti olarak bizden 2 katı para alıyorlar; ben bunu haksızlık görüyorum. Biz Manisa'da yaşadık bunu, tüm Türkiye'de de böyledir belki; bunun çözülmesini istiyorum, bir.

İkincisi, biliyorsunuz, engelli sınavlarında bütün olarak alınıyor fakat unutulmuş bir şey var, işitme engelli toplumunun eğitim seviyesi zayıf, kelime, gramer anlayışı normal konuşanlar gibi değil. Buna rağmen sınava girdikleri zaman, her zaman diğer engel gruplarına göre altta kalıyorlar, kendilerinin hakkı olan kontenjan kayboluyor; ben çok üzülüyorum. Ben istiyorum ki -biraz önce arkadaşın da dediği gibi-yüzdelik kontenjan koyalım ve bu kontenjan bu sene dolmadıysa seneye de işitme engelli kontenjanı aynen devam etsin istiyorum.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Teşekkür ediyorum.

MANİSA SAĞIR SPOR KULÜBÜ DERNEĞİ BAŞKANI BİLAL CANSU - Üçüncüsü, gördüğünüz şu tercümanlar süper, neden? Çünkü onlar CODA, anne-baba işitme engelli, biz çok rahatız. Fakat halk eğitim merkezi gibi kurumlarımızda iki aylık, üç aylık kurslarla belge veriyorlar ve belge alan arkadaşları bazı kurumlara yerleştiriyorlar, ne oluyor biliyor musunuz, anlamıyorlar bizi, ifade edemiyoruz. Ben biraz tecrübeli olduğum için fark ediyorum ama diğer arkadaşlar inanın yapamıyorlar. Bu konuda daha iyi bir denetim lazım.

Başkanı, çok önemli bir şey söylüyorum, biz engelliler olarak hep bir şeyler istiyoruz; hayır, ben de bir katkı vermek istiyorum, bu işe biz bir proje yaptık, yaklaşık bir buçuk yıl önce başladık buna. Avrupa İşitme Engelliler Futbol Şampiyonası'nı Manisa'ya almak için adaylık yaptık. Bu konuda Büyükşehir Belediyemiz, İl Spor Müdürlüğümüz ve bir de Türkiye İşitme Engelliler Spor Federasyonu bize destek verdiler. Almanya'dan bir takım, Yunanistan'dan bir takım, bir de biz Manisa olarak adaylığımızı koyduk ve biz kazandık. 27 Nisan-2 Mayıs tarihlerinde Manisa'da 16 Avrupa ülkesinin katılacağı Avrupa İşitme Engelliler Futbol Şampiyonlar Ligi olacak. Manisa olarak bunun kulüp bazında adaylığını kazandık. Size bunu anlatmak ve bununla ilgili böyle bir brifing dosyası vermek istiyorum.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Teşekkür ediyorum, dosyayı ulaştırın.

MANİSA SAĞIR SPOR KULÜBÜ DERNEĞİ BAŞKANI BİLAL CANSU - Çünkü ne olacak biliyor musunuz? Buraya Avrupa'dan gelecek yaklaşık 500 engelli...(Alkışlar)

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Şimdi, gelelim, Altınokta Körler Derneği, Manisa Şubesi, Arif Zengin, buyurun.

Birer dakikayla sınırlıyorum bundan sonra, vaktimiz yok çünkü.

ALTINOKTA KÖRLER DERNEĞİ MANİSA ŞUBESİ BAŞKANI ARİF ZENGİN - Sayın Bakanım, sayın vekillerim; çok teşekkür ederim.

Benim birinci gündeme getirmek istediğim, Türkiye'de nüfusun ne kadarı engelli, yüzde 12'si mi, yüzde 10'u mu, yüzde 8'i mi? Hatta en son 2023'te TÜİK "Yüzde 6,9." demiş. Bir kere, biz bunu bilemiyoruz tam olarak. Türkiye'de toplam nüfusun ne kadarı engelli? Yine, güncel istatistikler elimizde yok, kurumların yaptığı istatistikler birbirini tutmuyor.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - O istatistik konusu gündemimizde, diğer konuya geçelim.

ALTINOKTA KÖRLER DERNEĞİ MANİSA ŞUBESİ BAŞKANI ARİF ZENGİN - Ben şunu önermek istiyorum: Aile Bakanlığına bağlı bir engelli veri tabanı oluşturulmalı.

Diğer, ikinci konu "engelli muhtaçlık aylıkları" dediğimiz aylıklar. 5 bin lira, 6 bin lira aylık; bu maaşlarla geçinmeye çalışan... Bunu da artıralım

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - O da gündemimizde, konuştuğumuz bir konu.

ALTINOKTA KÖRLER DERNEĞİ MANİSA ŞUBESİ BAŞKANI ARİF ZENGİN - Sayın Vekilim, engellilerin emekliliği meselesi...

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Arif Bey, bildiğimiz konu; diğer konuya geçelim, spesifik konuları bize aktarın lütfen.

ALTINOKTA KÖRLER DERNEĞİ MANİSA ŞUBESİ BAŞKANI ARİF ZENGİN - Şunu söyleyeyim o zaman: Devlet memuru olup emekli olan engellilere en düşük devlet memuru emekli maaşı bağlanmıyor, diğer BAĞ-KUR'luların, SGK'lilerin aldığı emekli maaşı bağlanıyor. Emekli devlet memurlarına en düşük devlet memuru maaşı bağlanmasını talep ediyoruz, burada bir eşitsizlik var.

Bunun gibi, ÖTV Kanunu var, eğitim konuları var.

Biz dosya hazırladık, bu dosyamızı size sunacağız.

Çok teşekkür ederiz.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Biz teşekkür ediyoruz.

Manisa Otizm Derneği, Arife Güngör, burada mı?

Arife Hanım, sizi dün dinledik, teşekkür ediyoruz. Tekrar geldiğiniz için ayrıca teşekkür ediyoruz.

Soma Spastik Çocuklar Derneği, Cihan Yavuz, Derya Polat...

Cihan Yavuz, Derya Polat...

Derya Hanım, siz misiniz?

SOMA SPASTİK ÇOCUKLAR DERNEĞİ BAŞKANI CİHAN YAVUZ - Ben Cihan Yavuz.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Buyurun Cihan Hanım.

SOMA SPASTİK ÇOCUKLAR DERNEĞİ BAŞKANI CİHAN YAVUZ - Sayın Bakanım ve Komisyon üyeleri; hepinize çok teşekkür ediyorum.

Zaman çok kısıtlı olduğu için, salondaki arkadaşlarım birçok konulara değindiler, ben sizlere yazılı olarak bildirmek istiyorum konuları, uzatmak istemiyorum.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Lütfen, teşekkür ediyorum.

SOMA SPASTİK ÇOCUKLAR DERNEĞİ BAŞKANI CİHAN YAVUZ - Sadece kısa bir şey söylemek istiyorum, serzenişte bulunmak istiyorum.

Biz Manisa'nın ilçeleri olarak çoğu zaman Manisa'da olan olaylardan -ne bileyim- birçok şeyden haberdar olamıyoruz; Valilikten, Belediyeden haberdar değiliz. Mesela, dün Manisa'daymışsınız, bizim haberimiz yoktu; bilseydik, bizler de gelir, orada daha farklı, konuları rahat rahat konuşabilirdik.

Benim başka söyleyecek bir şeyim yok.

Çok teşekkür ederim.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Bugün geldiniz, teşekkür ediyoruz, sağ olun.

Evet, Saruhanlı Engelliler Derneği burada mı?

Buyurun.

SARUHANLI ENGELLİLER DERNEĞİ BAŞKANI AYŞE GERENTEPE - Merhaba.

Öncelikle siz görev sahiplerine, asıl sorunu yaşayan biz engellilerden çözüm konusuna destek istediğiniz için çok teşekkür ederim.

Biz engelliler olarak önce eğitim diyorum. Mesela, şöyle, engelli çocuğu olan ailelere ya da normal kişilere önce bir evlilik okulu açılmalı bence, ona göre o sertifika sonucunda evlenmelerine izin verilmeli. Mesela, engelli çocuğu olan aile, anne ve baba, kolay kolay boşanamamalı. Normal bir çocuk bile anne babasız yaşamayı hak etmiyor, engeli çocuk hiç hak etmiyor yani. Artı, eğitim her konuda olmalı. Okullarda engelliler üzerine eğitim verilmeli. Bu eğitim ailelere geçecek, ailelerle birlikte toplumda engelsiz günlere daha çabuk ulaşacağımıza inanıyorum. Artı, bir engelli bireyin anne babası "Çocuğum ben öldükten sonra ne olacak?" demeli ve engelli birey de mesela "Benim kimsem yok, anne babam öldü, bana kim bakacak dememeli." Mesela, ameliyat oluyorum, refakatçi sorunum oluyor. Bu tür sorunlara da öncelik getirilmesi lazım. Hatta, ben bir ameliyat oldum, şimdi bir tane daha olacağım. Bu tür sorunları yaşamamalıyız. Çok şey var ama zaman olmadığından...

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Bize iletebilirsiniz.

SARUHANLI ENGELLİLER DERNEĞİ BAŞKANI AYŞE GERENTEPE - Tamam, bilgilerinizi verirsiniz...

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Lütfen.

Teşekkür ediyoruz.

SARUHANLI ENGELLİLER DERNEĞİ BAŞKANI AYŞE GERENTEPE - Rica ederim.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Turgutlu Otizmli Derneği Dayanışma ve Hakları Derneğinden Şenay Çalışkan burada mı?

TURGUTLU OTİZMLİLER DAYANIŞMA VE HAKLARI DERNEĞİ BAŞKANI ŞENAY ÇALIŞKAN - Hoş geldiniz diyorum.

Bizim derneğimiz üç buçuk ay oldu kurulu. Bizler sivil toplum kuruluşu olarak hakların savunucusuyuz. Turgutlu'da şu anda en önemli şey, bir engelli okulu var fakat normal okuldan dönme olduğu için acilen bir engelli okulu yapılması gerekmektedir. Bu engelli okulunun 1, 2 ve 3 aşamalı yapılması gerekiyor Bakanım.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Manisa İl Millî Eğitim burada mı?

MANİSA İL MİLLÎ EĞİTİM MÜDÜRÜ MEHMET UĞURELLİ - Buradayım Sayın Bakanım.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Turgutlu, evet. Nedir bu okul konusu?

MANİSA İL MİLLÎ EĞİTİM MÜDÜRÜ MEHMET UĞURELLİ - Saygıyla selamlıyorum.

Eğer bölmüş olmayacaksam...

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Buyurun.

MANİSA İL MİLLÎ EĞİTİM MÜDÜRÜ MEHMET UĞURELLİ - 17 ilçemizin 9'unda özel eğitim uygulama okulumuz var. Turgutlu'da da Firdevs Gürel olması lazım.

Birinci, ikinci, üçüncü kademe uygulama okulumuz var.

TURGUTLU OTİZMLİLER DAYANIŞMA VE HAKLARI DERNEĞİ BAŞKANI ŞENAY ÇALIŞKAN - Evet, yetmiyor Bakanım.

MANİSA İL MİLLÎ EĞİTİM MÜDÜRÜ MEHMET UĞURELLİ - Müstakil yapılmış bir bina değil, diğer okullarımız gibi; süreç içerisinde ihtiyaca binaen biz normal okullarımızı engelli okulumuza çeviriyoruz Sayın Bakanım.

TURGUTLU OTİZMLİLER DAYANIŞMA VE HAKLARI DERNEĞİ BAŞKANI ŞENAY ÇALIŞKAN - Ben cevap verebilir miyim? Turgutlu İlçe Millî Eğitim Müdürüyle görüştüm, şu anda Bakanlığa bildirilmiş, arsası tahsis edilmiş, 2027 bütçesine alınmasını talep ediyoruz Bakanım. Şu anda okulun yapılabilmesi için yeri, her şeyi ayarlanmış, bilginiz olsun.

İkincisi, Turgutlu'da yaşanan olayı biliyorsunuz, bir öğrencimiz merdivenlerden yuvarlandı müdür tarafından.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Takip ediyoruz onu.

TURGUTLU OTİZMLİLER DAYANIŞMA VE HAKLARI DERNEĞİ BAŞKANI ŞENAY ÇALIŞKAN - Evet, bu konunun biz de takipçisiyiz. Turgutlu Otizm Derneği olarak annemize ve oğlumuz acilen psikolojik destek istiyorum Bakanım. Şu anda belki çocuğumuzu kaybetmek üzereyiz. Yani bu konuda destek istiyoruz.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Vali Bey'le dün onu konuştuk, Vali Bey bizzat takip ediyor, ilgili kurumlarla irtibatla.

TURGUTLU OTİZMLİLER DAYANIŞMA VE HAKLARI DERNEĞİ BAŞKANI ŞENAY ÇALIŞKAN - Bu yüzden katıldım bu toplantıya, Turgutlu'da bu çocuklarımıza göre hiç bir şey yok.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Yok, bizim çok hassasiyetle takip ettiğimiz bir konu, merak etmeyin.

TURGUTLU OTİZMLİLER DAYANIŞMA VE HAKLARI DERNEĞİ BAŞKANI ŞENAY ÇALIŞKAN - Spor olarak yok, gençlik merkezine ben altı sene önce gittim, çocuğumu götürdüm. Barış, 18 yaşında, otizmi, iki buçuk yaşından beri mücadele ediyorum. Gençlik Merkezinde bana söylenen ne biliyor musunuz? "Bizim bu çocuklara..." "Bu çocuklar" demek, ne demek? Ayırtırmak ne demek, bilmiyorum. Turgutlu Gençlik Merkezinde maalesef...

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Yanlış ifade, kabul edemeyiz onu. Siz merak etmeyin, önümüzdeki günlerde orada havuzumuz bitiyor, oradan istifade edebileceksiniz.

TURGUTLU OTİZMLİLER DAYANIŞMA VE HAKLARI DERNEĞİ BAŞKANI ŞENAY ÇALIŞKAN - Maalesef size... Yani "Sporumuz yok, biz size top verelim, çocuğunuzla oynayın." Bu olmamalı.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Kesinlikle.

TURGUTLU OTİZMLİLER DAYANIŞMA VE HAKLARI DERNEĞİ BAŞKANI ŞENAY ÇALIŞKAN - Üçüncüsü de bu merdivenlerden itilen çocuğumuzun BEP'ini hazırlayan matematik öğretmeni. Birçok okullara gidin, alt sınıflar açılıyor ya, bu açılan alt sınıflara bakan ya edebiyat öğretmeni ya matematik öğretmeni ya Türkçe öğretmeni ya tarih öğretmeni, bunların kesinlikle rehberlik tarafından gözetlenerek rehber öğretmen tahsisinin yapılması. "Köy okulunda 100 kişilik okula 500 kişiyi tamamlamadığınız için rehber öğretmen veremiyoruz." diyorlar. Acilen bu okullara da rehber öğretmen tayininin yapılmasını talep ediyoruz.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Peki, teşekkür ediyorum. Diğerlerini de bize yazılı olarak iletirseniz sevinirim. Olur mu?

TURGUTLU OTİZMLİLER DAYANIŞMA VE HAKLARI DERNEĞİ BAŞKANI ŞENAY ÇALIŞKAN - Bir de otizmlili çocuklara Manisa Büyük Şehir Belediyesi tarafından çip dağıtılmaktadır. Bunu Türkiye geneline yayılmasını talep ediyorum. (Alkışlar)

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Ne zamandan beri var o uygulama? Bize de anlatırsanız...

TURGUTLU OTİZMLİLER DAYANIŞMA VE HAKLARI DERNEĞİ BAŞKANI ŞENAY ÇALIŞKAN - İl temsilcileri burada kendileri anlatabilirler.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Nasıl bir çipmiş? Bize de anlatırsanız.

MANİSA BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ GENEL SEKRETERİ BURAK DESTE - Sayın Başkanım, hoş geldiniz, teşekkür ederiz geldiğiniz için.

Bizim bu "akıllı bileklik" dediğimiz uygulamamız yaklaşık dört aydır uygulamada, ailenin talebi üzerine demans hastaları, alzheimer hastaları veya otizmlili bireylerimiz için bileklik veriyoruz. Onların talepleri hâlinde kaybolmaları durumunda biz harita üzerinden onların nerede olduğunu buluyoruz. Gerektiğinde kim yakınsa oraya, zabıta ekiplerimiz yakınsa zabıta ekiplerimiz, itfaiye yakınsa itfaiye ailelere yardımcı olmaya çalışıyoruz. Zaman zaman kötü olaylar yaşandı; yaklaşık bir sene önce...

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Nereden takip ediliyor?

MANİSA BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ GENEL SEKRETERİ BURAK DESTE - Sistem üzerinden efendim, ekrandan, GPS var içerisinde.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Anlıyorum, şimdi anladım.

MANİSA BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ GENEL SEKRETERİ BURAK DESTE - Basit bir bilekliktir, çok büyük bir şey değil, yaklaşık 25 gram ağırlığında.

ALİ KARAOBA (Uşak) - Çok güzel bir uygulama.

MANİSA BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ GENEL SEKRETERİ BURAK DESTE - Bir de on-line tercümanlık hizmetimiz de var efendim. Devlet dairelerinde işitme engelli bireylerimiz için randevu alıyorlar "Şu saatte tapuda olacağım, işte hastanede olacağım, doktor olacağım." şeklinde. Şu anda, şimdilik bir tane arkadaşımız var işaret dili. İşaret dilinin kurslarını da düşünüyoruz. Hatta, bugün bizim için çok faydalı oldu. Özellikle belediyeler açısından bugün inanılmaz faydalı oldu. Bu kadar çok sivil toplumu, bu kadar çok insanı, bireylerin taleplerini, ihtiyaçlarını burada hep birlikte dinleme şansı bulduk. Ben benim açımdan her dakikasını inanılmaz faydalı buldum, çok teşekkür ediyorum hepinize.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Aslında bir not düşelim yani bunu illerinizde hepiniz yapabilirsiniz.

MANİSA BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ GENEL SEKRETERİ BURAK DESTE - Evet, kesinlikle.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - İllerde bu ortak aklı çalıştırmak çok ama çok kıymetli.

MANİSA BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ GENEL SEKRETERİ BURAK DESTE - Bu çok değerli efendim.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Rutin bir şekilde tüm paydaşları bir araya getirmek çok kıymetli. Biz bunu yapmaya çalışıyoruz ama esas bu yerelde yapılması gereken önemli bir konu.

MANİSA BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ GENEL SEKRETERİ BURAK DESTE - Bir de efendim bir ufak bir şeyi daha söyleyebilirsem müsaadenizle, madem fırsat buldum.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Buyurun.

MANİSA BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ GENEL SEKRETERİ BURAK DESTE - İsim okudunuz, bazı sivil toplum kuruluşları katılmadı, gelemeydi; acaba dedim bir engelden dolayı mı gelemeydiler? Gelemeyeceklerini öncesinde beyan etmiş olanları acaba Zoom üzerinden videoyla bağlanma fırsatı verilebilir mi daha sonraki toplantılarda?

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Tabii, tabii. Burada zaten katılım yüksek.

MANİSA BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ GENEL SEKRETERİ BURAK DESTE - Zaten çok yüksek.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Diğerlerini de tabii bu süreçlere bir şekilde katarız.

MANİSA BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ GENEL SEKRETERİ BURAK DESTE - Bizim bir hizmetimiz daha var, onu da başlattık. Bunları da paylaşmak istiyoruz fırsat buldukça, ortam yakaladıkça Sayın Başkanım. Yol Arkadaşım Projesi; bu da işitme engelli bireylerimiz için Manisa'da yaşayan bireyler için yazılımımız var, bu da bir yazılım; 500 metre çapındaki bütün durakları sesli olarak kendisine söylüyor, beklediği durağa yaklaşan bir otobüs varsa otobüsü anons ediyor; ayrıca, otobüs şoförüne de durakta bir görme engelli bir vatandaşımızın beklediği bilgisi iletiliyor. Tüm bu yazılımları da biz kendi bünyemizdeki ekiplerimizle yapıyoruz, herhangi bir hizmet alımı yapmıyoruz efendim.

Teşekkür ediyorum. (Alkışlar)

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Teşekkür ediyoruz, sağ olun.

Evet, Manisa'dan Soma Karaelmas Engelsiz Yaşam Derneği.

Buyurun.

SOMA KARAEELMAS ENGELSİZ YAŞAM DERNEĞİ BAŞKANI HAMZA AYDIN - Öncelikle Bakanım, değerli Komisyon üyeleri; hepiniz hoş geldiniz.

Benim sayacağım konuların birçoğunu arkadaşlar söyledi. Onlar haricinde ben Diyanet İşleri Başkanlığımıza altı ay önce engelli özel kardeşlerimiz için umre ve hac vazifelerini yapmaları için -geçen yıl Diyanet yapmış galiba gençlik olarak- aynı şey her yıl özellikle mayıs ayı olursa Engelli Haftası...

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Teşekkür ediyorum. Gündemimize geldi geçtiğimiz günlerde. Sağ olun.

SOMA KARAEMLAS ENGELSİZ YAŞAM DERNEĞİ BAŞKANI HAMZA AYDIN - Bir de elektrik indirimiyle ilgili... Elektrikte bir indirmemiz yok ama bununla ilgili bir şey yapılırsa seviniriz.

İkinci bir konu Bakanım: Engelsiz tekstil atölyesi kurulması kamu ya da alt gruplarında. Burada çalışanların üçte 1'i engelli, üçte 1'i eski hükümlü, üçte 1'i de eşinden şiddet görmüş kadınlarımızdan oluşturulacak şekilde bir tekstil atölyesi açılmasına öncülük ederseniz sevinirim.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Teşekkür ediyoruz.

Evet, Manisa Barosu Engelli Hakları Komisyonu temsilciliği...

Engelli Hakları Komisyonu temsilciliği burada mı?

Baro temsilcisi yok, baro temsilcisi yok.

Peki, Manisa Spil Engelliler Spor Kulübü Derneği...

Evet, Mülki Bey de geldi, Mülki Bey'le kapanışı yaparız bugün.

Manisa Spil Engelliler Spor Kulübü Derneği Meryem Doğan...

Buyurun.

MANİSA SPİL ENGELLİLER SPOR KULÜBÜ DERNEĞİ BAŞKANI MERYEM DOĞAN - Meryem Doğan ben, Manisa'dan.

Evet, Spil Görme Engelliler Spor Kulübü Başkanayım.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Buyurun.

MANİSA SPİL ENGELLİLER SPOR KULÜBÜ DERNEĞİ BAŞKANI MERYEM DOĞAN - Manisa Spil Engelliler Spor Kulübü Başkanayım Hocam. Hocam, bizim en çok ihtiyacımız sırayla hemen sayayım isterseniz. Hocam, salona ihtiyacımız var, ekipmanlara ihtiyacımız var, bir de federasyonumuzdan maddi yönde desteklere ihtiyacımız var.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Teşekkür ediyoruz.

Evet, Turgutlu'daki misafirimiz, buyurun.

TURGUTLU BEDENSEL ENGELLİLER DERNEĞİ BAŞKANI AYSEL YİĞİT - Ben de Turgutlu'ya engelli sığınmaevi açılmasını istiyorum kamp üslubu. Çünkü biz dernekte bir -yaşadık bunları- engelli arkadaşımızın babası ameliyat oldu, annesi başındaydı, gidecek yeri yoktu, o kadar zor durumlar yaşadı ki anlatamam size. Engelli kampüsü istiyorum ve ben bunu 2002'den beri sürekli dilekçe verdiğim; milletvekillerimize, bakanlarımıza projesini verdiğim şeyler.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Peki, teşekkür ediyorum.

TURGUTLU BEDENSEL ENGELLİLER DERNEĞİ BAŞKANI AYSEL YİĞİT - En çok bunu istiyoruz. Bir de yüzde 90 üzerinde ağır engelli arkadaşların üzerine araçlar alınıyor ya, o engelli arkadaşların maaşları kesiliyor; hem 2.022'si hem bakım maaşları. Bunlara bir şey yapılması gerekiyor.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Teşekkür ediyorum, sağ olun.

TURGUTLU BEDENSEL ENGELLİLER DERNEĞİ BAŞKANI AYSEL YİĞİT - Ben teşekkür ederim.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Akhisar Down Sendromlu Derneği Neşe Çalışkan...

Buyurun Neşe Hanım.

AKHİSAR DOWN SENDROMU DERNEĞİ BAŞKANI NEŞE ÇALIŞKAN - Merhabalar.

Sayın Bakanım, aşağı yukarı herkes her şeyi konuştu.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Evet, konuştu.

AKHİSAR DOWN SENDROMU DERNEĞİ BAŞKANI NEŞE ÇALIŞKAN - Ben zamanınızı çok fazla almamak adına yazılı bir şekilde size iletmek istiyorum.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Estağfurullah, müteşekkirim oluruz.

AKHİSAR DOWN SENDROMU DERNEĞİ BAŞKANI NEŞE ÇALIŞKAN - Ben teşekkür ederim.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - İletişim bilgilerimiz var değil mi?

AKHİSAR DOWN SENDROMU DERNEĞİ BAŞKANI NEŞE ÇALIŞKAN - Evet, evet, var.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Sağ olun.

Manisa Otizm Gençlik ve Spor Kulübü Derneği sizi dün dinledik müteadditen. Şimdi burada hiç konuşmayanların hakkı var, herkesin konuşma hakkı var.

Evet, Raşide Hanım burada mı? Raşide Konuk yok.

Peki Ortopedik Spastik Çocukları Koruma ve Yardım Derneği, Kula, Ufuk Topdemir...

Ufuk Bey, buyurun.

Kula adına sizi dinliyoruz. Bak, burada Kula'dan çok kişi var ama...

KULA ORTOPEDİK, SPASTİK VE ÖZÜRLÜ ÇOCUKLARI KORUMA VE YARDIM DERNEĞİ BAŞKANI UFUK TOPDEMİR - Teşekkür ederim.

Ben öncelikle çok fazla vaktinizi almayayım. Derneğimiz kapatılmak üzereydi... Süleyman Bey ve Mustafa Bey yaş haddinden dolayı... Sağ olsunlar, kendilerine öncelikle huzurunuzda teşekkür etmek istiyorum beni uygun gördükleri için. Ben daha yeni Başkan seçildim. Bu süreçte de kısa bir süre diliminde de ilçemizde araştırmalarımıza göre 2 tane eksikimiz var, ivedi bir şekilde. Bir, sosyal hizmet merkezi, bir de sağlık açısından psikiyatr ve nöroloji olarak bir eksikimiz var Sayın Bakanım.

Bu kadar.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Teşekkür ediyoruz, başarılar diliyoruz.

- Ben teşekkür ederim, sağ olun.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Evet, Serpil Hanım'la dün görüştük zaten burada yok galiba, Serpil Hanım burada mı? Sizinle dün görüştük, teşekkür ediyoruz.

MANİSA OTİSTİK BİREYLER VE ENGELSİZ AİLELER DERNEĞİ BAŞKANI MAHPERİ SERPİL DEDE - Büyükşehir Belediyesi için...

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Konak Belediye Başkanı burada yok.

Büyükşehir Belediye, peki, buyurun.

MANİSA OTİSTİK BİREYLER VE ENGELSİZ AİLELER DERNEĞİ BAŞKANI MAHPERİ SERPİL DEDE - Yapmış oldukları, özellikle meydanlarda bulunan tuvaletler çok anlamlı bir proje olmuş. Çocuğumu baba dedesine götürürken o tuvaletlerin kullanımı bizim için çok büyük bir kazanım oldu. Birçok ilde bunun yaygınlaşması çok kıymetli; bu konuda size teşekkür ediyorum. Bir de sahillerinizde özel çocuklarımız için alanlar oluşturabilirsiniz, biz onları denize götürdüğümüzde giyinme, soyunma, mahrem alanında koruma anlamında sıkıntılar yaşıyoruz. Bu konuda desteğiniz olursa çok sevinirim Sayın Başkanım.

İZMİR BÜYÜKŞEHİR BELEDİYE BAŞKANI CEMİL TUGAY - Arkadaşlarımız aslında engelliler için engelli dostu plancılar yaptılar, bunları artıralım, devam edelim.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Teşekkür ediyoruz.

Şehzadeler Görme Engelliler Spor Kulübü burada mı? Yok.

Manisa Zihinsel Yetersiz Çocuklar Gençlik ve Spor Kulübü; o da yok.

Spina Bifida Manisa Temsilciliği burada mı?

Buyurun.

TÜRKİYE SPİNA BİFİDA MANİSA TEMSİLCİSİ ÖZNUR KARAAĞAÇ - Herkese merhabama; günün sonuna kalınca biraz hızlıca davranmak da istiyorum. Öznur Karaağaç, Türkiye Spina Bifida Derneği Manisa Temsilcisiyim.

Spina Bifida adını belki de birçoğunuz ilk defa duyuyorsunuz; "ayrık omurga" demek, doğuştan gelen bir anomali ve engelliliğimiz doğuştan bunun getirisi.

Burada birçok arkadaşımız engellilikle ilgili çok fazla şey bahsetti ki sizin ilk başta bahsettiğimiz 4 konuyla ilgili biz de çok fazla sıkıntılar yaşıyoruz. Bunların içinde en çok olan ve bize gerçekten maddi manevi anlamda yoran -raporlarınıza da geçtiğini biliyoruz ama tekrardan söylemek istediğim- medikal malzeme alımlarında çok ciddi farklar ödüyoruz ki aldığımız medikal malzeme bizim günlük temel fizyolojik ihtiyaçlarımızı karşılamada kullandığımız malzemeler ki bunlarla ilgili uygun düzenlemelerin bir an önce yapılması bizim isteğimiz.

Ben ayrıca özellikle şunu dile getirmek istiyorum: Siz en başında bağımsız yaşamdan bahsetmiştiniz; ben de bağımsız yaşamı gerçekten çok önemsiyorum çünkü engellinin bir birey olduğunu kabul etmemiz önemli, böyle bir komisyonun kurulması, Türkiye Büyük Millet Meclisinde "engellilik" kavramı üzerine bir şeylerin konuşuluyor olması, bir yerde yazılıyor olması ve sizlerin sosyal medya hesaplarınızda sürekli bunları paylaşıyor olmanız gerçekten farkındalığı arttırmak anlamında önemli adımlar göstergesidir. Ki bizim yasal mevzuatlarımız, düzenlemelerimiz, hepsi mevcut; bunu sizler de söylediniz, arkadaşlarımız da söyledi. Burada gerçekten önemli görev, uygulayıcılara düşüyor. Ben bunu her yerde ve her şekilde söylemeye çalışıyorum; uygulayıcılar eğer mevzuattaki konuları yerine getirirse aslında yaşamımız engelsiz hâle gelecektir diye düşünüyorum.

Teşekkür ediyorum. (Alkışlar)

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Biz teşekkür ediyoruz, Öznur Hanım, sağ olun. İş birliğine devam edeceğiz

Beyefendi, siz kimi temsil ediyorsunuz?

MANİSA EŞİT HAKLAR ENGELSİZ YAŞAM DERNEĞİ BAŞKANI RAŞİT BİLEK - Manisa Eşit Haklar Engelsiz Yaşam Derneği...

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Buyurun.

MANİSA EŞİT HAKLAR ENGELSİZ YAŞAM DERNEĞİ BAŞKANI RAŞİT BİLEK - Manisa'da korumalı iş yeri var. Korumalı iş yeri açıldıktan sonra çocuklarımız orada çalışıyor; birçoğu kısmi ve tam bağımlı çocuklar, çalışanlar.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Hangisinden bahsediyorsunuz?

MANİSA EŞİT HAKLAR ENGELSİZ YAŞAM DERNEĞİ BAŞKANI RAŞİT BİLEK - ZEKİ.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - ZEKİ, tabii, biliyoruz, dün oradaydık; çok güzel bir proje.

MANİSA EŞİT HAKLAR ENGELSİZ YAŞAM DERNEĞİ BAŞKANI RAŞİT BİLEK - Çocuklara anneleri babaları yeşil pasaport alırken, çocuklar SGK'li gözüktükleri için onlar bordo pasaport almak zorunda kalıyorlar. Bu çocukları kısmi ve tam bağımlı çocuklar. Bunları nüfus dairelerinde görüştüğümüzde Mecliste düzenleme yapılması gerektiğini belirtiyorlar. Bu düzenlemenin yapılmasını yani bordo pasaporta...

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Bunu bize yazılı bir not olarak iletebilir misiniz?

MANİSA EŞİT HAKLAR ENGELSİZ YAŞAM DERNEĞİ BAŞKANI RAŞİT BİLEK - Bıraktım.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Kime bıraktınız?

MANİSA EŞİT HAKLAR ENGELSİZ YAŞAM DERNEĞİ BAŞKANI RAŞİT BİLEK - Arkadaşa bıraktım, dosya...

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Kime bıraktınız?

MANİSA EŞİT HAKLAR ENGELSİZ YAŞAM DERNEĞİ BAŞKANI RAŞİT BİLEK - Arkadaşa...

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Kaybetme, onu Coşkun Beye mutlaka ilet. Coşkun Bey, bu konu önemli, hepsi önemli, bu da önemli, kaynamasın.

MANİSA EŞİT HAKLAR ENGELSİZ YAŞAM DERNEĞİ BAŞKANI RAŞİT BİLEK - Bu konuda düzenleme yapılırsa...

Teşekkür ederiz.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Teşekkür ediyorum, sağ olun.

Manisa'dan başka kim kaldı?

Buyurun.

TÜRKİYE BEYAZAY DERNEĞİ MANİSA ŞUBESİ BAŞKANI FİSUN KUMBARACI - Türkiye Beyazay Derneği Manisa Şubesi, Fisun Kumbaracı.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Hangi dernek?

TÜRKİYE BEYAZAY DERNEĞİ MANİSA ŞUBESİ BAŞKANI FİSUN KUMBARACI - Türkiye Beyazay Derneği.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Buyurun.

TÜRKİYE BEYAZAY DERNEĞİ MANİSA ŞUBESİ BAŞKANI FİSUN KUMBARACI - Bugün toplantının ana maddesi erişilebilirlik üzerinedir, öncelikle şunu söylemek isterim: Fikirde ve teoride erişilebilirlik noktasında oldukça iyiyiz, sadece uygulamayla ilgili bazı aksaklıkların olduğunu görüyoruz. Bu konuda da yerel yönetimlerin üzerine büyük görev düşüyor çünkü projelerde kılı kırk yararak ve yönetmeliklerin hepsine uyarak hazırlanıyor projelerimiz. Tabii, kamu kurumları bu noktada biraz daha şanslı ve daha iyi durumdadır ama insan yaşamındaki tüm yaşam alanlarını ve binaları göz önünde bulunduracak olursak özel sektör için de aynı hassasiyetin gösterilmesi gerekiyor.

Erişilebilir yapılar, erişilebilir binalar kadar erişilebilir bilgiyi de önemsiyoruz. İnternet sitelerinin herkes açısından erişilebilir olması, bu noktada çalışmalar varsa mevcut çalışmaların hızlandırılması ve bilgiye de kolaylıkla ulaşabilmeyi önemsiyoruz.

Yine, özel bireylerin hayatını kolaylaştıracak bir konu, robot teknolojisinin geliştirilip bakım konusunda maliyetlerin de düşürülmesi noktasında iyi olacağı...

Bir konu daha var; ayrı ayrı başvuru yapıyor özel bireylerimiz sosyal hizmete ulaşım noktasında, engelli maaşı, vergi indirim, belediyedeki ulaşım hizmetlerine, kart çıkarma noktasında, bunlar da bir otomasyona bağlanırsa yine özel bireylerimizin hayatları kolaylaşır diye düşünüyoruz. Bu noktada da Beyazay olarak müşterek çalışmaya hazır olduğumuzu da belirtmek isteriz.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Teşekkür ediyoruz.

Buyurun.

MANİSA GÖRME ENGELLİLER SPOR KULÜBÜ BAŞKANI MEHMET GÖKTAŞ - Sayın Bakanım, değerli protokol; bu saate kadar bizleri de dinlediğiniz için ben öncelikle teşekkür ediyorum.

Otuz beş yıllık STK'ci, yirmi beş yıllık siyasetçi, yirmi iki yıllık da spor kulüpleriyle bağlantılıyım. Türkiye Görme Engelliler Spor Federasyonunun yönetimindeyim. Mehmet Göktaş olarak kendi emek ve gücümle okul okul dolaşmama rağmen okullara erişip sporcuları bir araya getiremedik ya da onlara erişemedik Sayın Bakanım. Ben Spor Bakanlığının ya da il müdürlüklerimizin sporcu taramaları yaparken engelli sporcuları da tarayıp il müdürlüğü ya da kulüpler bünyesine kazandırılmasını önemsiyorum. Manisa olarak...

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Onun taraması var, orada sorun yok.

MANİSA GÖRME ENGELLİLER SPOR KULÜBÜ BAŞKANI MEHMET GÖKTAŞ - Ama bize hiç gelmiyor.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Taraması var ama size erişmemeleri bir sorundur, değil mi Yunus Bey?

MANİSA GÖRME ENGELLİLER SPOR KULÜBÜ BAŞKANI MEHMET GÖKTAŞ - Çünkü Yunus Müdürümle diyalog hâlindeyiz. Sizin Bakanlığınız döneminde ilimizde para olmasına rağmen bir arsa bulup görme engellilerin ya da engellilerin rahatça girip çıkıp antrenman yapabileceği bir salona sahip olmadık. Bu konuda da ben hâlâ sizin destek olabileceğinizi, İl Müdürlüğümün de bu konuda bize duyarlı olduğunu ve istediğini de biliyorum.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Peki, teşekkür ediyorum. O zaman, onu takip edelim.

Teşekkür ediyoruz.

MANİSA GÖRME ENGELLİLER SPOR KULÜBÜ BAŞKANI MEHMET GÖKTAŞ - Sizinle de görüşebiliriz inşallah.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Sayın Mülkü Aşırt, İzmir adına...

Buyurun.

İZMİR BEDENSEL ENGELLİLER YAŞAM DERNEĞİ BAŞKANI MÜLKÜ AŞIRT - Sayın Bakanım Mehmet Muharrem Kasapoğlu, Sayın Bakanım Jülide Sarieroğlu, eski Aile ve Sosyal Politikalar Bakanı, sayın vekillerim, sayın Komisyon üyeleri ve Sayın İzmir Belediye Başkanım; öncelikle, bunun gibi, derin ve geleceği olan böyle bir Komisyon kurulduğu için Mehmet Muharrem Kasapoğlu Bakanım ve tüm ekip arkadaşlarına çok teşekkür ediyorum.

Ben her şey konuşulduğu için, bir tanesi atlandı, onu söyleyeceğim, öbürleri de Komisyonuna yazıldığı için onları da söylemeyeceğim ama öncelikle, Sayın Belediye Başkanım, Cemil Tugay Başkanım, acilen Karaburun-Sarpıncık-Fener yolunun bu sene yapılmasını rica ediyorum. Otuz yıldır orada yaşıyorum, beşinci arabam pert oldu. Ben engelli, ÇKS'li çiftçiyim, mandalina, limon, portakal ve 1.500 tane de zeytin ağacım var. Araçlarıma yüklediğim zaman o 3.100 metrelik yerde...

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Eski büyükşehir çalışanısın değil mi aynı zamanda?

İZMİR BEDENSEL ENGELLİLER YAŞAM DERNEĞİ BAŞKANI MÜLKÜ AŞIRT - Nasıl?

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Belediye eski personeliniz?

İZMİR BEDENSEL ENGELLİLER YAŞAM DERNEĞİ BAŞKANI MÜLKÜ AŞIRT - Tabii. ESHOT emeklisiyim, ESHOT'ta da en son 838 araç çıkararak emekli oldum on beş yılda engelli kadrosundan.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Peki, teşekkür ediyoruz.

İZMİR BEDENSEL ENGELLİLER YAŞAM DERNEĞİ BAŞKANI MÜLKÜ AŞIRT - Bir kelime size söyleyeceğim, Komisyonun tamamına: Arkadaşlar, lütfen, biz engelli bireylerin, öncelikle STK olan engellilerin çocuklarını, bizim evlatlarımızı şehit ve gazi yakınları gibi işlere, hem belediyeler...

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Onu ilettiniz daha önce, sizinle İzmir'de buluştüğümüzda, onu not aldık.

İZMİR BEDENSEL ENGELLİLER YAŞAM DERNEĞİ BAŞKANI MÜLKÜ AŞIRT - Evet, çok teşekkür ediyorum.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Sağ olun.

İZMİR BEDENSEL ENGELLİLER YAŞAM DERNEĞİ BAŞKANI MÜLKÜ AŞIRT - Allah razı olsun, sağ olun, var olun.
BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Teşekkür ediyorum.

Evet, buyurun.

Bizim iletişimimiz açık her zaman, hem İzmir'deyiz hem diğer illerde arkadaşlarımız var hem de Ankara'dayız. O yüzden, bugün iletemediklerinizi başka bir zaman, her zaman iletebilirsiniz.

Buyurun, çok kısa Beyefendi.

365 GÜN ENGELLİLER PLATFORMU SÖZCÜSÜ SEYİT ÇELEBİ - 365 Gün Engelliler Platformu sözcüsü Seyit Çelebi.

Şimdi, gerçekten sıkıntıları alanlarda insanlardan görüşlerini alarak, imzalar toplayarak 10 bin imzaya ulaştık. Bunları siyasi partilerle birlikte, grup toplantılarında teslim etmek adına bir randevu talebimiz olacak; bu, birincisi.

İkincisi de özellikle otistik çocukların hastanelerde, annelerle birlikte çile çekmesi. Bu salonların dolmamasının sebebi de annelerin esir pozisyonunda olması durumundan kaynaklı. Yani, anneleri sosyal alanları açmadığınız sürece bu tip sorunlar hep önünüze gelecek, hep önünüze gelecek. Nasıl gelecek? Şu şekilde gelecek: Anne çıkamadığından dolayı çocuğunun hakkını savunamayacak. Şurada gelen annelerin yüzde 80'i belki birine bırakmak için uğraşırlar çünkü sosyal devlet bunu gerektirir, sosyal devlet insanına şeyi gerektirir... Ve İzmir'de 800 bin engelli var diyorum ben.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Peki, teşekkür ediyorum.

365 GÜN ENGELLİLER PLATFORMU SÖZCÜSÜ SEYİT ÇELEBİ - Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Siz Baro adına mı söz istiyorsunuz?

MANİSA BAROSU ENGELLİ HAKLARI KOMİSYONU TEMSİLCİSİ AVUKAT FİLİZ TUĞÇE AYRANCİ - Evet,

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Çok hızlı lütfen.

MANİSA BAROSU ENGELLİ HAKLARI KOMİSYONU TEMSİLCİSİ AVUKAT FİLİZ TUĞÇE AYRANCİ - Ben hiç değinilmeyen bir konuya değinmek istiyorum, afet ve engellilik hiç konuşulmadı.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Aslında bu bizim gündemimizde.

MANİSA BAROSU ENGELLİ HAKLARI KOMİSYONU TEMSİLCİSİ AVUKAT FİLİZ TUĞÇE AYRANCİ - Evet.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Komisyon olarak, biliyorsunuz, hem deprem bölgesinde özel gündemli toplantı yaptık.

MANİSA BAROSU ENGELLİ HAKLARI KOMİSYONU TEMSİLCİSİ AVUKAT FİLİZ TUĞÇE AYRANCİ - Evet, deprem ve biz bu...

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Hem de AFAD'ı bu noktada bizzat çalışmalar yapıyoruz.

MANİSA BAROSU ENGELLİ HAKLARI KOMİSYONU TEMSİLCİSİ AVUKAT FİLİZ TUĞÇE AYRANCİ - AFAD altında çalışmalar yaptık ama biz bu...

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Buyurun, buyurun.

MANİSA BAROSU ENGELLİ HAKLARI KOMİSYONU TEMSİLCİSİ AVUKAT FİLİZ TUĞÇE AYRANCİ - Yazın biz yangınlarda bir vatandaşımızı kaybettik çünkü orada yaşadığını bilmiyorduk. Sonuçta her şey veriye dayanıyor ve kurumlararası işbirliğine...

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Ödemiş'te, değil mi?

MANİSA BAROSU ENGELLİ HAKLARI KOMİSYONU TEMSİLCİSİ AVUKAT FİLİZ TUĞÇE AYRANCİ - Hayır, Seferihisar'da kaybettik.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Seferihisar, evet.

MANİSA BAROSU ENGELLİ HAKLARI KOMİSYONU TEMSİLCİSİ AVUKAT FİLİZ TUĞÇE AYRANCİ - Yatalak bir hastamızı, orada olduğunu bilmediğimiz için.

Depremlerde, yangınlarda ve diğer afetlerde, arama kurtarma sırasında ve daha sonra verilecek hizmetlerde engel türüne göre gruplanmış hizmetlerin planlanması için bu verilerin olması gerekiyor; bu, bir.

Bir diğer sorun da şu anda Mecliste Mağdur Hakları Yasa Teklifi... Burada da engellilere özel hükümler olması gerekiyor. 18 yaş altında engelli çocukların istismara uğradığı durumlarda Çocuk İzlem Merkezi'nin ve Çocuk Adalet Sistemi'nin devreye girmesine rağmen 18 yaşı geçen, özellikle zihinsel engelli kadınların istismarında böyle bir haktan yararlanamıyorlar. Özel merkezlerin olması gerekiyor, adli görüşme odalarının ve uzman psikiyatrist, psikolog desteğinin olması gerekiyor.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Biz teşekkür ediyoruz.

Evet, inanın vakit kalmadı çünkü Halkapınar'daki havuzda buluşacağız sporcularımızla ve aileleriyle.

Ben, affınızı istirham ediyorum çünkü Komisyon üyelerimize de kısaca söz vereceğim, isteyenlere, sonrasında da ivedilikle yola çıkıp... Ama her zaman iletişiminize açığız, onun için...

Teşekkür ediyoruz.

Evet, Komisyon üyelerimizden söz almak isteyen var mı?

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) - Başkanım...

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Tabii ki, Ömer Bey, çok hızlı lütfen, olur mu?

ALİ KARAOBA (Uşak) - Birer dakika bizler de merhaba diyelim.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Birer dakika, çok hızlıca.

Buyurun.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) - Teşekkür ederim.

Aslında çok önemli sorunlar gündeme geldi, birçoğu başka yerlerde de rastladığımız sorunlar. Yani, engellilerin sosyal yaşamda yer alması ve engelli velilerinin biraz daha rahat bir yaşam sürmesi gerektiği yönündeki istekleri ağırlıklı olarak duyuyoruz.

Bir de tabii, biz Adalet Bakanlığını da dinlemiştik. İnsanlar çeşitli nedenlerle cezaevlerine de girebilir. Şu anda cezaevleriyle de ilgili engellilerin karşılaştığı sorunlar var. Belki yakınlarınız veya sizler bu tür sorunları yaşıyorsunuz, yaşanabilir, bunlarla da ilgili Adalet Bakanlığıyla görüşmelerimiz oldu, bunu da söylemiş olalım ve umarım, bu konuda da bir ilerleme sağlanacak. Komisyonumuz farklı birçok bakanlığı ilgilendiren konularda çalışma yapacak, çok yoğun, etraflı istekler geliyor, hepsini bir süzgeçte süzdükten sonra, umarım, önemli sonuçlara varacağız.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Evet, vekillerimizden...

Evet, Latif Bey, buyurun.

Otuz saniye...

LATİF SELVİ (Konya) - Arkadaşlar, aşağı yukarı konuşan bütün arkadaşlardan ifade ettikleri hususları not aldık, bazı konuları, bir ikisini değerlendireyim. Bir arkadaşımız mesela "Biz Mecliste de tartışıyoruz Bakanlık olur mu?" diye... Kesinlikle olmamalı, bu farklı bir formatta planlanmalı diye Cumhurbaşkanlığından kaymakamlığa kadar bir öneri sundu. Konutlarda kendileri için de hem kiralamada hem de ev edinmede kota konulması istendi, bunların hepsi önemli. İskân ile bunlar, birçok konular bizim de gündemimizde olan hususlar. Buradan Muğla evlerini özellikle vurgu yapan oldu. Mesela "Engelli sorunu gönüllülerle çözülür." dedi birisi, bir başka arkadaşımız da "Çözülmez." dedi; bunlar tartışma, hepsi değerlendirilecek. Kütahya'dan başkanımız araçların, taşıma yapılan araçların ihaleleriyle ilgili bir cümle kurmuştu, ben konuyu öğrendim, ihalelerde problem yok ama eğer uygulamada kusurlar varsa onu takip ederiz inşallah.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Peki, teşekkür ediyoruz.

Evet, Ali Bey, sizin de on beş saniyeniz var.

ALİ KARAOBA (Uşak) - Ben de şöyle tamamlayım. Yani öncelikle çok notlar aldım, gerçekten çok güzel uygulamalar ve fikirler vardı. Manisa Büyükşehir Belediyesine özellikle çok teşekkür ediyorum, bununla ilgili önerge vereceğimi de söylüyorum. Tabii, geldiğimizden beri bizi ağırlayan ve hiç ayrılmayan Büyükşehir Belediye Başkanımıza özellikle teşekkür ediyorum, o da ciddi notlar aldı. O açıdan, tabii, Cumhuriyet Halk Partisi milletvekili bir tek ben varım, ben özellikle çok daha fazla teşekkür ediyorum; sosyal belediyeciliği daha çok yaymak gerektiğini düşünüyorum.

Çok güzel fikirler vardı. İşte ortez, protez fiyatlarını bizler zaten dile getiriyoruz, emeklilikle ilgili olanları söylüyoruz ama spesifik, çok güzel fikirler çıktı bu toplantıdan, hepinize geldiğiniz için ben de teşekkür ediyorum.

Bu Komisyonun en güzel tarafının da şu olduğunu söyleyebilirim: Gerçekten siyasetüstü çalışıyoruz, hem Komisyon Başkanımız hem Komisyon Başkan Vekilimiz hem bütün milletvekillerimiz iyi niyetle acaba bir şeyler yapabilir miyiz diye çaba sarf ediyoruz.

Biz hepinize saygılar sunuyoruz.

Teşekkür ediyorum. (Alkışlar)

BAŞKAN MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU - Evet, biz de Komisyon olarak bugün burada bizimle birlikte olan tüm paydaşlarımıza, Aydın'dan, Manisa'dan, Muğla'dan, Uşak'tan -başka unuttuğumuz bir yer var mı- Aydın'dan, Kütahya'dan, Afyon'dan, Denizli'den, Uşak'tan gelen tüm hemşehrilerimize teşekkür ediyoruz.

İfade ettiğim gibi, iletişimimiz buradan ibaret değil, her zaman kapımız açık, gönül kapımız açık ondan ötesi, her zaman sizleri bu anlamda dinlemeye hazırız, sizlerin emrindeyiz, bundan hiç şüphemiz olmasın ve tabii, İzmir'e özel teşekkür ediyoruz, başkanımız bizimle birlikte burada, ona teşekkür ediyoruz. Bu projelerin hep birlikte takipçisi olacağız, destekçisi olacağız. Yereldeki, tabii, dün Manisa Valimiz bu anlamda çok güzel ev sahipliği yaptı, ona teşekkür ediyoruz, buradaki hemşirelerimize. İnşallah, bu süreçleri birlikte yönetip birlikte aşamalar katedeceğiz. Biz umutluyuz, umudu hep birlikte artırıp inşallah standartları da birlikte yükselteceğiz.

Her birinize tekrar teşekkür ediyoruz. İyi ki varsınız; sağ olun, var olun. (Alkışlar)

Kapanma Saati: 18.59